

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Tautsaimniecības Biļetens

4/2019

Saturs

Tautsaimniecības un monetārās norises	2
Kopskats	2
1. Ārējā vide	6
2. Finanšu norises	14
3. Saimnieciskā darbība	19
4. Cenas un izmaksas	24
5. Nauda un kredītu atlikumi	30
6. Fiskālās norises	38
Ielikumi	41
1. Euro zonas finanšu konta negatīvā saldo samazināšanās 2018. gadā: ārvalstu tiešo investīciju sarukums un portfeļieguldījumu pieauguma tempa palēnināšanās	41
2. Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2019. gada 30. janvāris–16. aprīlis)	48
3. Euro zonas īslaicīgu ekonomiskās lejupslīdes periodu definīcijas un raksturlielumi	54
4. Konfidence un ieguldījumi	59
5. Īres maksas inflācija euro zonā pēc krīzes	63
Raksti	
1. <i>The euro area labour market through the lens of the Beveridge curve</i> (Euro zonas darba tirgus novērtējums, izmantojot Beveridža līkni) ¹	
2. <i>Drivers of underlying inflation in the euro area over time: a Phillips curve perspective</i> (Pamatinflācijas virzītājspēki euro zonā laika gaitā: Filipsa līknes skatpunkts) ¹	
Statistika	S1

¹ Raksts pieejams šā izdevuma angļu valodas versijā ECB interneta vietnē.

Tautsaimniecības un monetārās norises

Kopskats

Pamatojoties uz rūpīgu euro zonas tautsaimniecības un inflācijas perspektīvas novērtējumu, kā arī ņemot vērā jaunākās speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses, Padome 6. jūnija monetārās politikas sanāksmē pieņēma vairākus monetārās politikas lēmumus, lai veicinātu inflācijas tuvināšanos līmenim, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. Lai gan 1. ceturkšņa dati bija nedaudz labāki, nekā gaidīts, jaunākā informācija liecina, ka globālās problēmas joprojām negatīvi ietekmē euro zonas izaugsmes perspektīvu. Ekonomisko noskaņojumu ietekmē ietilgst ar ģeopolitiskiem faktoriem saistītā nenoteiktība, augošie protekcionisma draudi un jauno tirgus ekonomikas valstu ievainojamība. Vienlaikus turpmāks nodarbinātības un darba samaksas kāpums joprojām veicina noturīgu euro zonas tautsaimniecības izaugsmi un pakāpenisku inflācijas pieaugumu. Ņemot vērā šo kopainu, Padome nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes un koriģēt perspektīvas norādi par galvenajām ECB procentu likmēm, apliecinot gaidas, ka tās saglabāsies tagadējā līmenī vismaz līdz 2020. gada 1. pusgada beigām un jebkurā gadījumā tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, lai nodrošinātu turpmāku ilgspējīgu inflācijas tuvošanos līmenim, kas vidējā termiņā zemāks par 2%, bet tuvu tam. Padome arī apstiprināja tās perspektīvas norādi attiecībā uz reinvestēšanu. Visbeidzot, Padome pieņēma jauna ceturkšņa ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperāciju kopuma (ITRMO III) īstenošanas kārtību, īpaši to cenu noteikšanas parametrus. Turklāt Padome secināja, ka negatīvo procentu likmju pozitīvo ietekmi uz stimulējošās monetārās politikas nostāju un ilgspējīgu inflācijas konvergenci pašlaik neapdraud to iespējamā blakusietekme uz banku starpniecības pakalpojumiem. Tomēr Padome turpinās rūpīgi monitorēt banku monetārās politikas transmisijas kanālu un risku mazināšanas pasākumu nepieciešamību.

Padomes 2019. gada 6. jūnija sanāksmes laikā veiktais tautsaimniecības un monetārais novērtējums

Neraugoties uz labākiem, nekā gaidīts, datiem atsevišķās nozīmīgajās attīstītajās valstīs, pasaules tautsaimniecības izaugsmes pamattempis 2019. gada sākumā turpināja palēnināties. Apsekojumu rādītāji liecina par joprojām vāju ražošanas aktivitāti pasaulē, neraugoties uz pēdējā laikā vērotu nelielu stabilizēšanos zemā līmenī, kā arī nesen aizsākušos aktivitātes mazināšanos pakalpojumu nozarē pēc samērā stabila perioda. Paredzams, ka pasaules tautsaimniecības izaugsme šogad saruks, valdot lielai un arvien augošai politikas un politiskajai nenoteiktībai, kas nelabvēlīgi ietekmē globālās investīcijas, un atjaunojoties ASV un Ķīnas tirdzniecības attiecību saspīlējumam. Paredzams, ka šī palielinošā ietekme arī šogad vājinās pasaules ekonomiskās aktivitātes un tirdzniecības izaugsmi, taču gaidāms, ka vēlāk jaunākie monetārās politikas pasākumi to nedaudz veicinās. Tādējādi tiek prognozēts, ka globālā izaugsme

2019. gadā samazināsies, bet vidējā termiņā stabilizēsies. Gaidāms, ka pasaules tirdzniecība šogad būtiskāk pavājināsies un vidējā termiņā pieaugs atbilstoši ekonomiskās aktivitātes kāpumam. Gaidāms, ka globālās inflācijas spiediens, pastiprinoties pasaules ekonomiskās aktivitātes lejupvērstajiem riskiem, joprojām būs ierobežots.

Kopš Padomes 2019. gada marta sanāksmes ilgtermiņa bezriskā procentu likmes samazinājušās apstākļos, kad tirgus gaidas paredz turpmāku stimulējošas monetārās politikas īstenošanu un atjaunojies tirdzniecības attiecību saspīlējums. Nefinanšu sabiedrību kapitāla vērtspapīru cenas bijušas nedaudz svārstīgas un mazliet palielinājušās. To veicinājušas zemās bezriskā procentu likmes un peļņas gaidu uzlabošanās. Tomēr ar tirdzniecības attiecību saspīlējuma atjaunošanos saistītā nenoteiktība mazinājusi riskanto aktīvu cenu kāpumu. Valūtas tirgos euro kurss ar tirdzniecības apjomu svērtā izteiksmē kopumā palielinājies.

Euro zonas ārējā pieprasījuma samazināšanās apstākļos pēc palēnināšanās 2018. gada 2. pusgadā euro zonas reālā IKP kāpums 2019. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga līdz 0.4%. Tomēr saņemtie ekonomiskie dati un apsekojumos iegūtā informācija liecina, ka šā gada 2. un 3. ceturksnī izaugsme būs nedaudz vājāka. Tas atspoguļo turpmāku starptautiskās tirdzniecības aktivitātes vājināšanos ietilgušās globālās nenoteiktības apstākļos, īpaši negatīvi ietekmējot euro zonas rūpniecības nozari. Vienlaikus euro zonas pakalpojumu nozarē un būvniecībā vērojama noturīga izaugsme un situācija darba tirgū turpina uzlaboties. Gaidāms, ka arī turpmāk euro zonas tautsaimniecības izaugsmi veicinās labvēlīgi finansēšanas nosacījumi, nedaudz ekspansīva euro zonas fiskālā nostāja, turpmāks nodarbinātības un darba samaksas kāpums, kā arī notiekošais (lai gan nedaudz lēnāks) globālās aktivitātes pieaugums.

Šāds vērtējums pamatā atspoguļots Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai. Šīs aplēses paredz reālā IKP gada pieaugumu 2019. gadā par 1.2%, bet 2020. un 2021. gadā par 1.4%. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2019. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP pieauguma perspektīva koriģēta un 2019. gadam paaugstināta par 0.1 procentu punktu, bet 2020. un 2021. gadam pazemināta attiecīgi par 0.2 procentu punktiem un 0.1 procentu punktu. Saistībā ar pastāvošo ar ģeopolitiskiem faktoriem saistīto nenoteiktību, augošajiem protekcionisma draudiem un jauno tirgus ekonomikas valstu ievainojamību euro zonas izaugsmes perspektīvas riski joprojām ir lejupvērsti.

Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija 2019. gada maijā bija 1.2% (aprīlī – 1.7%), atspoguļojot galvenokārt enerģijas un pakalpojumu cenu inflācijas samazināšanos. Pamatojoties uz pašreizējām biržā tirgto naftas nākotnes līgumu cenām, gaidāms, ka kopējā inflācija nākamo mēnešu laikā, visticamāk, samazināsies, bet gada beigās atkal pieaugs. Pamatinflācijas rādītāji joprojām kopumā ir nelieli, bet darbaspēka izmaksu spiediens turpina pastiprināties un paplašināties augsta jaudu izmantošanas līmeņa un arvien ierobežotāku darba tirgu apstākļos. Nākotnē gaidāms, ka pamatinflācija vidējā

termiņā augs. To veicinās ECB monetārās politikas pasākumi, turpmāka ekonomiskā izaugsme un straujāks darba samaksas kāpums.

Šis novērtējums kopumā atspoguļots arī Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai, paredzot, ka SPCI gada inflācija 2019. gadā būs 1.3%, 2020. gadā – 1.4% un 2021. gadā – 1.6%.

Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2019. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm SPCI inflācijas perspektīva koriģēta un 2019. gadam palielināta par 0.1 procentu punktu, bet 2020. gadam pazemināta par 0.1 procentu punktu. Gaidāms, ka SPCI gada inflācija (neietverot enerģijas un pārtikas cenas) 2019. gadā būs 1.1%, 2020. gadā – 1.4% un 2021. gadā – 1.6%.

Plašās naudas un privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps 2019. gada aprīlī palielinājās. Plašās naudas (M3) kāpums 2019. gada aprīlī sasniedza 4.7% (martā – 4.6%). Pastāvīgais plašās naudas pieaugums atspoguļoja arvien jaunu banku kredītu izsniegšanu privātajam sektoram un zemās M3 turēšanas izvēles izmaksas. Turklāt M3 pieaugums joprojām bija stabils, neraugoties uz aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros veikto neto iegāžu mehāniskās ietekmes pakāpenisku izzušanu. Vienlaikus saglabājās labvēlīgi kreditēšanas nosacījumi. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada kāpuma temps 2019. gada aprīlī pieauga līdz 3.9% (martā – 3.6%). Padomes lēmumi par monetārās politikas pasākumiem, t.sk. ITRMO III, palīdzēs saglabāt labvēlīgus banku kredītu nosacījumus un turpinās veicināt finansējuma pieejamību (īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem).

Paredzams, ka euro zonas kopējā fiskālā nostāja joprojām būs nedaudz ekspansīva, tādējādi veicinot ekonomisko aktivitāti. Šādu dinamiku galvenokārt nosaka tiešo nodokļu un sociālās apdrošināšanas iemaksu samazināšana Vācijā un Francijā, kā arī samērā dinamisks izdevumu kāpums vairākās citās valstīs.

Monetārās politikas lēmumi

Pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, Padome pieņēma šādus lēmumus.

- Pirmkārt, galvenās ECB procentu likmes netika mainītas. Padome tagad paredz, ka tās saglabāsies pašreizējā līmenī vismaz līdz 2020. gada 1. pusgada beigām un jebkurā gadījumā tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, lai nodrošinātu turpmāku ilgtspējīgu inflācijas tuvināšanos līmenim, kas vidējā termiņā zemāks par 2%, bet tuvu tam.
- Otrkārt, Padome paredz arī turpmāk pilnībā atkārtoti ieguldīt to aktīvu iegādes programmas ietvaros iegādāto vērtspapīru, kuriem pienācis dzēšanas termiņš, pamatsummas ilgāku laiku pēc tam, kad tā būs sākusi paaugstināt galvenās ECB procentu likmes, un jebkurā gadījumā tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, lai uzturētu labvēlīgus likviditātes apstākļus un būtisku stimulējošās monetārās politikas pasākumu apjomu.

- Treškārt, attiecībā uz jaunā ceturkšņa ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperāciju kopuma (ITRMO III) īstenošanas kārtību Padome nolēma, ka visu attiecīgās ITRMO laiku katras operācijas procentu likme būs par 10 bāzes punktiem augstāka nekā Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju vidējā procentu likme. Bankām, kuru atbilstošais neto aizdevumu atlikums pārsniedz etalonvērtību, ITRMO III piemērotā procentu likme būs zemāka, un tā var būt tikpat zema kā operācijas laikā dominējošā noguldījumu iespējas vidējā procentu likme, pieskaitot 10 bāzes punktus.

Šie lēmumi tika pieņemti nepieciešamo monetārās politikas pasākumu īstenošanai, lai nodrošinātu turpmāku ilgtspējīgu inflācijas tuvināšanos līmenim, kas vidējā termiņā zemāks par 2%, bet tuvu tam. Šie pasākumi faktiski nodrošinās ļoti labvēlīgu finansēšanas nosacījumu saglabāšanos, veicinot euro zonas izaugsmi, turpmāku iekšzemes cenu spiediena palielināšanos un tādējādi – kopējās inflācijas dinamiku vidējā termiņā. Vienlaikus, raugoties nākotnē, Padome apņēmusies reaģēt uz neparedzētiem nelabvēlīgiem apstākļiem un ir gatava pēc vajadzības koriģēt visus tās instrumentus, lai nodrošinātu inflācijas turpmāku noturīgu virzību uz Padomes noteikto inflācijas mērķi.

1. Ārējā vide

Neraugoties uz labākiem, nekā gaidīts, datiem atsevišķās nozīmīgajās attīstītajās valstīs, pasaules tautsaimniecības izaugsmes pamattempis 2019. gada sākumā turpināja palēnināties. Tas atbilst uz apsekojumiem balstītajiem rādītājiem, kas liecina par joprojām vāju ražošanas aktivitāti pasaulē. Pēc samērā noturīga perioda pēdējā laikā pasliktinājies arī pakalpojumu nozares sniegums. Paredzams, ka pasaules tautsaimniecības izaugsme šogad saruks, valdot lielai un augošai politikas un politiskajai nenoteiktībai, kas nelabvēlīgi ietekmē globālās investīcijas, un atjaunojoties ASV un Ķīnas tirdzniecības attiecību saspīlējuma kāpumam. Paredzams, ka šī palēninošā ietekme šogad vājinās pasaules ekonomiskās aktivitātes un tirdzniecības izaugsmi, taču gaidāms, ka vēlāk jaunākie politikas pasākumi to nedaudz veicinās. Tādējādi tiek prognozēts, ka globālā izaugsme 2019. gadā samazināsies, bet vidējā termiņā stabilizēsies. Gaidāms, ka pasaules tirdzniecība šogad pavājināsies būtiskāk un vidējā termiņā pieaugs atbilstoši ekonomiskās aktivitātes kāpumam. Gaidāms, ka globālās inflācijas spiediens joprojām būs ierobežots, pastiprinoties pasaules ekonomiskās aktivitātes lejupvērstajiem riskiem.

Globālā ekonomiskā aktivitāte un tirdzniecība

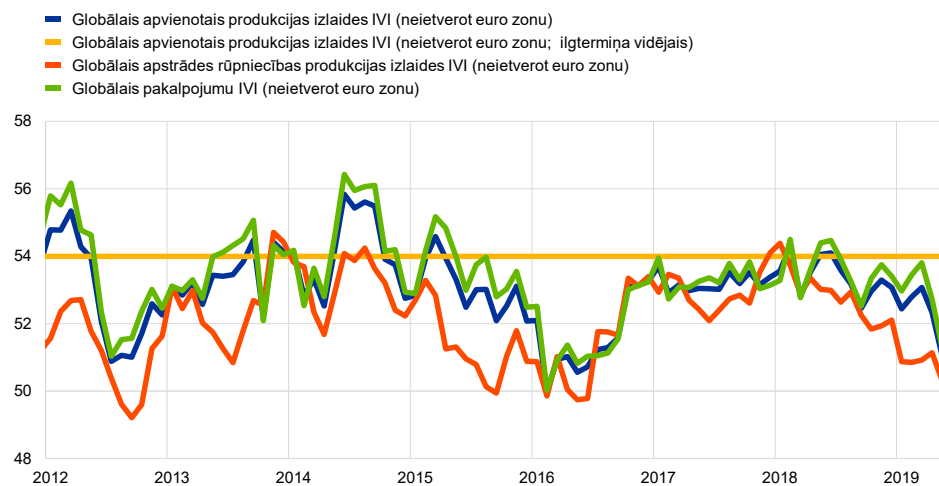
Neraugoties uz labākiem, nekā gaidīts, datiem atsevišķās nozīmīgajās attīstītajās valstīs, pasaules tautsaimniecības izaugsmes temps 2019. gada sākumā turpināja palēnināties. ASV, Japānā un Apvienotajā Karalistē izaugsme 1. ceturksnī bija labāka, nekā gaidīts. Tomēr tas pamatā atspoguļoja īslaicīgus faktorus. ASV un Japānā ekonomisko aktivitāti veicināja pozitīvs neto tirdzniecības devums, kas tomēr slēpa negatīvus preču un pakalpojumu reālā importa izaugsmes tempus. Izaugsmi veicināja arī krājumu veidošana, bet iekšzemes pieprasījuma kāpums bija neliels. ASV iekšzemes pieprasījuma vājums bija saistīts ar daļēji apturēto federālās valdības darbu. Spēcīgāka, nekā gaidīts, izaugsme Apvienotajā Karalistē galvenokārt atspoguļoja lielus valdības tēriņus un to, ka, tuvojoties 29. martam – sākotnējam termiņam, kad bija paredzēta valsts izstāšanās no Eiropas Savienības (breksits), uzņēmumi būtiski palielināja krājumus. Ķīnā tautsaimniecības izaugsmes tempa turpmāku pakāpenisku sarukumu palēnināja ekspansīvie monetārās politikas pasākumi.

Uz apsekojumiem balstītie rādītāji apstiprina pakāpenisku izaugsmes tempa sarukumu. Globālais apvienotais produkcijas izlaidis iepirkumu vadītāju indekss (IVI), neietverot euro zonu, 2019. gada 1. ceturksnī samazinājās un aprīlī un maijā turpināja sarukt. Tas galvenokārt bija saistīts ar vājāku sniegumu attīstītajās valstīs, turpretī jaunajās tirgus ekonomikas valstīs reģistrēts nedaudz mazāks aktivitātes kritums. Globālā aktivitāte pakalpojumu nozarē, kas kopumā pēdējos mēnešos bijusi noturīgāka, vienlaikus ar turpmāku globālās ražošanas aktivitātes sarukumu maijā pasliktinājās (sk. 1. att.).

1. attēls

Globālais apvienotais produkcijas izlaides IVI

(difūzijas indeksi)

Avoti: Markit un ECB aprēķini.

Piezīmes. Jaunākie novērojumi atbilst stāvoklim 2019. gada maijā. "Ilgtermiņa vidējais" attiecas uz periodu no 1999. gada janvāra līdz 2019. gada maijam.

Finanšu nosacījumi pasaulē pēdējos mēnešos bijuši svārstīgi. Attīstītajās valstīs tie salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2019. gada marta makroekonomisko iespēju aplēšu publicēšanas laikā vēroto līmeni kopumā nav mainījušies. Tomēr šī stabilitāte slēpj divas izteiktas norises – sākumā finanšu nosacījumu stingrības pakāpe mazinājās, reaģējot uz ASV un citu nozīmīgo attīstīto valstu monetārās politikas pasākumiem, bet kopš jaunu ASV un Ķīnas savstarpējo tirdzniecības tarifu paziņošanas tie kļuvuši stingrāki. Pēdējā norise veicinājusi arī stingrākus finanšu nosacījumus Ķīnā un (mazāk) citās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs. Finanšu nosacījumi Turcijā pēdējās nedēļās sakarā ar to, ka Turcijas lira atkal piedzīvo krasu vērtības kritumu sarūkošu valūtas rezervju un augošas politiskās nenoteiktības apstākļos, arī kļuvuši būtiski stingrāki. Pasaules akciju tirgos vērojamas līdzīgas norises. Pirms informācijas par jauniem tarifiem publiskošanas pasaules kapitāla vērtspapīru cenas pieauga. Vēlāk pasaules akciju tirgos samazinājās cenas un palielinājās svārstīgums.

Paredzams, ka šajā gadā samazināsies pasaules tautsaimniecības izaugsmes temps, pastiprinoties palēninošajai ietekmei. Šī palēninošā ietekme ietver vāju globālo ražošanas aktivitāti un tirdzniecību augstas un augošas politikas un politiskās nenoteiktības apstākļos. ASV izaugsmi šogad turpina veicināt ievērojamie procikliskie fiskālie stimuli ASV, t.sk. zemāki nodokļi un lielāki izdevumi. Ķīnā iekšzemes pieprasījuma izaugsmes kritumu mazināja politikas pasākumi, īpaši saistībā ar fiskālo politiku. Jaunākie monetārās politikas pasākumi nozīmīgajās attīstītajās valstīs veicinājuši globālo finanšu nosacījumu stingrības mazināšanos un palīdzējuši ierobežot politikas nenoteiktības sekas. Tomēr šo faktoru pozitīvo ietekmi uz pieprasījumu, šķiet, dzēsusi ASV un Ķīnas tirdzniecības nesaskaņu nesenā eskalācija.

Raugoties tālākā nākotnē, paredzams, ka globālā izaugsme vidējā termiņā stabilizēsies samērā zemā līmenī. Šķiet, ka pasaules tautsaimniecības stāvokli

iespēju aplēšu periodā noteikts trīs galvenie spēki. Pirmkārt, gaidāms, ka nozīmīgajās attīstītajās valstīs mazināsies cikliskais temps, jo jaudas ierobežojumi kļūst arvien apgrūtinošāki un monetārās politikas atbalsts pozitīvas ražošanas apjoma starpības un zema bezdarba līmeņa apstākļos var pakāpeniski samazināties. Otrkārt, gaidāms, ka Ķīnā turpināsies sakārtota pāreja uz sabalansētāku, tomēr vājāku izaugsmi, kas mazāk atkarīga no ieguldījumiem un eksporta. Un, visbeidzot, prognozēts, ka atjaunosies izaugsme vairākās nozīmīgās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, kurās pašlaik vērojama vai nesen beigusies dziļa recesija. Kopumā paredzams, ka globālās ekspansijas temps stabilizēsies zem līmeņa, kāds bija pirms 2007.–2008. gada finanšu krīzes.

Pievērsoties norisēm atsevišķās valstīs, aktivitāte ASV joprojām ir spēcīga, neraugoties uz palēninošo ietekmi saistībā ar tirdzniecības nesaskaņām ar Ķīnu un mazāk labvēlīgu ārējo vidi. Spēcīgais darba tirgus, stimulējoši finanšu nosacījumi un pašreizējie fiskālie stimuli turpina veicināt izaugsmi, bet federālās valdības darba daļējās apturēšanas nelabvēlīgā ietekme uz iekšzemes pieprasījumu tiek uzskatīta par īslaicīgu. Kopumā reālā IKP uz gadu attiecinātais pieauguma temps 2019. gada 1. ceturksnī bija 3.1% (pagājušā gada pēdējā ceturksnī – 2.2%). Tomēr 1. ceturkšņa pārsteidzoši spēcīgie pieauguma dati atspoguļoja arī īslaicīgus faktorus, piemēram, krājumu un importa krituma pozitīvo devumu. Vienlaikus iekšzemes pieprasījums samazinājies, liecinot par ierobežotu izaugsmes pamattempu. Kopējā gada patēriņa cenu inflācija aprīlī palielinājās līdz 2.0% (iepriekšējā mēnesī – 1.9%). To lielā mērā noteica enerģijas cenu kāpums. Patēriņa cenu inflācija (neietverot pārtikas un enerģijas cenas) arī nedaudz pieauga (aprīlī – 2.1%). Paredzams, ka izaugsmes temps pakāpeniski atgriezīsies potenciālā izaugsmes tempa līmenī (gandrīz 2%), bet vidējā termiņā patēriņa cenu inflācija joprojām nedaudz pārsniegs 2%.

Ķīnas tautsaimniecības izaugsme pakāpeniski samazinājusies. 2019. gada 1. ceturksnī IKP gada pieaugums stabilizējās. To veicināja pozitīvs neto tirdzniecības devums, importam samazinoties mazāk nekā eksportam. Neņemot vērā svārstības, pēdējie rādītāji liecina par stabilu izaugsmes tempu tuvākajā laikā. Paredzams, ka vairāki Ķīnas iestāžu pēdējā laikā izziņoti un īstenoti fiskālās un monetārās politikas pasākumi balstīs iekšzemes patēriņu, tādējādi aktivitātes samazinājums šogad būs vienmērīgs. Gaidāms, ka tirdzniecības nesaskaņu ar ASV nesenā eskalācija negatīvi ietekmēs tirdzniecību, bet tās ietekme uz izaugsmi tiks ierobežota ar politikas pasākumu palīdzību. Raugoties tālākā nākotnē, paredzams, ka strukturālo reformu īstenošanā panāktais progress nodrošinās sakārtotu pāreju uz mērenāku izaugsmi, kas būs mazāk atkarīga no investīcijām un eksporta.

Japānā saglabājas vājš izaugsmes pamattemps. 2019. gada 1. ceturksnī izaugsmes temps salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni bija 0.5% – labāks, nekā gaidīts. To noteica vairāki īslaicīgi faktori, t.sk. liels pozitīvs neto eksporta devums, importam strauji samazinoties un pārsniedzot eksporta sarukumu. Paredzams, ka nākotnē ekonomiskās aktivitātes izaugsmes temps atkal kļūs mērens. Spēcīgais darba tirgus un joprojām labvēlīgie finanšu nosacījumi vēl arvien veicina tautsaimniecības izaugsmi, lai gan to kavē vājš ārējais pieprasījums, īpaši no Ķīnas un pārējām Āzijas valstīm. Paredzams, ka mājsaimniecības pasteidzinās pirkumus

pirms 2019. gada oktobrī paredzētās patēriņa nodokļa celšanas, kas savukārt varētu īslaicīgi balstīt aktivitāti vasaras mēnešos. Turklāt gaidāms, ka vēlāk gada gaitā pieprasījumu veicinās fiskālie pasākumi, lai līdzsvarotu patēriņa nodokļa paaugstināšanas negatīvo ietekmi. Darba samaksas kāpums joprojām ir pieticīgs, neraugoties uz ļoti ierobežotu darbaspēka piedāvājumu, un inflācijas gaidas stabilizējušās zemā līmenī, liecinot, ka inflācija vidējā termiņā saglabāsies krietni zemāka par Japānas Bankas noteikto 2% inflācijas mērķi.

Apvienotajā Karalistē izaugsmes temps 2019. gada 1. ceturksnī palielinājās fiskālo stimulu un pastiprinātas krājumu veidošanas ietekmē. Apstākļos, kad pēdējā brīdī tika panākts pagarinājums ilgi gaidītajam Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības datumam, pastiprināti veidotie krājumi, kā arī sniegtais fiskālais atbalsts un labāku, nekā gaidīts, patēriņa un privāto ieguldījumu dati noteica to, ka Apvienotās Karalistes reālā IKP ceturkšņa pieaugums 1. ceturksnī sasniedza 0.5% (2018. gada pēdējā ceturksnī pieaugums bija pieticīgs – 0.2%). Neto tirdzniecības devums kopējā pieaugumā bija negatīvs, jo imports, daļēji krājumu veidošanas dēļ, pieauga tempā, kāds pēdējo 40 gadu laikā bija reti, bet eksporta pieaugums nemainījās. Tomēr īstermiņa rādītāji 2. ceturkšņa sākumā liecina, ka plaši turpināsies izaugsmes tempa krituma pamattendence, ko vēro kopš referenduma par dalību ES. PCI gada inflācija 2019. gada 1. ceturksnī saruka līdz 1.8% (nedaudz zemāk par *Bank of England* nosprausto mērķrādītāju 2%), krasam enerģijas cenu samazinājumam atspoguļojoties kopējā inflācijā. Spēcīgāku iekšzemes izmaksu spiedienu, ko noteica lielākas vienības darbaspēka izmaksas, ņemot vērā straujāku darba samaksas kāpumu 2019. gada sākumā, lielā mērā kompensēja importa cenu sarukums, turpinot mazināties iepriekš (pēc referenduma) vērotā Lielbritānijas sterliņu mārciņas kursa krituma ietekmei. PCI inflācija 2019. gada aprīlī nedaudz pieauga (līdz 2.1%), un to pamatā noteica enerģijas mazumtirdzniecības cenu kāpums, kā arī būtisks biļešu cenu pieaugums lidojumiem Lieldienu periodā. Gaidāms, ka vidējā termiņā izaugsmes temps saglabāsies mazāks nekā pirms referenduma.

Paredzams, ka Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstīs izaugsmes temps šajā gadā kļūs nedaudz mērenāks. Saglabājas spēcīgs investīciju kāpums, ko veicina ES fondu līdzekļi, kā arī joprojām ir stabils patēriņa izdevumu apjoms, ko nosaka spēcīgs darba tirgus. Tomēr euro zonas izaugsmes palēnināšanās negatīvi ietekmē šā reģiona izaugsmes perspektīvu. Gaidāms, ka vidējā termiņā tautsaimniecības izaugsmes temps šajās valstīs turpinās samazināties, tuvinoties potenciālajam līmenim.

Ekonomiskās aktivitātes perspektīva lielajās izejvielu eksportētājvalstīs joprojām ir neviennozīmīga. Krievijas izaugsmes perspektīvu nosaka norises pasaules naftas tirgos, fiskālās un strukturālās politikas izpilde un pašlaik valstij noteiktās starptautiskās sankcijas. Tādējādi paredzams, ka izaugsme vidējā termiņā nedaudz samazināsies. Turpretī gaidāms, ka Brazīlijas ekonomiskās izaugsmes temps palielināsies, un to veicinās stimulējoši finanšu nosacījumi. Tomēr pastāvošie fiskālie ierobežojumi un nenoteiktība, kas saistīta ar pašreizējo reformu īstenošanu, joprojām kavē investīciju pieaugumu.

Turcijā ekonomiskā aktivitāte 2018. gada 4. ceturksnī krasi samazinājās. Šis sarukums atspoguļo pagājušās vasaras finanšu satricinājuma sekas, augstu inflāciju un prociklisku monetāro un fiskālo politiku. 2019. gada 1. ceturksnī atjaunojās tautsaimniecības izaugsme. To pirms vietējām vēlēšanām martā veicināja fiskālie izdevumi un valsts īpašumā esošo banku veiktās kreditēšanas apjoma pieaugums. Tas, ka paredzama šo atbalstošo faktoru izzušana, kā arī nesen noteikti stingrāki finanšu nosacījumi, varētu apdraudēt šogad prognozēto pakāpenisko ekonomiskās aktivitātes atsākšanos.

Jaunā gada sākumā pasaules tirdzniecības dinamika būtiski pavājinājās. Tā ir samazinājusies ievērojami vairāk nekā globālā aktivitāte. Tas skaidrojams ar vājāku globālo investīciju aktivitāti un globālā tehnoloģiju cikla (*global tech cycle*)¹ pavērsienu lielas un augošas politikas un ģeopolitiskās nenoteiktības apstākļos, kas savukārt negatīvi ietekmēja apstrādes rūpniecību un tirdzniecību. Pasaules preču importa apjoms (neietverot euro zonu) martā samazinājās par 0.6% salīdzinājumā ar iepriekšējiem trijiem mēnešiem, norādot, ka 1. ceturksnī tirdzniecības kāpuma temps bijis neliels (sk. 2. att.). Tā kā apsekojumu rādītāji liecina par turpmāku globālās ražošanas aktivitātes palēnināšanos, pašreizējā vājā globālās tirdzniecības izaugsme acīmredzot tuvākajā laikā saglabāsies.

ASV un Ķīnas divpusējās tirdzniecības sarunas maija sākumā cieta neveiksmi.

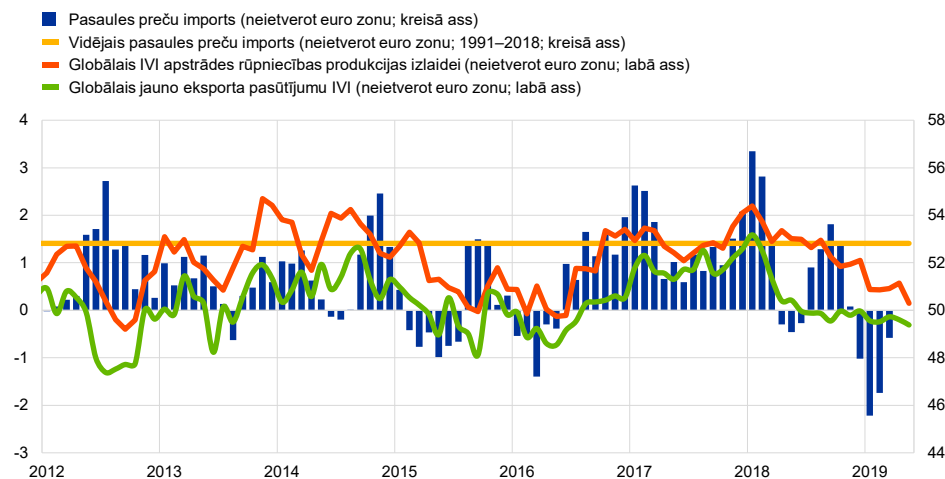
ASV administrācija paziņoja, ka tā palielinās tarifus Ķīnas eksportam uz ASV 200 mljrd. ASV dolāru vērtībā no 10% uz 25%. Sākotnēji šādu palielinājumu tika plānots īstenot ar 2019. gada 1. janvāri, bet divreiz tas tika atlikts – vispirms uz trim mēnešiem sakarā ar pagaidu pamieru, par ko abas valstis vienojās decembra sākumā, un vēlreiz februāra beigās, kad divpusējās tirdzniecības sarunās bija panākts reāls progress. Ķīna uz to atbildēja, paceļot tarifus ASV eksportam 60 mljrd. ASV dolāru vērtībā no 5–10% uz 10–25%. Turklāt pastāv nopietns turpmākas eskalācijas risks, jo ASV administrācija ir piedraudējusi piemērot vēl papildu 25% tarifus visam pārējam ASV importam no Ķīnas. Abu valstu tirdzniecības nesaskaņu potenciālā turpmākā eskalācija ir palielinājusi globālo nenoteiktību un negatīvi ietekmē investīcijas. Nevar arī izslēgt iespēju, ka ASV administrācija var piemērot jaunus tarifus importam no citām valstīm. Piemēram, maija vidū tā paziņoja, ka līdz pat sešiem mēnešiem tiks atlikta jaunu tarifu piemērošana 25% apjomā importa automobiļiem un to rezerves daļām, galvenokārt orientējoties uz importu no ES un Japānas, atvēlot laiku divpusējām tirdzniecības sarunām starp ASV un šīm tirdzniecības partnervalstīm.

¹ Sīkāk par globālo tehnoloģiju ciklu sk. ECB 2019. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 3 ielikumā *What the maturing tech cycle signals for the global economy* ("Kādu ziņu tehnoloģiju cikla augstākā fāze dod pasaules tautsaimniecībai").

2. attēls

Apsekojumi un pasaules preču tirdzniecība

(kreisā ass: triju mēnešu pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trijiem mēnešiem; labā ass: difūzijas indeksi)

Avoti: Markit, CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākais novērojums IVI atbilst stāvoklim 2019. gada maijā un globālajam preču importam – 2019. gada martā.

Paredzams, ka pasaules ekonomiskā izaugsme šogad kļūs vājāka, bet vidējā termiņā stabilizēsies. Saskaņā ar Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm pasaules reālā IKP izaugsme (neietverot euro zonu) šajā gadā samazināsies līdz 3.3% (2018. gadā – 3.8%). Tas atspoguļo pastiprinātu kavējošu ietekmi uz pasaules tautsaimniecības izaugsmi augstas un augošas politiskās un politikas nenoteiktības apstākļos. Paredzams, ka 2020. un 2021. gadā pasaules ekonomiskā aktivitāte stabilizēsies 3.6% līmenī, jo gaidāms, ka (ciklisko) palēnināšanos nozīmīgajās attīstītajās valstīs un Ķīnas pāreju uz mērenāku izaugsmi kompensēs atveseļošanās vairākās galvenajās jaunajās tirgus attīstības valstīs. Tā kā izaugsmi kavējoša ietekme būtiskāk palēnina pieprasījuma komponentus ar augstu tirdzniecības īpatsvaru (piemēram, investīcijas), prognozēts, ka euro zonas ārējā pieprasījuma kāpums šogad samazināsies nozīmīgāk nekā globālā aktivitāte, sarūkot līdz 1.7% (2018. gadā – 3.6%). Paredzams, ka globālais imports pakāpeniski palielināsies un vidējā termiņā augs atbilstoši globālās aktivitātes kāpumam. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2019. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm pasaules IKP kāpuma prognoze šim gadam nedaudz pazemināta. Vienlaikus euro zonas ārējā pieprasījuma pieauguma prognozei ir būtiskāka lejupvērstā korekcija visā iespēju aplēšu periodā. Raugoties no ģeogrāfiskā viedokļa, šīs korekcijas atspoguļo vājākas, nekā gaidīts, tirdzniecības perspektīvas Ķīnai un pārējām Āzijas valstīm, kā arī lēnāku importa pieaugumu dažās nozīmīgākajās tirdzniecības partnervalstīs, t.sk. Apvienotajā Karalistē un citās ārpus euro zonas esošajās Eiropas valstīs.

Pēdējā laikā pastiprinās globālās aktivitātes samazināšanās riski. Tirdzniecības nesaskaņu tālāka eskalācija var radīt risku globālajai tirdzniecībai un izaugsmei. Turklāt breksita scenārijam bez vienošanās var būt vēl negatīvāka papildu ietekme, īpaši Eiropā. Krasāku Ķīnas tautsaimniecības izaugsmes palēnināšanos varētu būt grūtāk kompensēt ar efektīviem politikas stimuliem, un tā var radīt problēmas valstī notiekošajā līdzsvara atjaunošanas procesā. Finanšu tirgos veikta pārcenošana var

būtiski negatīvi ietekmēt ievainojamās jaunās tirgus ekonomikas valstis. Ģeopolitiskās spriedzes tālāka eskalācija var negatīvi ietekmēt arī globālo aktivitāti un tirdzniecību.

Pasaules cenu norises

Lai gan naftas cenas kopš aprīļa ir samazinājušās, pēdējā laikā tās bijušas svārstīgas. Kopš aprīļa naftas cenas ir samazinājušās par 13%, taču pēdējā laikā vērojams spēcīgāks to svārstīgums. Kaut gan globālās naftas piegādes potenciāli pārrāvumi ģeopolitiskās spriedzes dēļ (īpaši Tuvajos Austrumos) izraisījuši naftas cenu kāpumu, bažas par ASV un Ķīnas tirdzniecības attiecību saasināšanos un to ietekme uz globālo pieprasījumu pēdējā laikā radījušas lejupvērstu spiedienu uz naftas cenām.

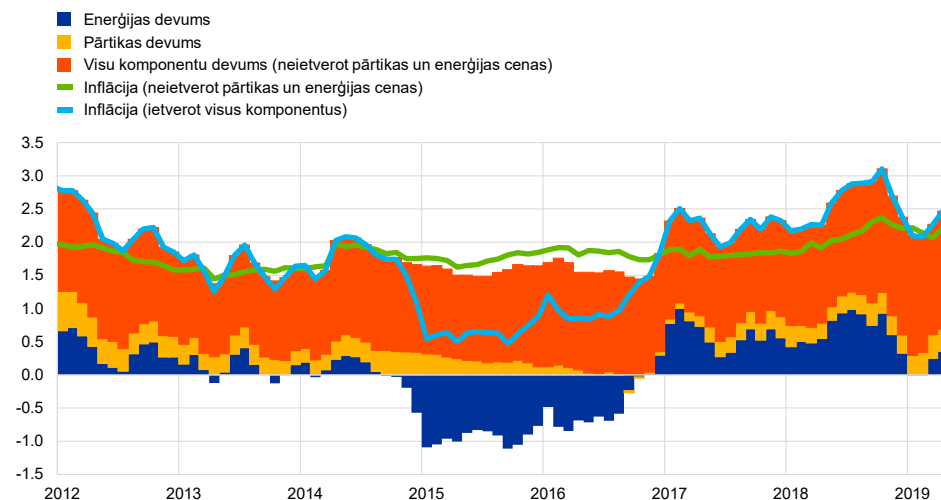
Saskaņā ar Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm naftas cenas tuvākajā laikā palielināsies, bet prognožu perioda laikā samazināsies. Īstermiņa svārstību apstākļos piedāvājuma puses faktori turpināja veicināt naftas cenu kāpumu, īpaši OPEC un pārējo lielo naftas ražotāju vienošanās ierobežot ieguvu. Taču mazāks globālais naftas pieprasījums un lielāka, nekā paredzēts, slānekļa naftas ieguve ASV arī varētu negatīvi ietekmēt naftas cenas. Tādējādi pieņēmumi par naftas cenām, kas ir Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomisko iespēju aplēšu pamatā, šim gadam bija aptuveni par 10.4% augstāki (un attiecīgi par 7.3% un 3.4% augstāki 2020. gadam un 2021. gadam) nekā pieņēmumi, uz ko balstās ECB speciālistu 2019. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses. Kopš jūnija iespēju aplēšu datu aktualizēšanas datuma naftas cena tomēr ir samazinājusies un 5. jūnijā bija 61 ASV dolārs par barelu.

Globālās inflācijas spiediens joprojām ir ierobežots. Patēriņa cenu gada inflācija Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) dalībvalstīs 2019. gada aprīlī bija vidēji 2.5% (iepriekšējā mēnesī – 2.3%), jo palielinājās enerģijas komponenta īpatsvars (sk. 3. att.). Pamatinflācija (neietverot pārtikas un enerģijas cenas) aprīlī nedaudz paaugstinājās (līdz 2.2%; martā – 2.1%). Ierobežotais darbaspēka piedāvājums lielākajās attīstītajās valstīs līdz šim noteicis vien mērenu darba samaksas kāpumu, un tas nozīmē, ka pamatā esošās inflācijas spiediens joprojām ir neliels. Taču iespēju aplēšu perioda laikā tam būtu pakāpeniski jāpalielinās, atspoguļojot izzūdošo nepietiekamo darba tirgus resursu izmantošanu.

3. attēls

OECD patēriņa cenu inflācija

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avoti: OECD un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada aprīlī.

Turpmāk gaidāms, ka globālās inflācijas spiediens joprojām būs ierobežots.

Paredzams, ka ar euro zonu konkurējošo valstu eksporta cenu pieauguma temps šogad strauji kritīsies un vidējā termiņā pamazām samazināsies. Tas atspoguļo biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu cenu līknes lejupvērstās tendences ietekmi – gaidāms, ka tā būs spēcīgāka par augšupvērsto spiedienu, ko izraisa pakāpeniski sarūkošā globālā brīvā kapacitāte.

2. Finanšu norises

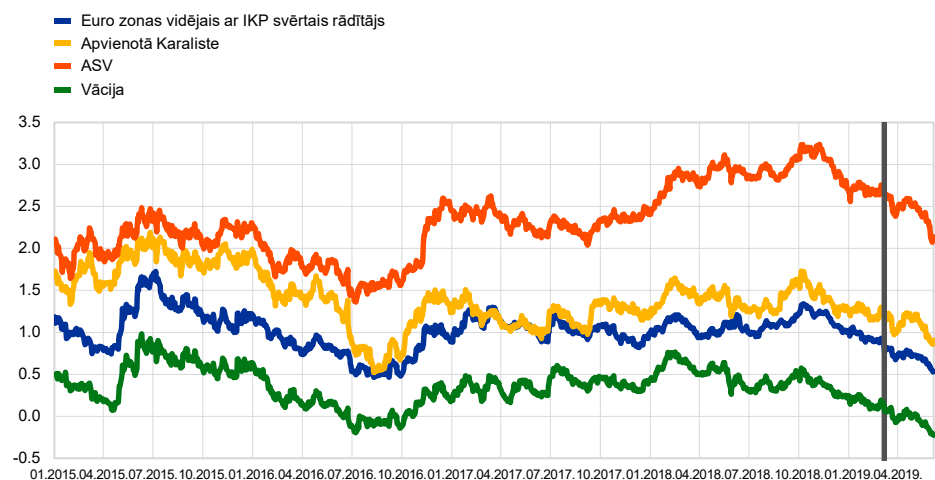
Kopš Padomes 2019. marta sanāksmes globālās ilgtermiņa bezriskā procentu likmes samazinājušās apstākļos, kad tirgus gaidas paredz stimulējošās monetārās politikas turpināšanu un atjaunojies tirdzniecības attiecību saspīlējums. Nefinanšu sabiedrību kapitāla vērtspapīru cenas bijušas nedaudz svārstīgas, bet mazliet palielinājušās. To veicināja zemās bezriskā procentu likmes un peļņas gaidu uzlabošanās. Ar tirdzniecības attiecību saspīlējumu saistītā nenoteiktība mazina riskanto aktīvu cenu kāpumu. Valūtas tirgos euro kurss ar tirdzniecības apjomu svērtā izteiksmē palielinājies.

Aplūkojamā period gan euro zonā, gan ASV turpinājās ilgtermiņa peļņas likmju sarukums, kas sākās 2018. gada beigās. Aplūkojamā periodā (no 2019. gada 7. marta līdz 5. jūnijam) euro zonas bezriskā uz nakti izsniegto kredītu indeksa mijmaiņas darījumu (OIS) ar termiņu 10 gadu procentu likme samazinājās aptuveni līdz 0.11% (par 31 bāzes punktu), bet euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju vidējais ar IKP svērtais rādītājs (sk. 4. att.) saruka līdz 0.50% (par 27 bāzes punktiem). Arī valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes ASV un Apvienotajā Karalistē saruka (attieciņi par 50 bāzes punktiem un 32 bāzes punktiem). Globālo ilgtermiņa peļņas likmju kritums sekoja Federālo rezervju sistēmas un ECB paziņojumiem, kurus tirgus dalībnieki uztvēra kā norādi par stimulējošās monetārās politikas turpināšanu. Tas atspoguļo arī tirdzniecības attiecību saspīlējuma atjaunošanos kopš maija sākuma.

4. attēls

Valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes

(gadā; %)

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

Piezīmes. Dienas dati. Vertikālā pelēkā līnija iezīmē aplūkojamā perioda sākumu (2019. gada 7. martu). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada 5. jūnijā.

Euro zonas valstu valdības obligāciju peļņas likmju starpības salīdzinājumā ar bezriskā OIS procentu likmi aplūkojamā periodā kopumā saglabājās stabila.

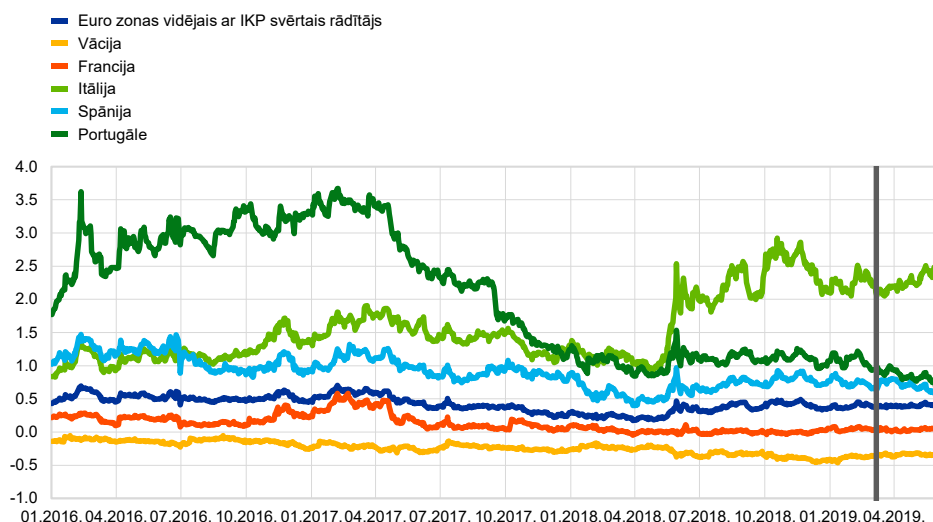
Portugāles valdības parāda vērtspapīru peļņas likmju starpība saruka par 34 bāzes

punktiem, reaģējot uz valsts fiskālā stāvokļa uzlabošanos un tam sekojošu *Standard & Poor's* veiktu kredītreitinga paaugstināšanu (sk. 5. att.). Pēc neliela svārstīguma perioda aptuveni aprīļa vēlēšanu laikā Spānijas valdības vērtspapīru peļņas likmju starpība kopumā samazinājās par 12 bāzes punktiem. Savukārt Itālijas valdības parāda vērtspapīru peļņas likmju starpība joprojām bija svārstīga un liela salīdzinājumā ar līmeni pirms 2018. gada vēlēšanām – aplūkojamā periodā tā pieauga par 33 bāzes punktiem, sasniedzot 2.38 procentu punktus. Kopumā euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju vidējā ar IKP svērtā rādītāja un 10 gadu OIS procentu likmes starpība saglabājās stabila (5. jūnijā – 0.39 procentu punkti).

5. attēls

Euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju un OIS procentu likmes starpības

(procentu punktos)

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

Piezīmes. Starpība aprēķināta, atņemot 10 gadu OIS procentu likmi no valdības obligāciju 10 gadu peļņas likmes. Vertikālā pelēkā līnija iezīmē aplūkojamā perioda sākumu (2019. gada 7. martu). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada 5. jūnijā.

Euro uz nakti izsniegto kredītu vidējās procentu likmes indekss (EONIA) aplūkojamā periodā vidēji bija –0.37%. Likviditātes pārpalikums palielinājās

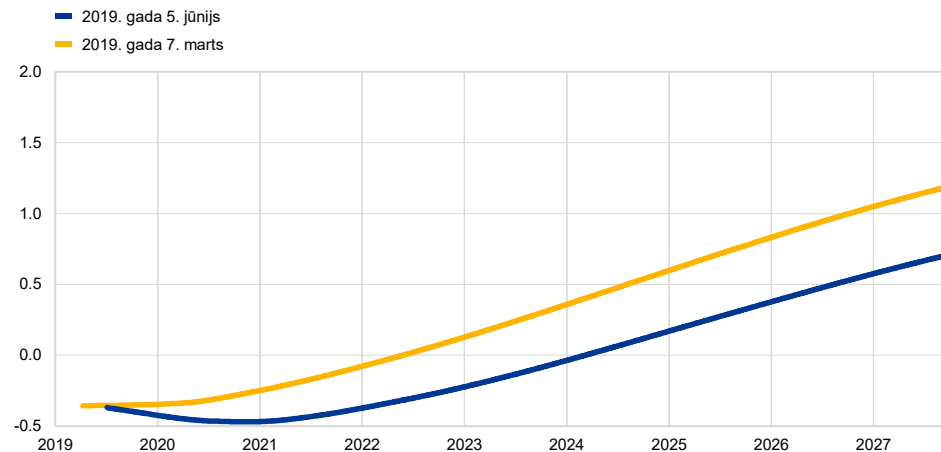
aptuveni par 6 mljrd. euro, sasniedzot 1904 mljrd. euro. Sīkāku informāciju par likviditātes dinamiku sk. 2. ielikumā.

EONIA nākotnes līkne aplūkojamā periodā pavirzījās lejup. Visos termiņos pirms 2024. gada līkne aplūkojamā perioda beigās atradās zem nulles, atspoguļojot tirgus gaidas, ka negatīvo procentu likmju periods būs ilgstošs (sk. 6. att.).

6. attēls

EONIA nākotnes procentu likmes

(gadā; %)

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

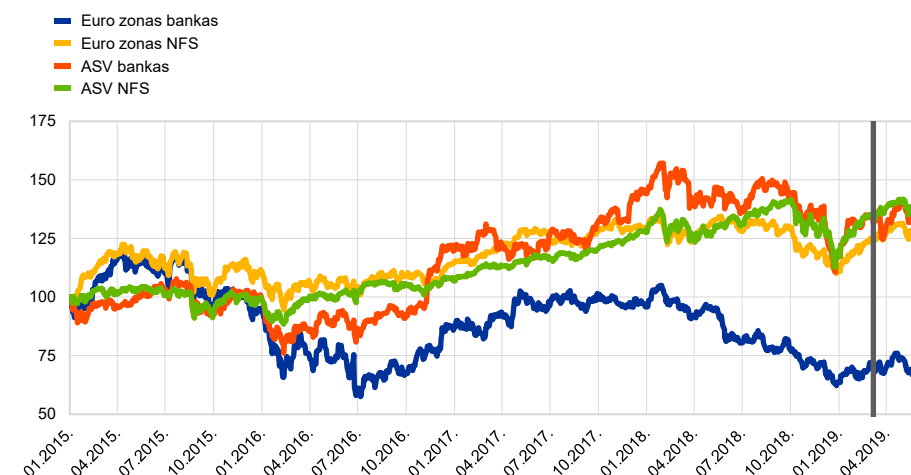
Nefinanšu sabiedrību kapitāla vērtspapīru cenas gan euro zonā, gan ASV nedaudz palielinājās.

Euro zonas nefinanšu sabiedrību (NFS) un banku akciju cenas aplūkojamā perioda pirmajā pusē palielinājās. To noteica zemākas bezriskas procentu likmes un lielāks optimisms attiecībā uz pasaules tirdzniecības perspektīvu. Euro zonas NFS akciju cenu kāpumu veicināja arī peļņas gaidu uzlabošanās. Tomēr tirdzniecības attiecību saspīlējuma atjaunošanās maija sākumā daudzus no ieguvumiem dzēsa (sk. 7. att.). Tādējādi euro zonas NFS kapitāla vērtspapīru cenas kopumā pieauga par 0.5%, bet banku akciju cenas saruka par 6.8%. Līdzīgas norises bija vērojamas arī ASV, kur NFS akciju cenas palielinājās par 2.3%, bet banku akciju cenas – par 0.9%.

7. attēls

Euro zonas un ASV kapitāla vērtspapīru cenu indeksi

(indekss: 2015. gada 1. janvāris = 100)

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

Piezīmes. Vertikālā pelēkā līnija iezīmē aplūkojamā perioda sākumu (2019. gada 7. martu). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada 5. jūnijā.

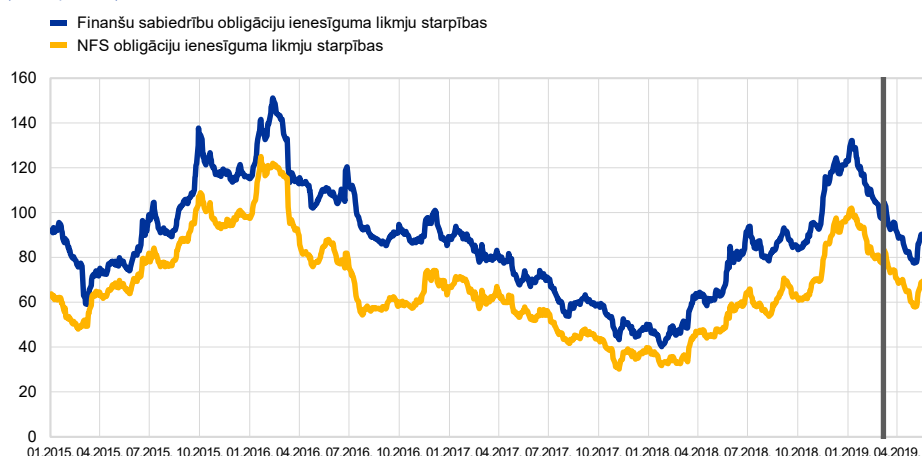
Neraugoties uz lielām svārstībām, euro zonas uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības aplūkojamā perioda beigās kopumā nebija mainījušās.

Sākumā turpinājās kopš gada sākuma vērotā euro zonas uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpību sarukuma tendence. Maija sākumā, mainoties riska noskaņojumam, ienesīguma likmju starpības krasi palielinājās. Kopumā aplūkojamā periodā investīciju kategorijas NFS obligāciju ienesīguma likmju starpība ar bezrisku procentu likmi samazinājās aptuveni par 2 bāzes punktiem, sasniedzot 79 bāzes punktus (sk. 8. att.). Finanšu sektora parāda vērtspapīru ienesīguma likmes aplūkojamā perioda beigās arī nebija īpaši mainījušās, starpībai ar bezrisku procentu likmi samazinoties aptuveni par 3 bāzes punktiem. Abas starpības joprojām bija būtiski lielākas nekā 2018. gada beigās.

8. attēls

Euro zonas uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības

(bāzes punktos)

Avoti: iBoxx indeksi un ECB aprēķini.

Piezīmes. Vertikālā pelēkā līnija iezīmē aplūkojamā perioda sākumu (2019. gada 7. martu). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada 5. jūnijā.

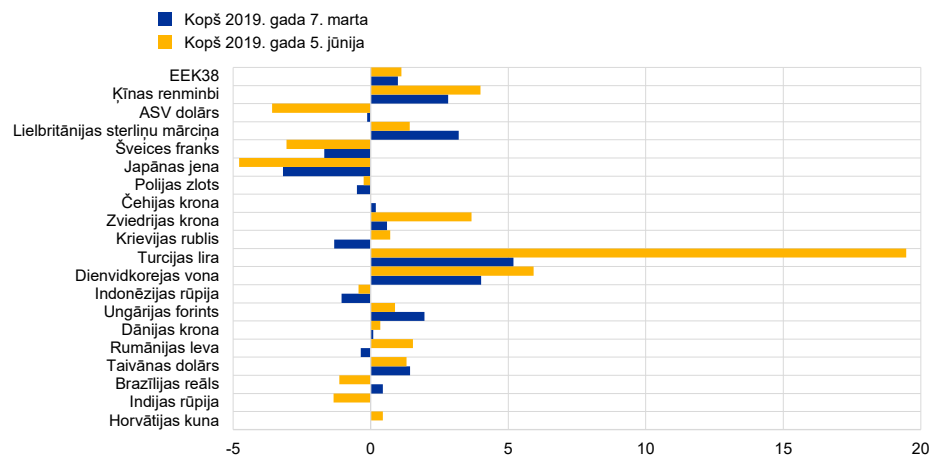
Valūtas tirgos euro kurss ar tirdzniecības apjomu svērtā izteiksmē aplūkojamā periodā palielinājās (sk. 9. att.).

Euro nominālais efektīvais kurss attiecībā pret euro zonas 38 nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām palielinājās par 1.0%. Divpusējā izteiksmē euro kurss nedaudz pavājinājās attiecībā pret ASV dolāru (par 0.1%) un saruka attiecībā pret Japānas jenu (par 3.2%) un Krievijas rubli (par 1.3%). Euro kurss pieauga attiecībā pret Ķīnas renminbi (par 2.8%) un Lielbritānijas sterliņu mārciņu (par 3.2%). Euro kurss palielinājās arī attiecībā pret vairākuma jauno tirgus ekonomikas valstu valūtām.

9. attēls

Euro kursa pārmaiņas attiecībā pret atsevišķām valūtām

(pārmaiņas; %)

Avots: ECB.

Piezīmes. ENEK38 ir euro nominālais efektīvais kurss attiecībā pret euro zonas 38 nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām. Visas pārmaiņas aprēķinātas, izmantojot 2019. gada 5. jūnija valūtas kursus.

3. Saimnieciskā darbība

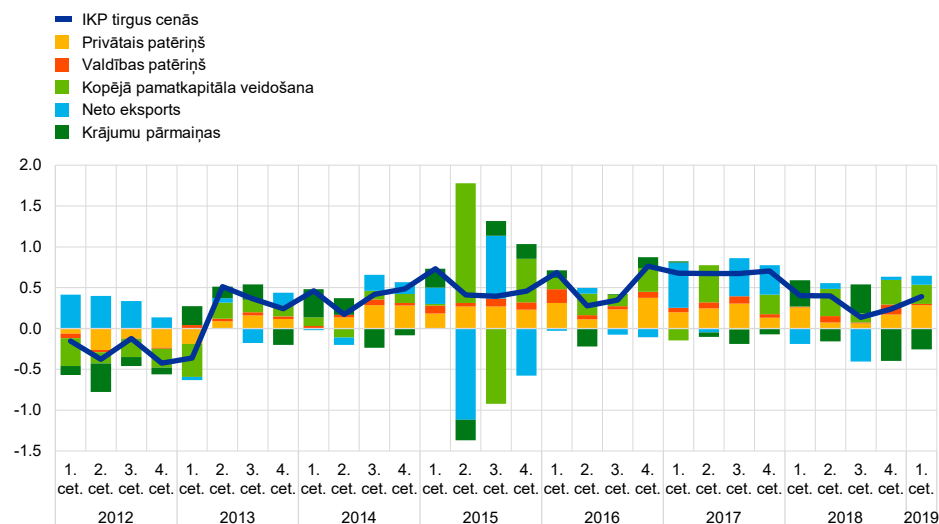
Pēc 2018. gada 2. pusgadā pieredzētās palēnināšanās, ko noteica euro zonas ārējā pieprasījuma samazināšanās tendence, euro zonas reālā IKP kāpums 2019. gada 1. ceturksnī palielinājās. Tomēr saņemtie dati un jaunāko apsekojumu rezultāti liecina, ka tuvākajā laikā būs vērojams vājāks, bet pastāvīgs izaugsmes temps. Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai prognozēts, ka reālā IKP gada pieaugums 2019., 2020. un 2021. gadā būs attiecīgi 1.2%, 1.4% un 1.4%. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2019. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP pieauguma perspektīva 2019. gadam koriģēta un paaugstināta par 0.1 procentu punktu, bet 2020. un 2021. gadam tā koriģēta un pazemināta attiecīgi par 0.2 procentu punktiem un 0.1 procentu punktu.

Izaugsme 2019. gada 1. ceturksnī palielinājās, galvenokārt atspoguļojot īslaicīgus faktorus. Pēc vidējā kāpuma 0.2% 2018. gada 2. pusgadā reālais IKP 2019. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 0.4% (īslaicīgu euro zonas ekonomiskās lejupslīdes periodu analīzi sk. 3. ielikumā). Iekšzemes pieprasījums 2019. gada 1. ceturksnī joprojām bija stabils. Īpaši jāpiebilst, ka galvenie izaugsmes noteicošie faktori bija privātais patēriņš un pamatkapitāla ieguldījumu izdevumi, kuru devums bija attiecīgi 0.3 procentu punkti un 0.2 procentu punkti. Krājumu pārmaiņas 1. ceturksnī negatīvi ietekmēja reālā IKP izaugsmi, savukārt neto tirdzniecība nodrošināja nelielu pozitīvu devumu (sk. 10. att.). Dažās valstīs produkcijas izlaides pieaugumu labvēlīgi ietekmēja straujš eksporta kāpums, kas saistīts ar ārkārtīgi spēcīgu Apvienotās Karalistes importa pieprasījumu, ko ietekmēja sākotnējā breksita datuma gaidas. Turklāt Vācijā privātais patēriņš atkal spēcīgi pieauga, vieglo privāto automobiļu reģistrācijai strauji palielinoties pēc vieglo automobiļu ražošanas pārtraukuma 2018. gada 2. pusgadā. Privāto patēriņu veicināja arī fiskālie pasākumi, kuri stājās spēkā 1. ceturksnī, kad gaidāma to lielākā ietekme. Runājot par piedāvājumu, izaugsmi kopumā veicināja visi pievienotās vērtības komponenti. Kopumā rūpnieciskā ražošana (neietverot būvniecību) 2019. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 0.8% (1.2% samazinājums iepriekšējā ceturksnī). Būvniecības produkcijas straujāku palielināšanos (par 2.0%) noteica labie laikapstākļi 2019. gada pirmajos mēnešos.

10. attēls

Euro zonas reālais IKP un tā sastāvdaļas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %; devums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; procentu punktos)

Avots: Eurostat.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada 1. ceturksnī.

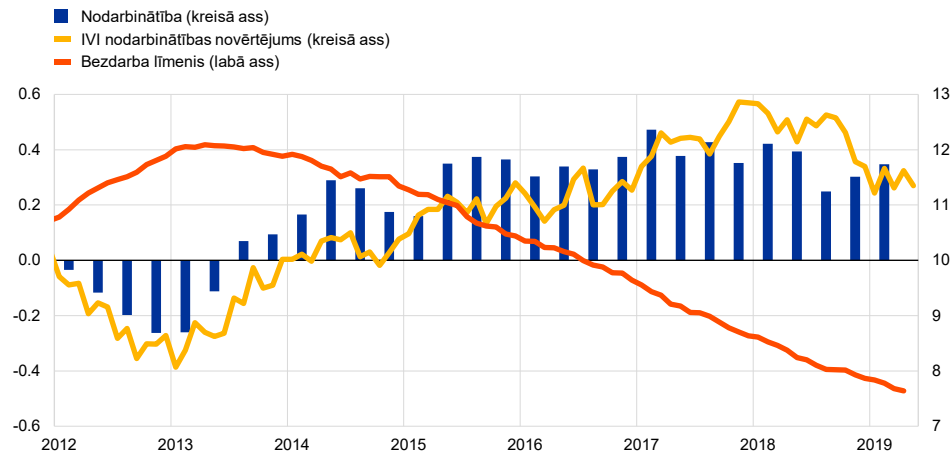
Euro zonas darba tirgi joprojām bija stabili. Stabīlā produkcijas izlaides kāpuma ietekmē nodarbinātība 2019. gada 1. ceturksnī palielinājās par 0.3% (tāpat kā 2018. gada 4. ceturksnī). Lai gan nodarbinātības pieaugums pēdējos trijos ceturkšņos salīdzinājumā ar 2018. gada 1. pusgadu vidēji nedaudz palēninājies, tas salīdzinājumā ar IKP kāpuma norisēm joprojām ir spēcīgs. Vidējais nostrādāto stundu skaits 2019. gada 1. ceturksnī mazliet saruka. Savukārt darba ražīgums uz vienu nodarbināto 2019. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pēc 2018. gada 2. pusgadā pieredzētā nelielā krituma bija nemainīgs.

Jaunākie īstermiņa darba tirgus rādītāji joprojām liecina par pozitīvu nodarbinātības kāpumu. Aprīlī euro zonas bezdarba līmenis bija 7.6% (martā – 7.7%). Maijā apsekojumu īstermiņa rādītāji pazeminājās, bet tie joprojām liecina par jaunu darbvietu radīšanu tuvākajā laikā.

11. attēls

Euro zonas nodarbinātība, IVI nodarbinātības un bezdarba novērtējums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %; difūzijas indekss; darbaspēks; %)

Avoti: Eurostat, Markit un ECB aprēķini.

Piezīmes. Iepirkumu vadītāju indekss (IVI) izteikts kā novirze no 50, dalīta ar 10. Jaunākie nodarbinātības dati atbilst stāvoklim 2019. gada 1. ceturksnī, IVI dati – stāvoklim 2019. gada maijā un bezdarba līmeņa dati – stāvoklim 2019. gada aprīlī.

Privātā patēriņa norises joprojām galvenokārt noteica darba tirgus

atveseļošanās un stabilākas mājsaimniecību bilances. Pēc nedaudz vājākas izaugsmes 2018. gada pēdējā ceturksnī privātais patēriņš 2019. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 0.5%. Vieglo automobiļu reģistrācija aprīlī salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi palielinājās par 4.7%, nostiprinot 1. ceturksnī pieredzēto pieaugumu un kopumā sasniedzot pirms gada vēroto līmeni. Vieglo automobiļu reģistrācijas normalizēšanās atbilst mājsaimniecību apgalvojumam par nodomu nākamajā gadā veikt lielākus pirkumus. Ilgāka termiņa perspektīvā darba ienākumu kāpums joprojām veicina patērētāju tēriņu pamattempu, un par to liecina arī patērētāju konfidences līmenis, kas pārsniedz vidējo. Turklāt mājsaimniecību bilanču nostiprināšanās vēl arvien ir nozīmīgs patēriņa kāpumu veicinošs faktors, jo mājsaimniecību kredītspēja ir galvenais aizdevumu pieejamības priekšnosacījums.

Gaidāms, ka pastāvīgā mājokļu tirgu atveseļošanās turpinās ievērojami

veicināt kopējo reālā IKP kāpumu. Ieguldījumi mājokļos 2019. gada 1. ceturksnī palielinājās par 1.1%, atspoguļojot atveseļošanās turpināšanos daudzās euro zonas valstīs un euro zonā kopumā. Jaunākie īstermiņa rādītāji un apsekojumu rezultāti liecina, ka pieauguma temps ir pozitīvs, tomēr tas palēninās. Būvniecības produkcijas rādītāji 2019. gada 1. ceturksnī ceturto reizi pēc kārtas palielinājās par 2.0% (līdzīgi kā ēku būvniecības segmentā). Vienlaikus būvniecības produkcijas izlaides iepirkumu vadītāju indeksa (IVI) izaugsmes periods aprīlī palielinājās līdz divarpus gadiem. Līdzīga tendence bija raksturīga arī IVI mājokļu komponentam. Savukārt Eiropas Komisijas būvniecības konfidences rādītājs maijā samazinājās. Gan IVI rādītājs, gan konfidences rādītājs joprojām būtiski pārsniedza ilgtermiņa vidējo līmeni.

Gaidāms, ka ieguldījumi uzņēmējdarbībā turpinās palielināties, lai gan lēnā

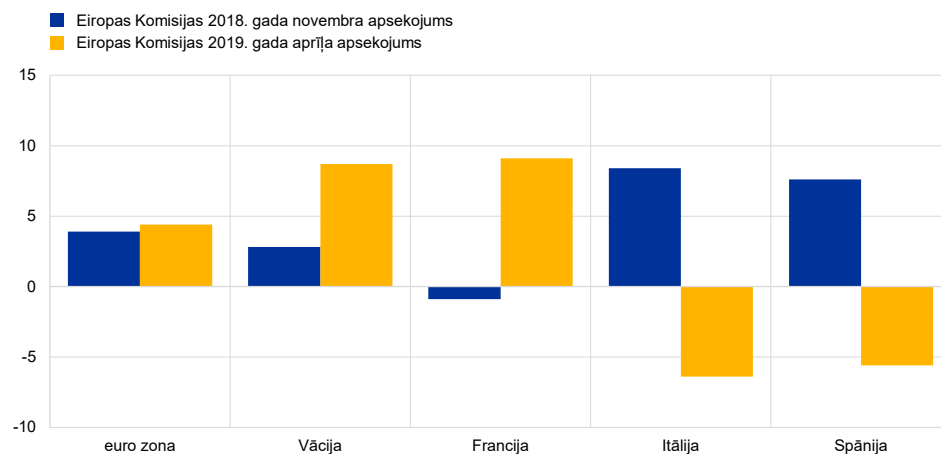
tempā, vienlaikus ar ārējā pieprasījuma samazināšanos. Pamatojot šo viedokli,

jāmin, ka saskaņā ar jaunāko Eiropas Komisijas ieguldījumu rūpniecībā apsekojumu salīdzinājumā ar iepriekšējo 2018. gada novembrī veikto apsekojumu gaidas saistībā ar euro zonas ieguldījumu gada kāpumu (4.4%) 2019. gadā kopumā nav mainījušās (sk. 12. att.). Apsekojuma dati arī liecina, ka ieguldījumus joprojām veicinās iekšzemes pieprasījuma nostiprināšanās, augsts jaudu izmantošanas līmenis un labvēlīgi finansēšanas nosacījumi. Tomēr ne tik pozitīvs aspekts ir tas, ka pēdējos ceturkšņos ģeopolitiskie faktori, tirdzniecības strīdi, breksits un Ķīnas ievainojamība nelabvēlīgi ietekmē ieguldījumu noskaņojumu (sk. 4. ielikumu "Konfidence un ieguldījumi").

12. attēls

2019. gadā plānotie reālie ieguldījumi rūpniecībā

(apjoms; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avots: Eiropas Komisijas ieguldījumu rūpniecībā apsekojums.

Euro zonas tirdzniecības sniegums joprojām ir vājš, bet vērojamas sākotnējās stabilizācijas pazīmes.

Saskaņā ar nacionālo kontu jaunākajiem publiskotajiem datiem kopējais euro zonas eksports 2019. gada 1. ceturksnī palielinājās par 0.6% reālajā izteiksmē, savukārt imports pieauga par 0.4% ceturksnī. Jaunākie preču tirdzniecības mēneša dati apstiprinājuši vājo sniegumu: nominālais eksports uz ārpus euro zonas esošajām valstīm martā nedaudz samazinājās (-0.2% salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi), bet nominālais imports no ārpus euro zonas esošajām valstīm pēc krituma februārī nedaudz pieaudzis (0.7% salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi). Preču eksporta apjoms uz Ķīnu martā palielinājās, un eksports uz Apvienoto Karalisti februārī sagādāja gaidu noteiktu patīkamu pārsteigumu, bet eksports uz ASV ziemā samazinājās. Uz eksporta pasūtījumiem balstītie jaunākie apsekojumu rādītāji nav viendabīgi.

Neraugoties uz to, ka euro zonas reālā IKP pieauguma rādītājs 2019. gada

1. ceturksnī bija pozitīvs, jaunākie ekonomiskie dati un apsekojumu

informācija liecina par nedaudz vājāku izaugsmi šā gada 2. un 3. ceturksnī.

Lai gan šķiet, ka konkrētām valstīm un sektoriem raksturīgi faktori zināmā mērā izzuduši, paaugstināta globālā nenoteiktība joprojām negatīvi ietekmē euro zonas izaugsmes perspektīvu. Eiropas Komisijas ekonomiskā noskaņojuma rādītājs (ENR) aprīlī un maijā vidēji bija 104.5 – zemāks nekā 2019. gada 1. ceturkšņa vidējais

rādītājs (106). Savukārt jaunākais apvienotais produkcijas izlaides IVI vidēji bija 51.6 (kopumā nemainīgs salīdzinājumā ar 1. ceturkšņa vidējo rādītāju). Lai gan ENR joprojām pārsniedz ilgtermiņa vidējo rādītāju, IVI ir nedaudz zemāks par sarukuma robežvērtību un samērā tuvu tai.

Gaidāms, ka euro zonas ekonomiskā izaugsme tuvākajā laikā turpināsies mērenā tempā.

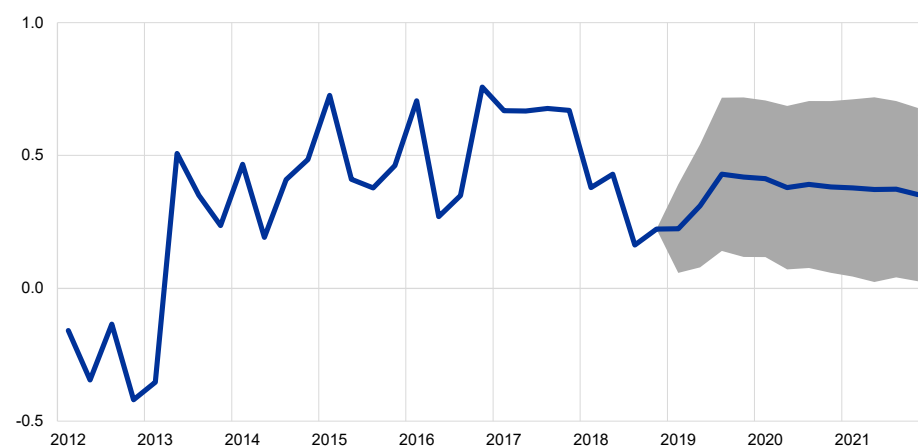
ECB monetārās politikas pasākumi joprojām veicina labvēlīgu aizdevumu procentu likmju noteikšanu, tādējādi veicinot euro zonas ekonomisko izaugsmi. Privāto patēriņu sekmē efektīvi darba tirgi, pastāvīgs nodarbinātības kāpums un mājsaimniecību noskaņojums. Ieguldījumi mājokļos joprojām ir stabili, savukārt ieguldījumus uzņēmējdarbībā veicina labvēlīgi finansēšanas nosacījumi un noturīgs iekšzemes pieprasījums. Tomēr globālās problēmas joprojām negatīvi ietekmēs euro zonas izaugsmes perspektīvu tuvākajā nākotnē, jo pēdējā laikā pastiprinājušies protekcionisma palielināšanās draudi un ģeopolitiskie faktori. Šajā kontekstā euro zonas izaugsmes riski joprojām ir lejuvērsti.

Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai paredz reālā IKP gada pieaugumu 2019. gadā par 1.2%, 2020. gadā – par 1.4% un 2021. gadā – par 1.4% (sk. 13. att.). Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2019. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP pieauguma perspektīva 2019. gadam koriģēta un paaugstināta par 0.1 procentu punktu, bet 2020. un 2021. gadam tā koriģēta un pazemināta attiecīgi par 0.2 procentu punktiem un 0.1 procentu punktu.

13. attēls

Euro zonas reālais IKP (t.sk. aplēses)

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %)

Avoti: Eurostat un raksts "Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", kas 2019. gada 6. jūnijā publicēts ECB interneta vietnē.
Piezīmes. Diapazonus, ko izmanto, lai atainotu iespēju aplēses, veido, izmantojot faktiskā iznākuma un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavoto iespēju aplēšu atšķirības. Diapazoni ir divas reizes lielāki par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. korekcijas, kas veiktas, lai atspoguļotu izņēmuma gadījumus, skaidrota dokumentā [New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges](#) ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"; ECB, 2009. gada decembris), kas pieejams ECB interneta vietnē.

4. Cenas un izmaksas

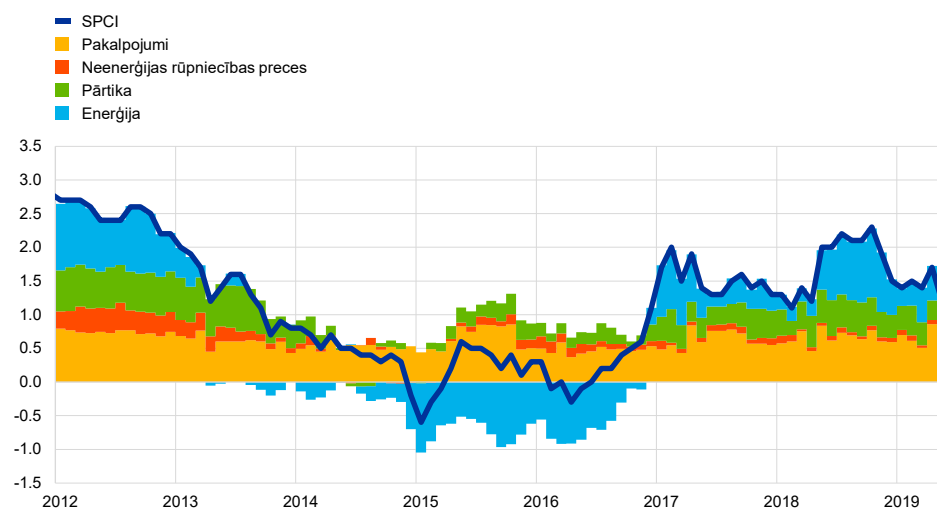
Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija 2019. gada maijā samazinājās līdz 1.2% (aprīlī – 1.7%). Neņemot vērā īslaicīgu faktoru izraisītās nesenās svārstības, pamatinflācijas rādītāji joprojām kopumā ir nelieli, bet darbaspēka izmaksu spiediens turpina pastiprināties un paplašināties, un to noteicis augsts jaudu izmantošanas līmenis un arvien ierobežotāki darba tirgi. Nākotnē gaidāms, ka pamatinflācija vidējā termiņā pakāpeniski palielināsies. To veicinās ECB monetārās politikas pasākumi, turpmāka ekonomiskā izaugsme un straujāks darba samaksas kāpums. Šis novērtējums kopumā atspoguļots arī Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai, paredzot, ka SPCI gada inflācija 2019. gadā būs 1.3%, 2020. gadā –1.4% un 2021. gadā – 1.6%. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2019. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm SPCI inflācijas perspektīva 2019. gadam koriģēta un palielināta par 0.1 procentu punktu, bet 2020. gadam pazemināta par 0.1 procentu punktu. Gaidāms, ka SPCI gada inflācija (neietverot enerģijas un pārtikas cenas) 2019. gadā būs 1.1%, 2020. gadā – 1.4% un 2021. gadā – 1.6%.

Kopējā inflācija maijā pazeminājās saistībā ar vājākiem gada inflācijas datiem kategorijās, kuras raksturo lielāks svārstīgums. Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija 2019. gada maijā pazeminājās līdz 1.2% (aprīlī – 1.7%; sk. 14. att.). Inflācijas kāpums aprīlī un tās pazemināšanās maijā lielākoties atspoguļoja vēlās Lieldienu brīvdienas šajā gadā un šā apstākļa ietekmi uz konkrētu ceļošanas komponentu cenu kāpuma tempu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Šī ietekme īpaši acīmredzama SPCI ietvertās pakalpojumu cenu inflācijas attīstībā, tai pieaugot no 1.1% martā līdz 1.9% aprīlī, bet maijā atkal sarūkot līdz 1.1%. SPCI ietvertā enerģijas cenu inflācija samazinājās no 5.8% aprīlī līdz 3.8% maijā.

14. attēls

Komponentu devums euro zonas kopējā SPCI inflācijā

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada maijā (ātrā aplēse). Saistībā ar metodoloģiskajām pārmaiņām 2015. gada pieauguma datiem ir augšupvērsti kropļojumi (sk. ECB 2019. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 2 5. ielikumu).

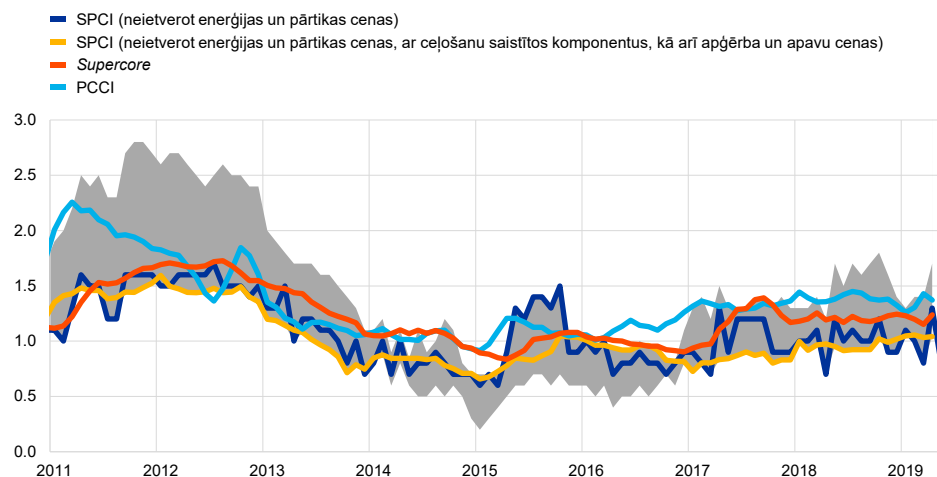
Pamatinflācijas rādītāji kopumā saglabājās zemā līmenī. SPCI inflācija (neietverot enerģijas un pārtikas cenas) maijā bija 0.8% (aprīlī un martā – attiecīgi 1.3% un 0.8%; sk. 15. att.). Līdzīgi kopējai SPCI inflācijai šā pamatinflācijas rādītāja pieaugums aprīlī un sarukums maijā arī atspoguļoja vēl Lieldienu brīvdienų ietekmi. Šo īslaicīgo augšupvērsto ietekmi uz inflācijas līmeni aprīlī ataino arī skaitļu kopā iekļautie vidējie, aprēķinā neietverot lielākās un mazākās vērtības (*trimmed mean*), un, iespējams, maija rādītāji kopumā neietekmēs pēdējos mēnešos vēroto pamatinflācijas rādītāju horizontālo virzību. Proti, rādītāji, kuros nav ņemtas vērā īslaicīgas ietekmes, piemēram, SPCI (neietverot enerģijas un pārtikas cenas, ar ceļošanu saistītos komponentus, kā arī apģērba un apavu cenas), PCCI (*Persistent and Common Component of Inflation*) rādītājs un *Supercore* rādītājs aprīlī nemainījās (jaunākie pieejamie dati).² Nākotnē paredzams, ka pamatinflācijas rādītāji pakāpeniski palielināsies. To īpaši noteiks stabils darba samaksas pieaugums un novērotais ražotāju izlaides cenu inflācijas kāpums.

² Sīkāku informāciju par šiem pamatinflācijas rādītājiem sk. ECB 2018. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 4 raksta *Measures of underlying inflation for the euro area* ("Euro zonas pamatinflācijas rādītāji") 2. un 3. ielikumā.

15. attēls

Pamatinflācijas rādītāji

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Jaunākie dati par SPCI (neietverot enerģijas un pārtikas cenas) atbilst stāvoklim 2019. gada maijā (ātrā aplēse) un par visiem citiem rādītājiem – stāvoklim 2019. gada aprīlī. Pamatinflācijas rādītāji ietver šādus rādītājus: SPCI (neietverot enerģijas cenas), SPCI (neietverot enerģijas un neapstrādātās pārtikas cenas), SPCI (neietverot enerģijas un pārtikas cenas), SPCI (neietverot enerģijas un pārtikas cenas, ar ceļošanu saistītos komponentus un apģērba cenas), skaitļu kopas vidējo, aprēķinā neietverot lielākās un mazākās vērtības (*trimmed mean*; 10%), skaitļu kopas vidējo, aprēķinā neietverot lielākās un mazākās vērtības (30%) un SPCI svērtu medānu. Saistībā ar metodoloģiskajām pārmaiņām SPCI (neietverot enerģijas un pārtikas cenas) inflācijas 2015. gada pieauguma datiem ir augšupvērstas kropļojums (sk. ECB 2019. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 2 5. ielikumu).

Cenu spiediens vēlākos neenerģijas rūpniecības preču cenu noteikšanas ķēdes posmos joprojām būtiski pārsniedza vēsturisko vidējo rādītāju, bet sākumposmā tās nedaudz mazinājās.

Euro zonā pārdoto nepārtikas patēriņa preču ražotāju cenu inflācija aprīlī nedaudz pazeminājās (līdz 0.9%; martā – 1.0%), tomēr tā joprojām bija būtiski augstāka par tās vēsturisko vidējo rādītāju (0.55%). Tās kāpums no zemākā līmeņa 2016. gada decembrī (–0.2%) bija plaši vērojams visās inflācijas aprēķinā ietvertajās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs, liecinot par zināmu stabilitāti. Attiecīgā importa cenu inflācija turpināja stabili augt un martā paaugstinājās līdz 1.5% no nesen vērotā zemā līmeņa decembrī (0.3%), lielākoties atspoguļojot euro efektīvā kursa nesenā krituma ietekmi. Šīs norises, iespējams, kompensēja nedaudz vājāku cenu spiedienu pasaulē, globālā ražotāju cenu indeksa (RCI) inflācijai (neietverot enerģijas cenas) turpinot samazināties no augstā līmeņa 2018. gada septembrī (4.8%) līdz 3.3% martā.

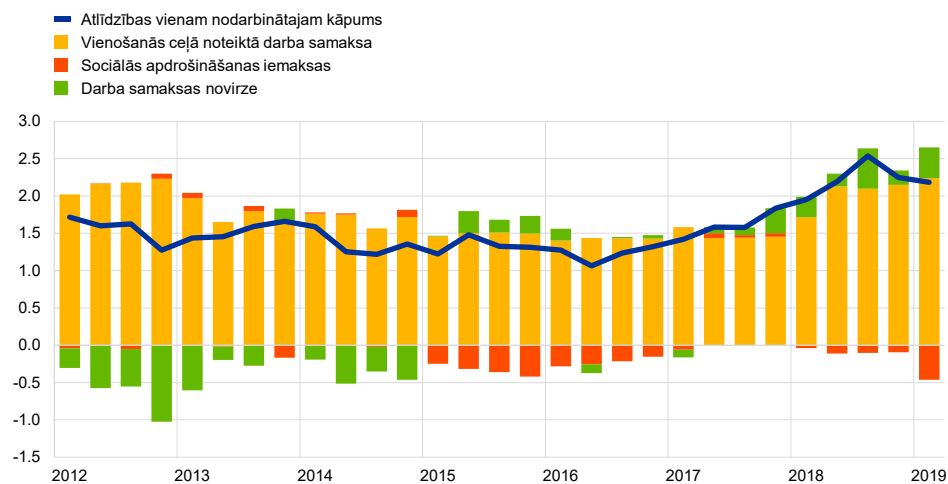
Saglabājās stabils darba samaksas kāpums, pastiprinot iekšzemes cenu spiediena veidošanos.

Atlīdzības vienam nodarbinātajam gada kāpuma temps 2019. gada 1. ceturksnī bija 2.2% (tāpat kā 2018. gada 4. ceturksnī), saglabājoties virs ilgtermiņa vidējā rādītāja (sk. 16. att.). Vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas gada kāpuma temps euro zonā 2019. gada 1. ceturksnī bija 2.2% (arī tāpat kā 2018. gada 4. ceturksnī). Pretstatā darba samaksas novirzei vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas kāpums ir noturīgāks, pakāpeniski reaģējot uz bezdarba līmeņa kumulatīvajām pārmaiņām. Vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas turpmāka spēcīga kāpuma nākotnes perspektīva lielākoties atkarīga no konkrētiem ilgāka termiņa līgumiem (dažos gadījumos līdz 2020. gadam), un tai vajadzētu veicināt stabili atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpumu visu 2019. gadu.

16. attēls

Atlīdzības vienam nodarbinātajam komponentu devums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada 1. ceturksnī.

Uz tirgus instrumentiem balstītie ilgāka termiņa inflācijas gaidu rādītāji nedaudz samazinājušies, bet uz apsekojumiem balstītās gaidas joprojām ir stabilas. 5 gadu inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likme pēc 5 gadiem nākotnē 2019. gada 5. jūnijā bija 1.29% (par astoņiem bāzes punktiem zemāka nekā Padomes aprīļa sanāksmes laikā; sk. 17. att.).

Uz tirgus instrumentiem balstīto inflācijas gaidu rādītāju nākotnes tendence joprojām norāda uz ieilgušu zemas inflācijas periodu, inflācijai tikai ļoti pakāpeniski atgriežoties līmenī, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. Negatīvas nākamo 5 gadu vidējās inflācijas riska neitrālā iespējamība, uz ko netieši norāda inflācijas iespēju līgumu tirgi, ir maznozīmīga un vedina domāt, ka pašlaik tirgi rēķinās ar ļoti zemu deflācijas risku. Apsekojumos konstatētās ilgāka termiņa inflācijas gaidas joprojām bija stabilas līmenī, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. Saskaņā ar ECB 2019. gada 2. ceturkšņa aptauju *Survey of Professional Forecasters* ilgāka termiņa inflācijas gaidas saglabājās 1.8% līmenī, bet aprīļa apsekojumos *Consensus Economics* un *Euro Zone Barometer* ilgāka termiņa inflācijas gaidas saglabājās 1.9% līmenī.

17. attēls

Inflācijas gaidu rādītāji

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: ECB apsekojums *Survey of Professional Forecasters* (SPF) apsekojums, *Consensus Economics*, Thomson Reuters un ECB aprēķini.

Piezīmes. SPF apsekojumā ilgāka termiņa aplēšu periods attiecas uz kalendāro gadu pēc 4–5 gadiem nākotnē, rēķinot no apsekojuma datuma, bet apsekojumā *Consensus Economics* ilgāka termiņa aplēšu periods attiecas uz vidējo rādītāju 5–10 gadu periodā nākotnē, rēķinot no apsekojuma datuma. Jaunākie SPF dati atbilst stāvoklim 2019. gada 2. ceturksnī, *Consensus Economics* dati – stāvoklim 2019. gada aprīlī un inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likmju dati – stāvoklim 2019. gada 5. jūnijā.

Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses paredz, ka pamatinflācija pakāpeniski palielināsies.

Pamatojoties uz maija vidū pieejamo informāciju, šīs aplēses paredz, ka kopējā SPCI inflācija 2019., 2020. un 2021. gadā vidēji būs attiecīgi 1.3%, 1.4% un 1.6% (ECB speciālistu 2019. gada marta makroekonomiskajās iespēju aplēsēs attiecīgi 1.2%, 1.5% un 1.6%; sk. 18. att.). Šīs korekcijas lielākoties skaidrojamas saistībā ar enerģijas komponentu, kura prognozes 2019. gadam korigētas un būtiski paaugstinātas straujāka naftas cenu kāpuma dēļ, bet 2020. gadam korigētas un pazeminātas, ņemot vērā biržā tirgto naftas nākotnes līgumu cenu līknes spēcīgi lejupvērsto tendenci. Gaidāms, ka SPCI inflācija (neietverot enerģijas un pārtikas cenas) palielināsies, un to veicinās pakāpeniskāka, bet nepārtraukta tautsaimniecības atveseļošanās un arvien ierobežotāki darba tirgus nosacījumi, kas kāpinās iekšzemes cenu spiedienu. Gaidāms, ka SPCI inflācija (neietverot enerģijas un pārtikas cenas) palielināsies no 1.1% 2019. gadā līdz 1.4% 2020. gadā un līdz 1.6% 2021. gadā. Šī dinamika ataino nelielu lejupvērstu korekciju 2019. gadam, galvenokārt atspoguļojot vājākus šā gada datus, nekā līdz šim gaidīts.

18. attēls

Euro zonas SPCI inflācija (t.sk. aplēses)

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: Eurostat un raksts "Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", kas 2019. gada 6. jūnijā publicēts ECB interneta vietnē.

Piezīmes. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada 1. ceturksnī (faktiskie dati) un stāvoklim 2021. gada 4. ceturksnī (aplēses). Diapazonus, ko izmanto, lai atainotu iespēju aplēses, veido, izmantojot faktiskā iznākuma un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavoto iespēju aplēšu atšķirības. Diapazons ir divas reizes lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. korekcijas, kas veiktas, lai atspoguļotu izņēmuma gadījumus, skaidrota dokumentā [New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges](#) ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"; ECB, 2009. gada decembris), kas pieejams ECB interneta vietnē. Iespēju aplēsēs ietvertie dati atbilst stāvoklim 2019. gada 22. maijā.

5. Nauda un kredītu atlikumi

Plašās naudas un privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps 2019. gada aprīlī palielinājās. Neraugoties uz aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros veikto neto iegāžu mehāniskās ietekmes pakāpenisku izzušanu, saglabājās spēcīgs M3 pieaugums. Vienlaikus banku finansēšanas un kredītu nosacījumi joprojām bija labvēlīgi, atspoguļojot arī martā un jūnijā izziņotos monetārās politikas pasākumus. Uzlabojoties obligāciju tirgus apstākļiem un līdz aprīlim sarūkot uz tirgus instrumentiem balstītā parāda finansējuma izmaksām, NFS parāda vērtspapīru neto emisijas apjoms pēc krituma 2018. gada 4. ceturksnī 2019. gada 1. ceturksnī pieauga.

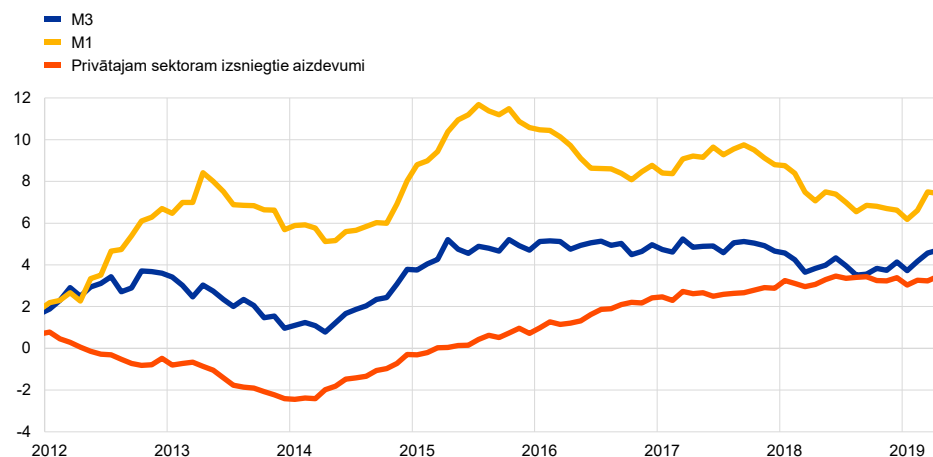
Plašās naudas pieauguma temps aprīlī palielinājās, atgriežoties 2017. gada beigās novērotajā līmenī. M3 gada kāpuma temps 2019. gada aprīlī pieauga līdz 4.7% (martā – 4.6%; sk.19. att.), un to veicināja zemākas izvēles izmaksas. Šajā ziņā M3 pieaugums joprojām bija spēcīgs, neraugoties uz AIP mehāniskās ietekmes pakāpenisku izzušanu. Tas nozīmē, ka AIP bija mazāka pozitīva ietekme uz M3 pieaugumu. Samazinoties neto aktīvu iegāžu apjomam, M3 kāpuma temps kopš 2017. gada beigām bija sarucis līdz nesenajam 2018. gada augusta zemajam līmenim. Šaurās naudas rādītājs M1, kas ietver vislikvīdākās M3 sastāvdaļas, joprojām bija galvenais plašās naudas kāpumu noteicošais faktors. M1 gada pieauguma temps aprīlī saglabājās kopumā stabils (7.4%; 7.5% martā), apstiprinot kopš 2017. gada beigām novērotās lejupvērstās tendences izzušanu. Ņemot vērā reālā M1 apsteidzošās īpašības attiecībā uz reālā IKP kāpumu, šāda attīstība liecina par turpmāku ekonomiskās aktivitātes stabilizēšanos.³

³ Sk. ECB 2019. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 3 4. ielikumu [The predictive power of real M1 for real economic activity in the euro area](#) ("Reālā M1 prognozēšanas spēja attiecībā uz reālo ekonomisko aktivitāti euro zonā").

19. attēls

M3, M1 un aizdevumi privātajam sektoram

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

Piezīmes. Aizdevumu atlikumi koriģēti atbilstoši aizdevumu pārdošanas, vērtspapīrošanas darījumu un naudas līdzekļu apvienošanas virtuālā grupas kontā ietekmei. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada aprīlī.

M1 galvenās sastāvdaļas – noguldījumu uz nakti atlikuma – gada kāpuma temps turpināja stabili augt.

Aprīlī gada kāpuma temps saglabājās nemainīgs (7.8%), atspoguļojot mājāsaimniecību noguldījumu uz nakti atlikuma stabilo gada pieauguma tempu, savukārt NFS noguldījumu uz nakti atlikuma gada kāpuma temps samazinājās. Turklāt, neraugoties uz nelielām īstermiņa svārstībām, skaidrās naudas apgrozībā ilgstošā pieauguma tendence ļoti zemu vai negatīvu procentu likmju vidē euro zonā kopumā neliecina par būtisku skaidrās naudas aizstāšanu ar noguldījumiem. Īstermiņa noguldījumu, izņemot noguldījumus uz nakti (t.i., M2 – M1), devums pirmo reizi kopš 2013. gada beigām kļuva pozitīvs, turpinot pēdējos ceturkšņos novēroto augšupvērsto tendenci, un to veicināja zemākas M3 turēšanas izvēles izmaksas. Tirgojamiem finanšu instrumentiem (t.i., M3 – M2), ņemot vērā samērā zemo atlīdzību par šiem instrumentiem, joprojām bija negatīva ietekme uz M3 pieaugumu.

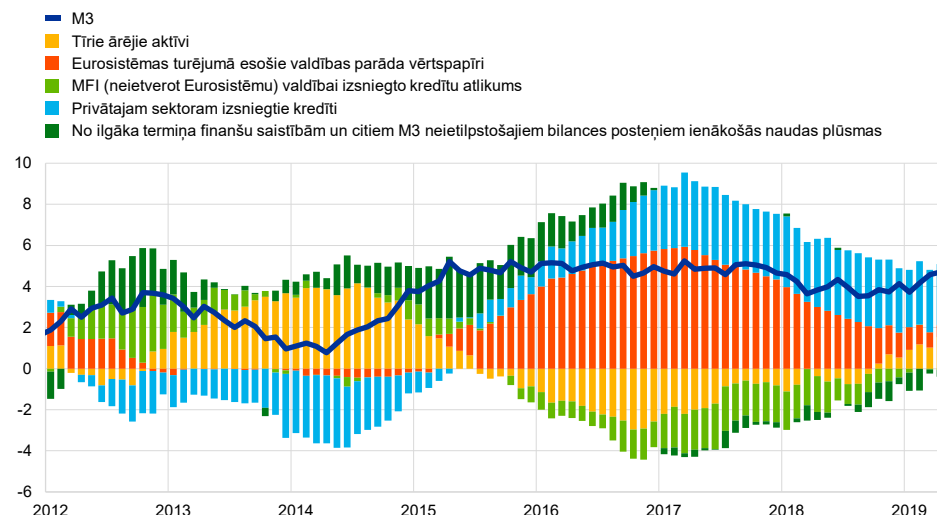
No M3 neietilpstošo bilances posteņu viedokļa AIP mehāniskās ietekmes uz M3 pieaugumu samazināšanos galvenokārt kompensējis privātajam sektoram izsniegto kredītu pozitīvais devums un (pēdējā laikā) ārējās monetārās ieplūdes (sk. 20. att.).

Eurosistēmas turējumā esošo valdības vērtspapīru pozitīvā ietekme uz M3 kāpumu, kas atspoguļo AIP mehānisko ietekmi uz M3 pieaugumu, turpināja samazināties (sk. stabiņu sarkanās daļas 20. att.). Lai gan privātā sektora kreditēšana joprojām bija galvenais naudas piedāvājuma kāpināšanas avots (sk. stabiņu zilās daļas 20. att.), AIP devuma samazināšanos pēdējos mēnešos kompensējušas ārējās monetārās plūsmas (sk. stabiņu dzeltenās daļas 20. att.). Tīro ārējo aktīvu augošais devums atspoguļo ārvalstu investoru intereses palielināšanos par euro zonas aktīviem.

20. attēls

M3 un tajā neietilpstošie bilances posteņi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos; sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

Piezīmes. Privātajam sektoram izsniegto kredītu atlikums ietver privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu atlikumu un euro zonas ne-MFI privāta sektora emitēto MFI parāda vērtspapīru turējumus. Kā tāds tas ietver arī Eurosistēmas "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas" ietvaros veiktās ne-MFI parāda vērtspapīru iegādes. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada aprīlī.

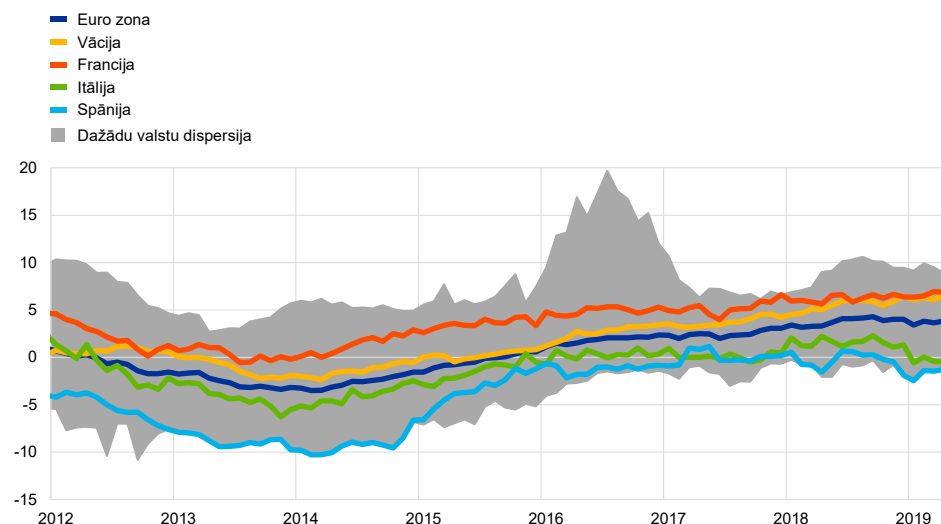
Aizdevumu atlikuma kāpuma dinamika pamatā atbilda ekonomiskās aktivitātes lejupslīdei, taču aprīlī aizdevumu atlikuma kāpums nedaudz palielinājās.

Privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu atlikuma gada kāpuma temps (koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas, vērtspapīrošanas darījumu un naudas līdzekļu apvienošanas virtuālā grupas kontā ietekmei) pieauga no 3.2% martā līdz 3.4% aprīlī (sk. 19. att.). To galvenokārt noteica NFS saņemto aizdevumu atlikuma gada kāpuma tempa pieaugums (no 3.6% martā līdz 3.9% aprīlī). Neņemot vērā īstermiņa svārstīgumu, NFS saņemto aizdevumu atlikuma pieauguma temps nedaudz saruka, bet saglabājās samērā tuvu 2018. gada septembrī sasniegtajam augstākajam līmenim (4.3%). Tas atbilst rādītāja cikliskajai dinamikai ar laika nobīdi attiecībā uz reālo ekonomisko aktivitāti un 2018. gadā novēroto kopējā pieprasījuma sarukumu. Samazināšanos galvenokārt noteica mazāks pieprasījums pēc aizdevumiem, kas savukārt skaidrojams ar uzņēmumu finansēšanas vajadzību sarukumu. Turpretī banku kreditēšanas un obligāciju tirgus apstākļi joprojām bija labvēlīgi (sk. tālāk), liecinot par to, ka, ņemot vērā stimulējošās monetārās politikas pasākumu būtisko apjomu, piedāvājuma puses faktoru ietekme uz kredītu atlikuma dinamiku nav negatīva. Uzņēmumiem izsniegto aizdevumu atlikuma kāpumam bija būtiskas atšķirības dažādās valstīs (sk. 21. att.). Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps palielinājās no 3.3% martā līdz 3.4% aprīlī, un arī tam bija raksturīgas atšķirības starp valstīm (sk. 22. att.). Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu vispārējo pakāpenisko pieaugumu joprojām veicināja gan patēriņa kredīti, gan mājokļa iegādei izsniegtie aizdevumi; atbilstoši vēsturiskajiem standartiem euro zonā kopumā mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma temps neto izteiksmē nedaudz pieauga. Vienlaikus dažādās valstīs vērojamas arī mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma un mājokļu cenu dinamikas atšķirības.

21. attēls

MFI aizdevumi NFS atsevišķās euro zonas valstīs

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

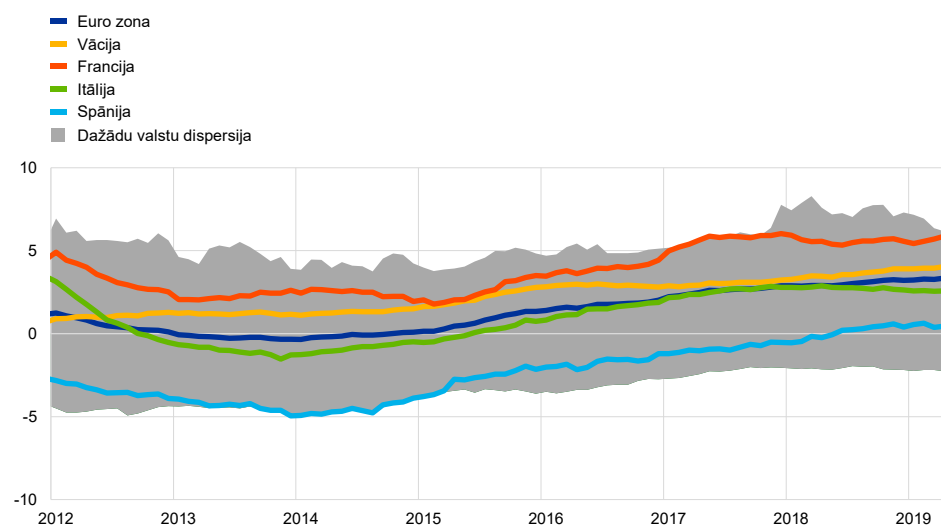
Avots: ECB.

Piezīmes. Aizdevumu atlikumi koriģēti atbilstoši aizdevumu pārdošanas, vērtspapīrošanas darījumu un naudas līdzekļu apvienošanas virtuālā grupas kontā ietekmei. Dažādu valstu dispersiju aprēķina, izmantojot fiksētas 12 euro zonas valstu izlases minimālo un maksimālo vērtību. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada aprīlī.

22. attēls

MFI aizdevumi mājāsaimniecībām atsevišķās euro zonas valstīs

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avots: ECB.

Piezīmes. Aizdevumu atlikumi koriģēti atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei. Dažādu valstu dispersiju aprēķina, izmantojot fiksētas 12 euro zonas valstu izlases minimālo un maksimālo vērtību. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada aprīlī.

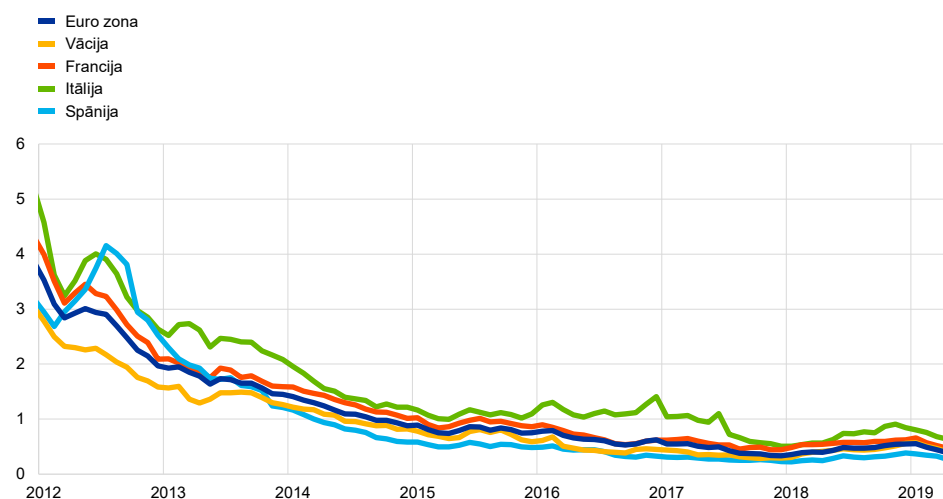
Banku parāda finansējuma nosacījumi joprojām uzlabojās. Euro zonas kopējās banku parāda finansējuma izmaksas aprīlī turpināja samazināties salīdzinājumā ar neseno 2019. gada janvārī sasniegto augsto rādītāju, atgriežoties 2018. gada februārī novērotajā līmenī (sk. 23. att.). Šo norisi galvenokārt veicināja banku obligāciju peļņas likmju būtisks sarukums. Tomēr salīdzinājumā ar noguldījumiem

banku obligācijas joprojām bija dārgākais finansējuma avots, kas veidoja nelielu banku kopējā parāda finansējuma īpatsvaru. Turklāt euro zonas banku noguldījumu procentu likmes aprīlī pamatā saglabājās stabilas. Banku parāda finansējuma izmaksu pieaugums bija plaši vērojams lielākajās euro zonas valstīs. Lai gan noguldījumu procentu likmes šajās valstīs kopumā nemainījās, banku obligāciju peļņas likmes aprīlī būtiski saruka. Turklāt atbildēs ECB veiktajā banku veiktās kreditēšanas apsekojumā euro zonas bankas norādīja uz labāku finansējuma pieejamību 2019. gada 1. ceturksnī, ko galvenokārt noteica to piekļuve finansējumam, emitējot parāda vērtspapīrus. Vienlaikus banku finansējuma izmaksu līmenis lielākajās euro zonas valstīs joprojām bija atšķirīgs. Euro zonas banku aizdevumu un noguldījumu procentu likmju starpība jauniem darījumiem aprīlī nedaudz samazinājās. Tāpat, runājot par neatmaksātu aizdevumu procentu likmēm, aizdevumu un noguldījumu procentu likmju starpības samazināšanās vērojama valstīs, kuras lielā mērā paļaujas uz līgumiem ar fiksētu procentu likmi, tādējādi norādot uz pakāpenisku veco aizdevumu līgumu pārcenošanu, nosakot jaunas zemākas procentu likmes. Aizdevumu un noguldījumu procentu likmju starpības sarukumam kā tādām ir ierobežojoša ietekme uz banku pelnītspēju, bet to tomēr kompensē zemo vai pat negatīvo procentu likmju vides pozitīvā ietekme uz kredītu kvalitāti (kas samazina uzkrājumu veidošanas izmaksas) un aizdevumu apjomu. Euro zonas banku finansējuma nosacījumi kopumā joprojām bija labvēlīgi, atspoguļojot ECB stimulējošās monetārās politikas nostāju un banku bilancu nostiprināšanos. Vienlaikus, neraugoties uz banku panākto progresu bilancu konsolidēšanā, piemēram, samazinot ienākumus nenesošo kredītu atlikumu, saglabājas zems euro zonas banku pelnītspējas līmenis.

23. attēls

Kopējās banku parāda finansējuma izmaksas

(noguldījumu un uz nenodrošinātiem tirgus instrumentiem balstīta parāda finansējuma kopējās izmaksas; gadā, %)

Avoti: ECB, *Markit iBoxx* un ECB aprēķini.

Piezīmes. Noguldījumu kopējās izmaksas aprēķina kā jauno darījumu procentu likmju noguldījumiem uz nakti, noguldījumiem ar noteiktu termiņu un noguldījumiem ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu, kas svērti ar to attiecīgo atlikumu, vidējo rādītāju. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada aprīlī.

NFS un mājāsaimniecībām izsniegto banku aizdevumu procentu likmes

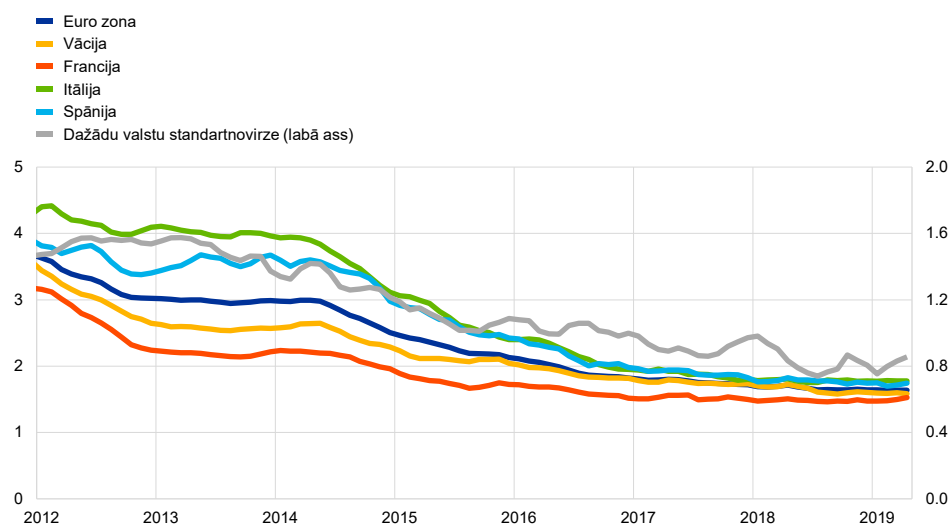
joprojām saglabājās vēsturiski zemā līmenī. NFS izsniegto banku aizdevumu kopējā procentu likme (sk. 24. att.) 2019. gada aprīlī saruka līdz 1.62% un atbilda

2018. gada maijā novērotajam vēsturiski zemākajam līmenim. Labvēlīgākām banku finansējuma izmaksām un ilgstošam spēcīgam konkurences spiedienam bija pazeminoša ietekme uz NFS izsniegto banku aizdevumu procentu likmēm. Turklāt kopumā zema NFS kredītrisks, kas atbilda zemajam paredzamajam saistību neizpildes līmenim, arī palīdzēja noturēt aizdevumu procentu likmes zemā līmenī. Mājokļa iegādei izsniegto banku aizdevumu kopējā procentu likme aprīlī samazinājās līdz 1.75%, sasniedzot jaunu vēsturiski zemāko līmeni (sk. 25. att.). Konkurences spiedienam un labvēlīgākām banku finansējuma izmaksām bija ierobežojoša ietekme uz mājaimniecībām izsniegto aizdevumu procentu likmēm euro zonā. Kopumā kopš ECB kredītu nosacījumu stingrības mazināšanas pasākumu kopuma izziņošanas 2014. gada jūnijā NFS un mājaimniecībām izsniegto banku aizdevumu kopējās procentu likmes būtiski sarukušas. NFS un mājaimniecībām izsniegto banku aizdevumu kopējās procentu likmes no 2014. gada maija līdz 2019. gada aprīlim saruka attiecīgi aptuveni par 130 bāzes punktiem un 115 bāzes punktiem. Euro zonas valstīs, kuras visvairāk skāra finanšu krīze, bija vērojama īpaši nozīmīga banku aizdevumu procentu likmju samazināšanās aizdevumiem NFS un aizdevumiem maziem uzņēmumiem (pieņemot, ka pavisam neliela apjoma aizdevumi (līdz 0.25 milj. euro) galvenokārt tiek izsniegti maziem uzņēmumiem). Tas liecina par vienmērīgāku monetārās politikas transmisiju uz banku aizdevumu procentu likmēm dažādās euro zonas valstīs un dažāda lieluma uzņēmumos.

24. attēls

NFS izsniegto aizdevumu kopējās procentu likmes

(gadā; %; triju mēnešu slīdošie vidējie)

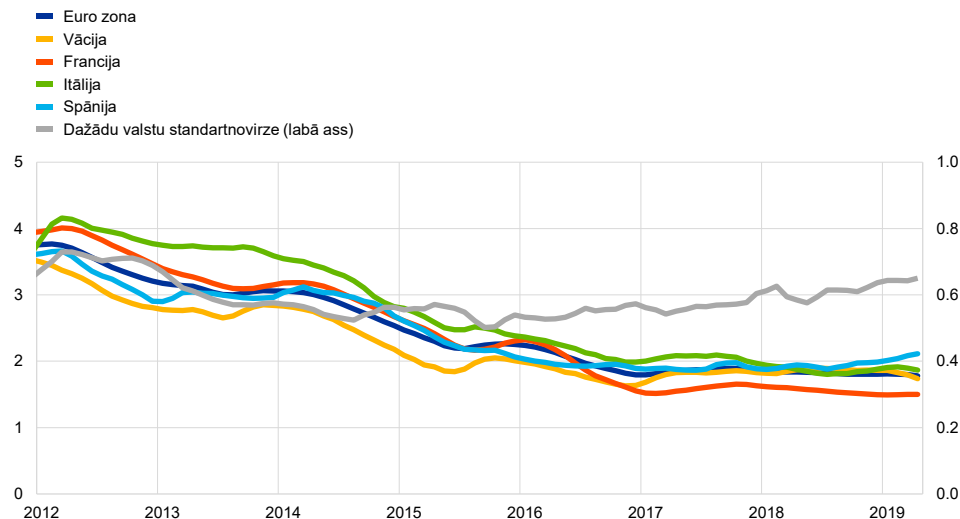
Avots: ECB.

Piezīmes. No bankām saņemto aizdevumu kopējo izmaksu rādītāju aprēķina, nosakot kopējās īstermiņa un ilgtermiņa procentu likmes, izmantojot jauno darījumu apjomu 24 mēnešu slīdošo vidējo. Dažādu valstu standartnovirzi aprēķina, izmantojot fiksētu 12 euro zonas valstu izlasi. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada aprīlī.

25. attēls

Mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu kopējās procentu likmes

(gadā; %; triju mēnešu slīdošie vidējie)

Avots: ECB.

Piezīmes. No bankām saņemto aizdevumu kopējo izmaksu rādītāju aprēķina, nosakot kopējās īstermiņa un ilgtermiņa procentu likmes, izmantojot jauno darījumu apjomu 24 mēnešu slīdošo vidējo. Dažādu valstu standartnovirzi aprēķina, izmantojot fiksētu 12 euro zonas valstu izlasi. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada aprīlī.

Tiek lēsts, ka euro zonas NFS kopējā ārējā finansējuma gada plūsma

2019. gada 1. ceturksnī sarukusi. Šī samazināšanās atspoguļoja banku veiktās kreditēšanas palēnināšanos un kotēto akciju emisijas aktivitātes ilgstošu samazināšanos, savukārt parāda vērtspapīru neto emisijas apjoms bija samērā liels. Tomēr salīdzinājumā ar iepriekšējo izaugsmes palēnināšanās epizodi 2015. un 2016. gadā NFS parāda finansējuma plūsmas (pamatojoties uz MFI izsniegtajiem aizdevumiem, parāda vērtspapīru emisiju un ne-MFI izsniegtajiem aizdevumiem) palielinājās. Tas atbilst labvēlīgiem parāda finansēšanas nosacījumiem un stabilākām uzņēmumu bilancēm. Kopumā, ņemot vērā NFS ārējam finansējumam raksturīgo novēloto reakciju uz ekonomisko aktivitāti, NFS ārējā finansējuma nesēnā samazināšanās norisinās vienlaikus ar ekonomiskās aktivitātes vājināšanos 2018. gadā un tai sekojošo uzņēmumu finansēšanas vajadzību sarukumu.

NFS parāda vērtspapīru neto emisijas apjoms 2019. gada 1. ceturksnī strauji palielinājās salīdzinājumā ar 2018. gada pēdējā ceturksnī reģistrēto negatīvo līmeni.

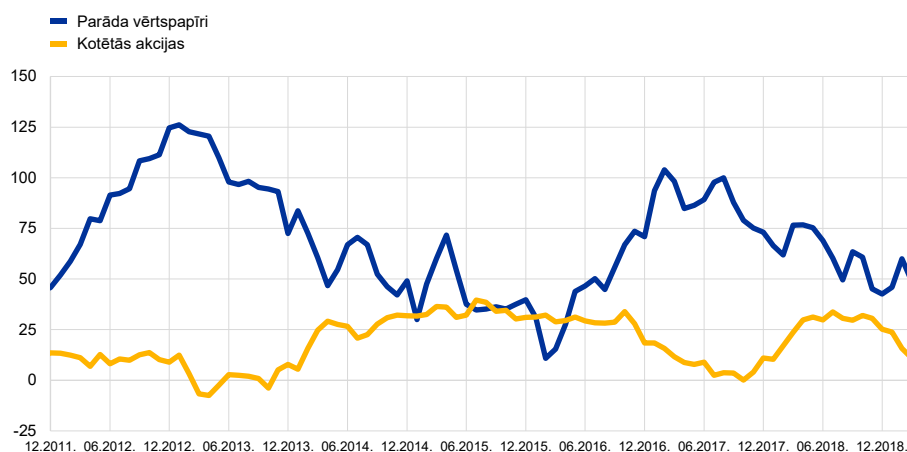
2019. gada 1. ceturksnī emitēto NFS parāda vērtspapīru pozitīvo neto plūsmu, visticamāk, noteica emisijas atlikšana 2018. gada pēdējā ceturksnī, kas bija saistīta ar ekonomiskās perspektīvas pasliktināšanos un NFS emitēto obligāciju ienesīguma likmju starpību palielināšanos apstākļos, kad tirgū vērojama pastiprināta vēlme izvairīties no riska. Kopš 2018. gada beigām vērojamā uz tirgus instrumentiem balstītā parāda finansējuma izmaksu straujā samazināšanās noteica NFS parāda vērtspapīru neto emisijas apjoma palielināšanos. Nedaudz ilgāka laikposma skatījumā gada neto emisijas plūsmas 2019. gada martā pārsniedza 2018. gada decembra līmeni, kas atbilstoši 2019. gada sākumā novērotajai pakāpeniskas stabilizēšanās tendencei bija zemākais rādītājs kopš 2016. gada maija (sk. 26. att.). Tirgus dati liecina, ka investīciju kategorijas un augsta ienesīguma segmenta emitentu parāda vērtspapīru neto emisijas apjoms 2019. gada aprīlī un maijā bija

daudz mērenāks nekā 2019. gada 1. ceturksnī. Kotēto akciju neto emisijas apjoms 2019. gada 1. ceturksnī turpināja samazināties, atspoguļojot vairākas 2018. gada novembrī sākušās negatīvās neto mēneša plūsmas.

26. attēls

Euro zonas NFS parāda vērtspapīru un kotēto akciju neto emisija

(gada plūsmas; miljrd. euro)

Avots: ECB.

Piezīmes. Mēneša rādītāji balstās uz 12 mēnešu periodu. Jaunākais novērojums atbilst stāvoklim 2019. gada martā.

NFS finansējuma izmaksas 2019. gada aprīlī turpināja samazināties

salīdzinājumā ar 2018. gada beigās reģistrēto līmeni, sasniedzot vēsturiski zemāko rādītāju.

NFS kopējās ārējā finansējuma nominālās izmaksas, kas ietver banku veikto kreditēšanu, parāda vērtspapīru emisiju tirgū un kapitāla vērtspapīru finansējumu, aprīlī bija 4.4%. Tas ir par septiņiem bāzes punktiem zemāks rādītājs nekā 2019. gada martā novērotais un jauns vēsturiski zemākais līmenis. Lai gan tiek lēsts, ka finansējuma izmaksas maijā nedaudz palielinājušās, tās joprojām ir būtiski zemākas par līmeni, kāds bija vērojams 2014. gada vidū, kad sāka veidoties ar "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" ieviešanu saistītās tirgus gaidas.

Jaunākie "Apsekojuma par finansējuma pieejamību uzņēmumiem" rezultāti liecina, ka euro zonas MVU joprojām atbalstīja stimulējošus finansēšanas nosacījumus, vienlaikus paužot zināmas bažas par agrākajām to uzņēmējdarbības vides norisēm.

Mazāks skaits MVU norādīja uz ārējā finansējuma avotu pieejamības uzlabošanu, neraugoties uz banku lielāku vēlmi izsniegt kredītus. Turklāt arvien lielāks skaits MVU vairākumā euro zonas valstu puda viedokli, ka makroekonomiskā perspektīva ierobežojusi pieeju ārējam finansējumam. Tomēr tāpat kā iepriekšējā apsekojumā finansējuma pieejamību MVU uzskatīja par nebūtiskāko problēmu, lai gan starp valstīm joprojām ir nozīmīgas atšķirības. Problemātisko euro zonas MVU daļa kopumā saglabājusies aptuveni 3% līmenī, kas ir daudz zemāks rādītājs nekā 2012. gada 2. pusgadā novērotais vēsturiskais maksimums (vairāk nekā 14%). Kopumā sarūkošs, bet joprojām būtisks skaits MVU ziņoja par apgrozījuma pieaugumu, peļņas līmenim saglabājoties nemainīgam. Arī konkurence, grūtības ar klientu piesaisti un darbaspēka un citu izmaksu (materiālu, enerģijas un procentu izdevumi) kāpums, iespējams, mazinājis peļņu.

6. Fiskālās norises

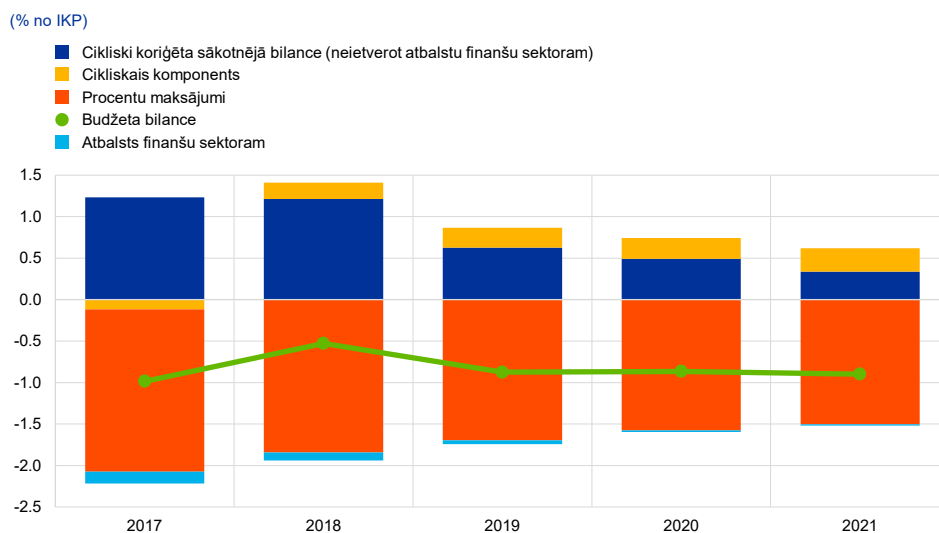
Paredzams, ka euro zonas fiskālā nostāja joprojām būs nedaudz ekspansīva, tādējādi veicinot ekonomisko aktivitāti. Vienlaikus valstīm ar augstu valdības parāda līmeni jāturpina atjaunot fiskālās drošības rezerves. Visām valstīm jāpastiprina centieni, kas vērsti uz izaugsmei labvēlīgākas valsts finanšu struktūras izveidošanu. Tāpat arī euro zonas tautsaimniecības noturības veicināšanai joprojām būtiski vienmēr un visās valstīs īstenot caurredzamu un konsekventu Eiropas Savienības fiskālās un ekonomiskās pārvaldības regulējumu.

Pēc uzlabošanās pagājušajā gadā paredzams, ka euro zonas valstu valdības budžeta deficīts 2019. gadā pasliktināsies, bet nākamajos divos gados saglabāsies stabils.⁴ Euro zonas valstu valdības budžeta deficīta rādītājs 2018. gadā bija 0.5% no IKP (2017. gadā – 1.0% no IKP). Uzlabojumu 2018. gadā galvenokārt noteica labvēlīgi cikliskie nosacījumi un procentu maksājumu sarukums. Visticamāk, ka šogad būs vērojama uzlabojumam pretēja dinamika, ņemot vērā būtiski mazāku cikliski koriģēto sākotnējo bilanci. Paredzams, ka lielāks budžeta deficīts saglabāsies arī nākamajos divos gados (sk. 27. att.).

Euro zonas valstu valdības budžeta deficīta perspektīva visā iespēju aplēšu periodā salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2019. gada marta iespēju aplēsēm ir nedaudz uzlabojusies. Zemāks deficīts galvenokārt atspoguļo cikliski koriģētās sākotnējās bilances mazāku pasliktināšanos.

27. attēls

Budžeta balance un tās komponenti

Avoti: ECB un Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses.
Piezīme: Dati attiecas uz euro zonas valstu kopējo valdības sektoru.

⁴ Sk. "Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", kas 2019. gada 6. jūnijā publicētas ECB interneta vietnē.

Tiek lēsts, ka euro zonas kopējā fiskālā nostāja 2018. gadā bijusi neitrāla, bet paredzams, ka ar 2019. gadu tā kļūs nedaudz ekspansīva.⁵ Šādu attīstību

galvenokārt nosaka tiešo nodokļu un sociālās apdrošināšanas iemaksu samazināšana Vācijā un Francijā, kā arī samērā dinamisks izdevumu kāpums vairākās citās valstīs.

Paredzams, ka euro zonas kopējā valsts parāda attiecība pret IKP turpinās samazināties lēnākā tempā. Saskaņā ar Eurosistēmas speciālistu 2019. gada

jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm gaidāms, ka euro zonas kopējā valdības parāda attiecība pret IKP kritīsies no 85.1% no IKP 2018. gadā⁶ līdz 80.6% no IKP 2021. gadā. Paredzamo valdības parāda rādītāja samazināšanos veicina gan procentu likmju un izaugsmes tempa negatīvā starpība⁷, gan turpmāks sākotnējā budžeta pārpalikums (sk. 28. att.), lai gan gaidāms, ka deficīta-parāda korekcijas šos efektus daļēji dzēsīs. Iespēju aplēšu periodā gaidāms, ka parāda rādītājs visās euro zonas valstīs samazināsies vai palielināsies lēnām, tomēr vairākās valstīs tas joprojām būtiski pārsniegs atsaucē vērtību (60% no IKP). Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2019. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm paredzams, ka euro zonas kopējā parāda attiecība pret IKP saruks nedaudz vairāk, un šā rādītāja prognoze 2021. gadam ir samazināta par 0.5 procentu punktiem. To galvenokārt nosaka nedaudz lielāka budžeta sākotnējo ienākumu pārpalikuma prognozes apvienojumā ar nelielu deficīta-parāda korekcijas samazinājumu.

⁵ Fiskālā nostāja atspoguļo uz tautsaimniecību vērsto fiskālās politikas stimulu virzību un apjomu papildus valsts finanšu automātiskajai reakcijai uz ekonomiskās attīstības ciklu. Šajā gadījumā to mēra kā cikliski koriģētas sākotnējās budžeta bilances pārmaiņas, no cikliski koriģētās sākotnējās budžeta bilances atskaitot valdības atbalstu finanšu sektoram. Sīkāk par euro zonas fiskālās nostājas jēdzienu sk. ECB 2016. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 4 rakstā *The euro area fiscal stance* ("Euro zonas fiskālās politikas nostāja").

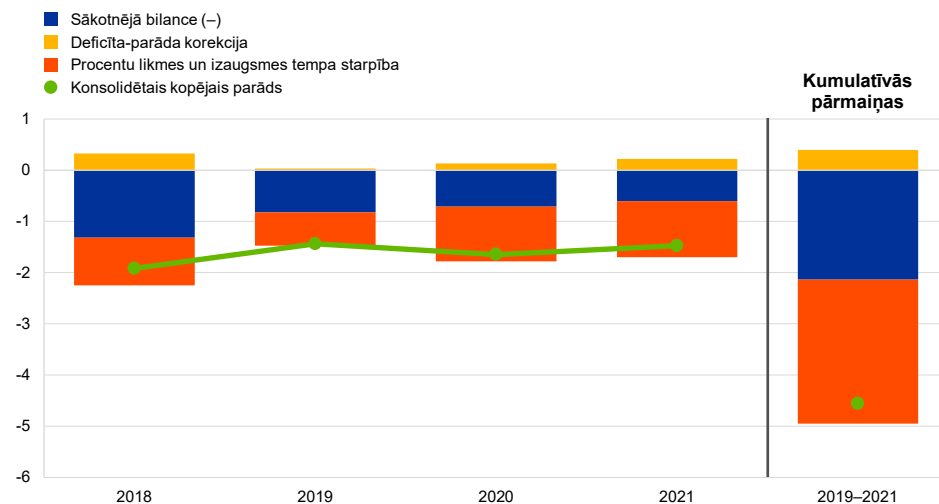
⁶ Tā kā prognozēs parasti ņemtas vērā jaunākās datu korekcijas, varētu būt atšķirības salīdzinājumā ar jaunākajiem apstiprinātajiem *Eurostat* datiem.

⁷ Sīkāku informāciju sk. 2019. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 2 ielikumā "Procentu likmju un izaugsmes starpība un valdības parāda dinamika".

28. attēls

Valsts parāda pārmaiņas noteicošie faktori

(procentu punktos no IKP)

Avoti: ECB un Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses.

Piezīme. Dati attiecas uz euro zonas valstu kopējo valdības sektoru.

Valstīm jānodrošina, ka to fiskālās politikas pilnībā atbilst Stabilitātes un izaugsmes paktam. Konkrēti, valstīm ar augstu valdības parāda līmeni jāpanāk, ka to parāda rādītājs sarūk. Vienlaikus visām valstīm jāpastiprina centieni, kas vērsti uz izaugsmei labvēlīgākas valsts finanšu struktūras izveidošanu.

Ielikumi

1. Euro zonas finanšu konta negatīvā saldo samazināšanās 2018. gadā: ārvalstu tiešo investīciju sarukums un portfeļieguldījumu pieauguma tempa palēnināšanās

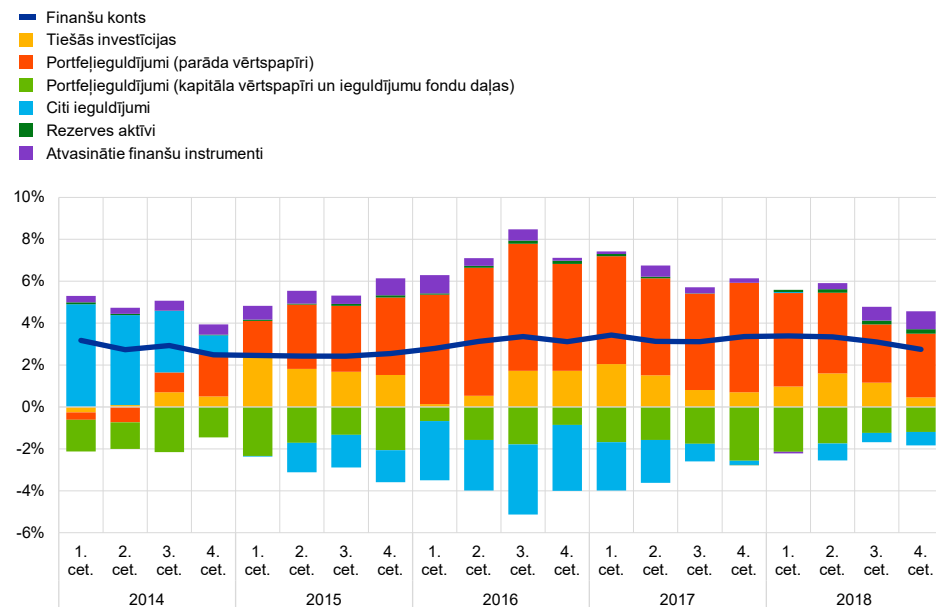
Sagatavojuši Mihaels Fīdora (*Michael Fidora*) un Martins Šmics (*Martin Schmitz*)

2018. gadā euro zonas maksājumu bilances finanšu konta negatīvais saldo bija 2.7% no euro zonas IKP (sk. A att.). Negatīvā saldo sarukums (2017. gadā – 3.4% no IKP) atbilst 2018. gadā reģistrētajam euro zonas tekošā konta pārpalikuma sarukumam un daļēji atspoguļo Eurosistēmas aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros veikto neto iegāžu pakāpenisko samazināšanu. Negatīvo saldo joprojām noteica parāda vērtspapīros veiktie portfeļieguldījumi, kā arī (mazāk) atvasinātie finanšu instrumenti, ārvalstu tiešās investīcijas (ĀTI) un rezerves aktīvi. Vienlaikus euro zona reģistrēja pozitīvas neto plūsmas kapitāla vērtspapīros veiktajos portfeļieguldījumos un citos ieguldījumos (ko galvenokārt veido nauda, aizdevumi un noguldījumi).

A attēls

Euro zonas finanšu konta galvenie posteņi

(četrus ceturkšņu mainīgā summa; % no IKP)

Avoti: ECB un Eurostat.

Piezīmes. Pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz neto aizplūdi (ieplūdi no euro zonas (euro zonā)). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 4. ceturksnī.

Finanšu konta atlikuma samazināšanās atbilda plaši vērotam pārrobežu

finanšu plūsmu sarukumam 2018. gadā (sk. B att.). Aktīvu pusē 2018. gadā

vairāk nekā uz pusi samazinājās euro zonas rezidentu veiktās ārpus euro zonas

esošo valstu parāda vērtspapīru neto iegādes, sarūkot no 4.1% no IKP 2017. gadā

līdz 1.4% no IKP, bet ārpus euro zonas esošo valstu kapitāla vērtspapīru neto iegādes samazinājās līdz 0.2% no IKP (2017. gadā – 1.8% no IKP). Lielākās pārmaiņas tika reģistrētas ĀTI, euro zonas rezidentiem neto izteiksmē veicot negatīvus ieguldījumus 1.9% no IKP apmērā ārpus euro zonas (2017. gadā – neto izteiksmē pozitīvi ieguldījumi 3.9% no IKP apmērā). Līdzīgas norises bija vērojamas arī saistību pusē, nerezidentiem neto izteiksmē veicot negatīvus ieguldījumus 2.4% no euro zonas IKP apmērā (iepriekšējā gadā – neto izteiksmē pozitīvi ieguldījumi 3.2% no IKP apmērā). Turklāt ārpus euro zonas esošo valstu investori nedaudz palielināja euro zonas parāda vērtspapīru neto pārdošanas apjomu (līdz 1.6% no IKP), euro zonas kapitāla vērtspapīru neto iegāžu apjomam vienlaikus sarūkot līdz 1.4% no IKP (2017. gadā – 4.3% no IKP).⁸ Euro zonas portfeļieguldījumu un ĀTI darījumu sarukums 2018. gadā kopumā atbilda citās attīstītajās valstīs vērotajam.⁹

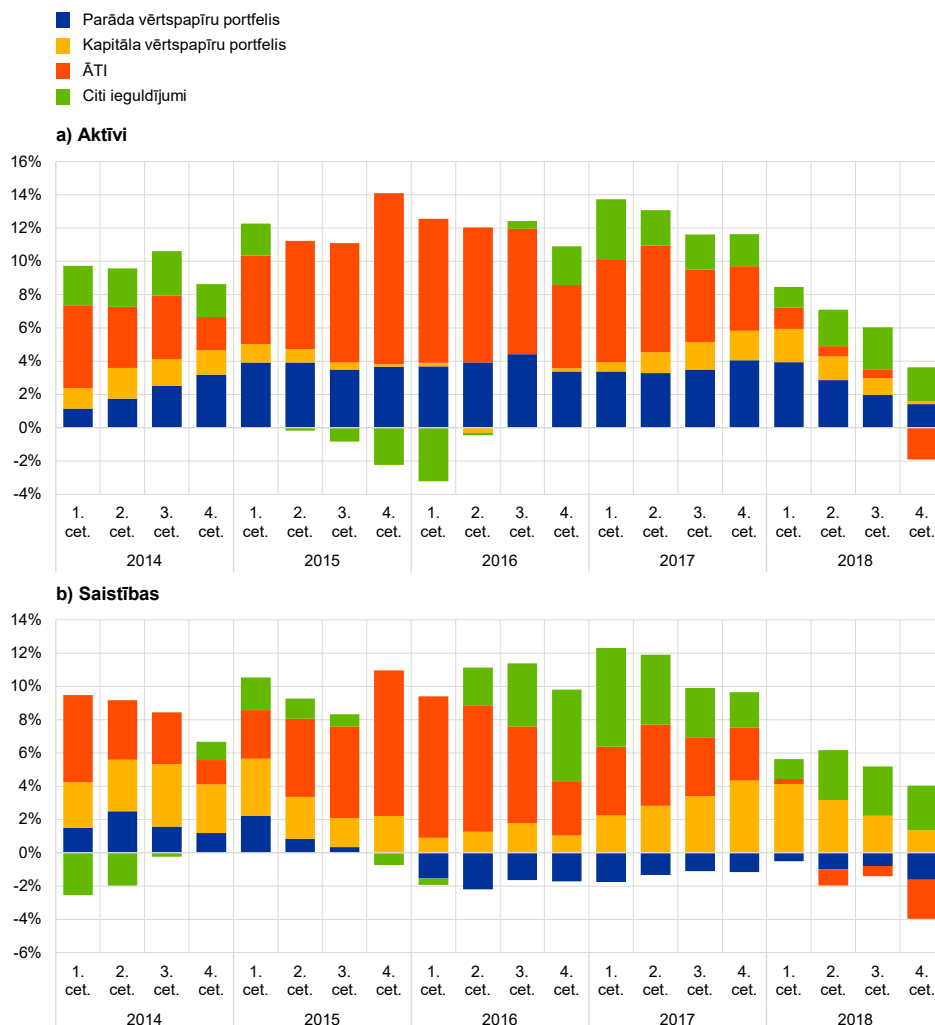
⁸ "Citi ieguldījumi" bija samērā stabili, aktīvu un saistību plūsmām palielinoties attiecīgi par 2.0% no IKP un 2.7% no IKP (2017. gadā – attiecīgi par 1.9% no IKP un 2.1% no IKP).

⁹ Atbilstoši datiem, kas apkopoti McQuade, P., Schmitz, M. [America First? A US-centric view of global capital flows](#). *Working Paper Series*, No 2238, ECB, 2019. gada februāris.

B attēls

Atsevišķi euro zonas finanšu konta posteņi

(četrus ceturkšņu mainīgā summa; % no IKP)

Avoti: ECB un Eurostat.

Piezīmes. Attiecībā uz aktīviem pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz to, ka euro zonas investori neto izteiksmē bijuši ārpus euro zonas esošo valstu finanšu instrumentu pircēji (pārdevēji). Attiecībā uz saistībām pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz to, ka ārpus euro zonas esošo valstu investori neto izteiksmē bijuši euro zonas valstu finanšu instrumentu pircēji (pārdevēji). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 4. ceturksnī.

Portfeļieguldījumi ārpus euro zonas esošo valstu aktīvos (īpaši parāda vērtspapīros) 2018. gadā joprojām atspoguļoja Eurosistēmas aktīvu iegādes programmas ietekmi.¹⁰ Kopš paplašinātās AIP uzsākšanas 2015. gada 1. ceturksnī euro zonas rezidenti nemitīgi veikuši ārvalstu ilgtermiņa parāda vērtspapīru neto iegādes, ņemot vērā euro zonas negatīvās procentu likmju starpības salīdzinājumā ar citām attīstītajām tautsaimniecībām (sk. B att.). Konkrētāk, tie veikuši portfeļu sastāva pārbalansēšanu par labu citu attīstīto tautsaimniecību emitētām valsts obligācijām (sevišķi – ASV Valsts kases vērtspapīriem), jo tie ir tuvākie aizstājēji

¹⁰ No 2015. gada 9. marta līdz 2018. gada 19. decembrim Eurosistēma veica valsts sektora vērtspapīru neto iegādes "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" (paplašinātās AIP sastāvdaļa) ietvaros. Sīkāku informāciju sk. [ECB tīmekļa vietnē](#).

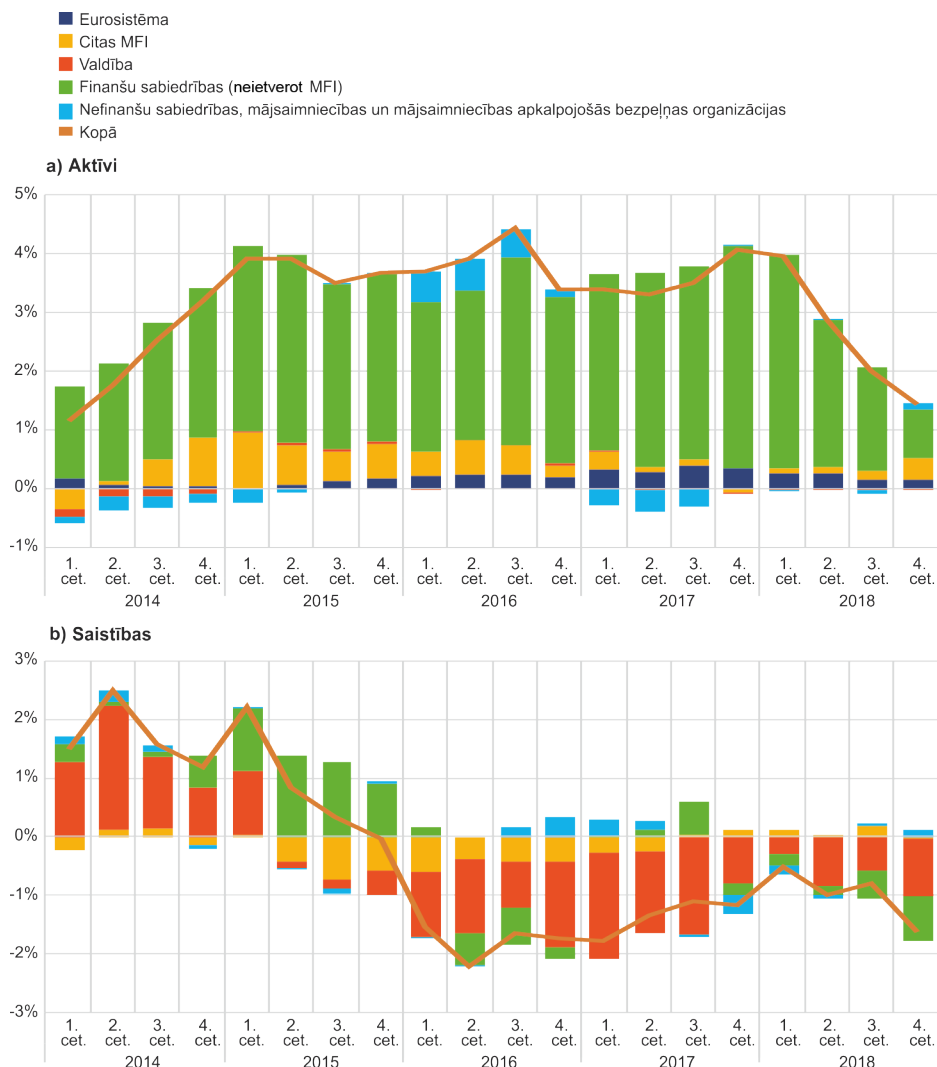
"Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" ietvaros atbilstošajiem vērtspapīriem. Vienlaikus euro zonas investori arī turpināja neto izteiksmē būt ārvalstu kapitāla vērtspapīru pircēji.¹¹ 2018. gadā tie turpināja veikt ASV parāda vērtspapīru neto iegādes, turpretī Japānas un Apvienotās Karalistes rezidentu emitēto parāda vērtspapīru neto iegādes pamatā tika pārtrauktas, tādējādi veicinot ārpus euro zonas esošo valstu parāda vērtspapīru neto iegāžu kopējo sarukumu. Tāpat kā iepriekšējos gados, 2018. gadā lielāko daļu euro zonas veikto ārvalstu parāda vērtspapīru neto iegāžu veica finanšu sabiedrības, kuras nav monetārās finanšu iestādes (MFI), t.sk. ieguldījumu un pensiju fondi, kā arī apdrošināšanas sabiedrības, bet nākamo lielāko iegāžu apjomu veica MFI, neietverot Eurosistēmu (sk. C att.).

¹¹ Sk. Coeuré, B. [The international dimension of the ECB's asset purchase programme](#) (runa Foreign Exchange Contact Group sanāksmē 2017. gada 11. jūlijā) un Bergant, K., Fidora, M., Schmitz, M. [International capital flows at the security level – evidence from the ECB's asset purchase programme](#). ECMI Working Papers, No. 7, Centre for European Policy Studies, 2018.

C attēls

Euro zonas portfeļa parāda vērtspapīru darījumi galvenā institucionālā sektora dalījumā

(četrus ceturkšņiem mainīgā summa; % no IKP)

Avoti: ECB un Eurostat.

Piezīmes. Attiecībā uz aktīviem pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz to, ka euro zonas investori neto izteiksmē bijuši ārpus euro zonas esošo valstu finanšu instrumentu pircēji (pārdevēji). Attiecībā uz saistībām pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz to, ka ārpus euro zonas esošo valstu investori neto izteiksmē bijuši euro zonas valstu finanšu instrumentu pircēji (pārdevēji). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 4. ceturksnī.

Kas attiecas uz portfeļieguldījumiem euro zonā, vēl viena euro zonas finanšu plūsmu svarīga iezīme kopš AIP uzsākšanas bijusi tā, ka nerezidenti neto izteiksmē nemitīgi veikuši euro zonas valstu valdību parāda vērtspapīru pārdošanu. Tas galvenokārt atspoguļo to, ka nerezidenti AIP īstenošanā ir nozīmīgi Eurosistēmas darījuma partneri.¹² Atbilstoši tam nerezidentu investoru veiktās euro zonas valstu valdības obligāciju neto pārdošanas apjoms bija īpaši liels četros ceturkšņos līdz 2017. gada 1. ceturksnim (sk. C att.), t.i., laikā, kad Eurosistēmas neto aktīvu iegāžu vidējais mēneša apjoms bija visaugstākais – 80 mljrd. euro. Pēc

¹² Sk. ECB 2017. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 4 ielikumu "Kuri sektori pārdeva Eurosistēmas iegādātos valdības vērtspapīrus?".

tam nerezidentu veiktās euro zonas valstu valdības obligāciju neto pārdošanas apjoms pakāpeniski samazinājās. Šis kritums visticamāk bija saistīts ar pakāpenisko Eurosistēmas neto iegāžu apjoma samazināšanu līdz 2018. gada beigām.¹³ Ārpus euro zonas esošo valstu investori 2018. gadā neto izteiksmē arī bija finanšu sabiedrību (kuras nav MFI) emitēto euro zonas parāda vērtspapīru pārdevēji, vienlaikus neto izteiksmē kļūstot par MFI (neietverot Eurosistēmu) emitēto parāda vērtspapīru pircējiem (sk. C att.).

ĀTI sarukums 2018. gadā galvenokārt atspoguļoja darījumus ar ASV, daļēji saistībā ar ASV nodokļu reformu (sk. D att.). Neto izteiksmē negatīvās ASV rezidentu ĀTI euro zonā 2018. gadā sasniedza aptuveni 2.3% no euro zonas IKP, un īpaši tas bija vērojams 2018. gada 1. pusgadā. Šādu dinamiku vismaz daļēji nosaka ASV Federālās valdības 2017. gada decembrī pieņemtais Nodokļu samazināšanas un nodarbinātības likums (*Tax Cuts and Jobs Act*), kura ietekmē ASV bāzētie starptautisko uzņēmumu mātesuzņēmumi veica ārvalstīs uzkrātās peļņas repatriāciju.¹⁴ Turklāt ASV nodokļu reformas ietekme ar ārzonās rezidējošo starpniekuzņēmumu starpniecību, iespējams, daļēji noteica arī ārzonu finanšu centru rezidentu negatīvās neto ĀTI euro zonā 1.2% no euro zonas IKP apmērā. Tas varētu atspoguļot arī starptautiskās nodokļu politikas pārmaiņas, kas skar starptautisko uzņēmumu praktizēto peļņas novirzīšanu. Savukārt lielākās pozitīvās neto ĀTI euro zonā (0.5% no euro zonas IKP apmērā) 2018. gadā veica Šveices rezidenti. Kas attiecas uz euro zonas ĀTI ārvalstīs, euro zonas rezidentu ieguldījumi galvenokārt bija negatīvi ASV (1.5% no euro zonas IKP) un ārzonas finanšu centros (1.1% no euro zonas IKP). Šajos gadījumos viens no faktoriem varētu būt bijusi arī iepriekš minētā ASV nodokļu reforma, jo starptautiskie uzņēmumi bieži veic iekšējos finanšu darījumus ar īpašam nolūkam dibinātu sabiedrību starpniecību, no kurām dažas ir euro zonas rezidentes.¹⁵ Turklāt 2018. gadā pirmo reizi kopš 2008. gada negatīvas bijušas euro zonas rezidentu ĀTI Apvienotajā Karalistē (1.1% no IKP).

¹³ Sk. Cœuré, B. *The international dimension of the ECB's asset purchase programme: an update* (runa Euro 50 Group, CF40 foruma un CIGI organizētajā konferencē "Exiting Unconventional Monetary Policies" Parīzē, 2018. gada 26. oktobrī).

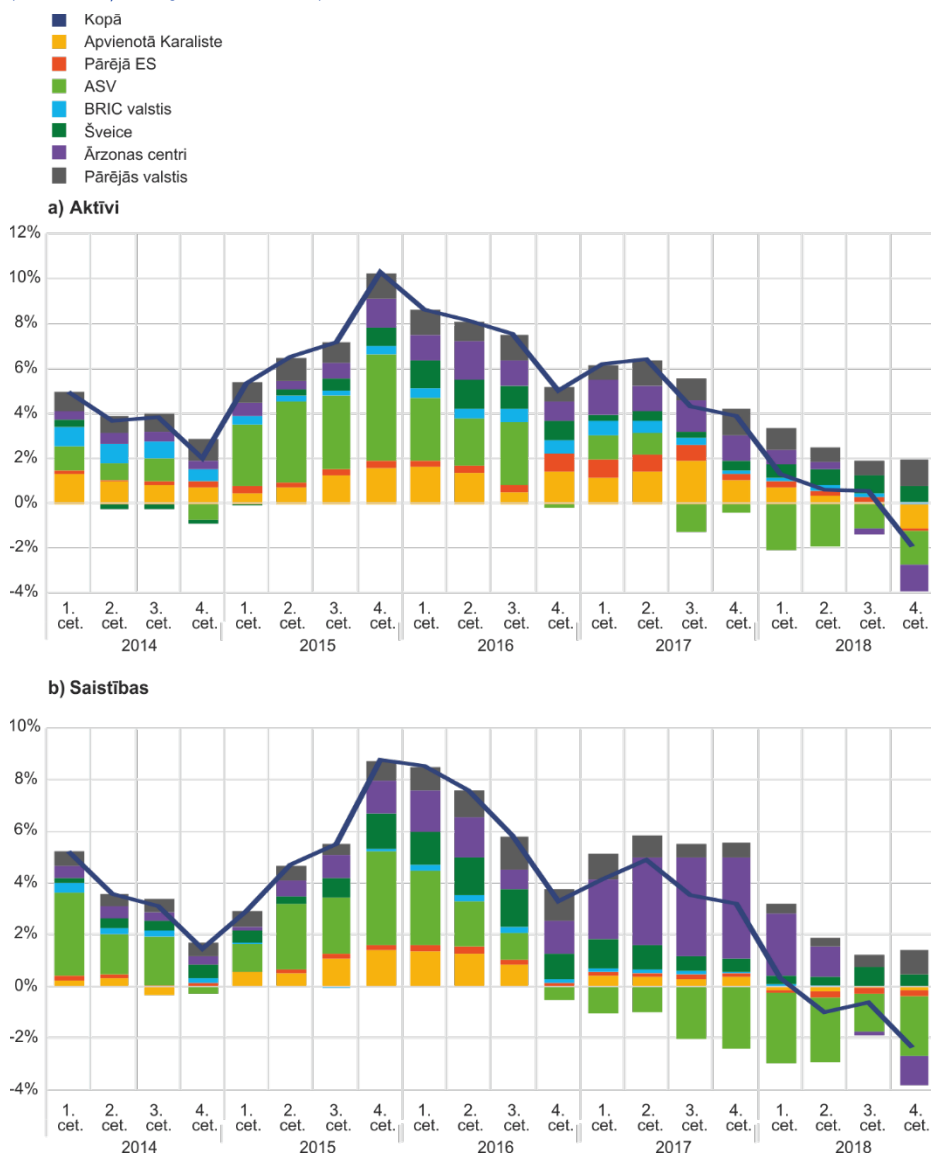
¹⁴ Sk. *FDI in Figures*. OECD, 2019. gada aprīlis, un *Emter, L., Kennedy, B. and McQuade, P. US profit repatriations and Ireland's Balance of Payments statistics*. Central Bank of Ireland, Quarterly Bulletin, 2019. gada aprīlis.

¹⁵ *FDI in Figures*. OECD, 2019. gada aprīlis.

D attēls

Euro zonas ārvalstu tiešo investīciju darījumi darījuma partneru ģeogrāfiskā dalījumā

(četru ceturkšņu mainīgā summa; % no IKP)

Avoti: ECB un Eurostat.

Piezīmes. Attiecībā uz aktīviem pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz to, ka euro zonas investori neto izteiksmē bijuši ārpus euro zonas esošo valstu finanšu instrumentu pircēji (pārdevēji). Attiecībā uz saistībām pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz to, ka ārpus euro zonas esošo valstu investori neto izteiksmē bijuši euro zonas valstu finanšu instrumentu pircēji (pārdevēji). "Pārējās ES valstis" ietver ārpus euro zonas esošās ES dalībvalstis un ES iestādes, izņemot Apvienoto Karalisti. "BRIC valstis" ietver Brazīliju, Krieviju, Indiju un Ķīnu. "Pārējās valstis" ietver visas tabulā neminētās valstis un valstu grupas, kā arī nesadalītās pozīcijas. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 4. ceturksnī.

2. Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2019. gada 30. janvāris–16. aprīlis)

Sagatavojušas Ivona Durka (*Iwona Durka*) un Annete Kampsas (*Annette Kamps*)

Šajā ielikumā aplūkotas ECB monetārās politikas operācijas 2019. gada pirmajā un otrajā rezervju prasību izpildes periodā (attiecīgi no 2019. gada 30. janvāra līdz 12. martam un no 2019. gada 13. marta līdz 16. aprīlim). Visā šajā periodā galveno refinansēšanas operāciju (GRO), aizdevumu iespējas uz nakti un noguldījumu iespējas uz nakti procentu likmes saglabājās nemainīgas (attiecīgi 0.00%, 0.25% un –0.40%). Vienlaikus Eurosistēma turpināja aktīvu iegādes programmas (AIP) atkārtotās ieguldīšanas posmu, atkārtoti ieguldot dzēsto valsts sektora vērtspapīru, nodrošināto obligāciju, ar aktīviem nodrošināto obligāciju un uzņēmumu sektora vērtspapīru pamatsummas.

Likviditātes vajadzības

Aplūkojamā periodā vidējais banku sistēmas dienas likviditātes vajadzību apjoms, ko definē kā neto autonomo faktoru un rezervju prasību summu, salīdzinājumā ar iepriekšējo aplūkojamo periodu (t.i., ar 2018. gada septīto un astoto rezervju prasību izpildes periodu) samazinājās par 15.1 mljrd. euro (līdz 1496.4 mljrd. euro). Šādu nelielu likviditātes vajadzību samazināšanos pamatā noteica neto autonomo faktoru sarukums, tiem aplūkojamā periodā samazinoties par 16.2 mljrd. euro (līdz 1368.3 mljrd. euro).

Neto autonomo faktoru apjoma samazināšanos noteica likviditāti palielinošo faktoru pieaugums, kas pārsniedza likviditāti samazinošo faktoru kāpumu.

Likviditāti palielinošo faktoru pieaugumu visvairāk ietekmēja euro denominētie tīrie aktīvi, kuru atlikums palielinājās vidēji par 43.2 mljrd. euro (līdz 196.6 mljrd. euro). Tas nozīmē, ka euro denominētie tīrie aktīvi palielinājās gandrīz tādā pašā apjomā kā iepriekšējā aplūkojamā periodā gada nogales sezonālās tendences ietekmē saruka (par 46.7 mljrd. euro). Augstāku likviditāti palielinošo faktoru līmeni noteica arī tīro ārējo aktīvu vērtības pieaugums (vidēji par 32.2 mljrd. euro). No likviditāti samazinošajiem faktoriem apgrozībā esošās banknotes, valdības noguldījumu atlikums un citi autonomie faktori vidēji pieauga attiecīgi par 2.2 mljrd. euro (līdz 1212.2 mljrd. euro), 27.2 mljrd. euro (līdz 263.3 mljrd. euro) un 29.9 mljrd. euro (līdz 760.6 mljrd. euro).

A tabula

Eurosistēmas likviditāte

Saistības – likviditātes vajadzības

(vidējie rādītāji; mljrd. euro)

	Pašreizējais aplūkojamais periods: 2019. gada 30. janvāris–16. aprīlis						Iepriekšējais aplūkojamais periods: 2018. gada 31. oktobris– 2019. gada 29. janvāris
	Pirmais un otrais rezervju prasību izpildes periods		Pirmais rezervju prasību izpildes periods: 30. janvāris– 12. marts	Otrais rezervju prasību izpildes periods: 13. marts– 16. aprīlis		Septītais un astotais rezervju prasību izpildes periods	
Autonomie likviditātes faktori	2 236.1	(+59.3)	2 224.6	(+31.2)	2 249.9	(+25.3)	2 176.8 (+12.0)
Banknotes apgrozībā	1 212.2	(+2.2)	1 209.2	(–9.6)	1 215.8	(+6.6)	1 210.0 (+16.8)
Valdības noguldījumi	263.3	(+27.2)	257.3	(+26.0)	270.5	(+13.2)	236.1 (–23.3)
Citi autonomie faktori	760.6	(+29.9)	758.1	(+14.8)	763.6	(+5.5)	730.7 (+18.5)
Pieprasījuma noguldījumu konti	1 371.3	(+13.7)	1 364.8	(+32.7)	1 379.0	(+14.2)	1 357.6 (–0.5)
Monetārās politikas instrumenti	757.6	(–7.3)	765.5	(–1.8)	748.0	(–17.5)	764.9 (–14.8)
Obligāto rezervju prasības ¹	128.1	(+1.1)	127.9	(+0.5)	128.4	(+0.5)	127.1 (+0.4)
Noguldījumu iespēja	629.4	(–8.4)	637.6	(–2.3)	619.6	(–18.0)	637.8 (–15.2)
Likviditāti samazinošās precizējošās operācijas	0.0	(+0.0)	0.0	(+0.0)	0.0	(+0.0)	0.0 (+0.0)

Aktīvi – likviditātes piedāvājums

(vidējie rādītāji; mljrd. euro)

	Pašreizējais aplūkojamais periods: 2019. gada 30. janvāris–16. aprīlis						Iepriekšējais aplūkojamais periods: 2018. gada 31. oktobris– 2019. gada 29. janvāris	
	Pirmais un otrais rezervju prasību izpildes periods		Pirmais rezervju prasību izpildes periods: 30. janvāris– 12. marts		Otrais rezervju prasību izpildes periods: 13. marts– 16. aprīlis		Septītais un astotais rezervju prasību izpildes periods	
Autonomie likviditātes faktori	868.1	(+75.4)	852.4	(+71.2)	886.9	(+34.4)	792.7	(–39.2)
Tīrie ārējie aktīvi	671.4	(+32.2)	665.5	(+9.7)	678.6	(+13.2)	639.2	(+7.4)
Euro denominētie tīrie aktīvi	196.6	(+43.2)	187.0	(+61.5)	208.2	(+21.3)	153.5	(–46.7)
Monetārās politikas instrumenti	3 369.1	(–10.8)	3 375.0	(–9.7)	3 362.0	(–13.0)	3 379.8	(+35.7)
Atklātā tirgus operācijas	3 369.0	(–10.7)	3 374.9	(–9.7)	3 361.9	(–13.0)	3 379.7	(+35.7)
Izsoļu operācijas	727.7	(–4.9)	729.1	(–2.6)	726.0	(–3.1)	732.5	(–6.6)
GRO	5.9	(–1.5)	6.0	(–1.9)	5.7	(–0.3)	7.3	(+2.5)
ITRO ar termiņu 3 mēneši	3.9	(–0.7)	4.3	(–0.7)	3.5	(–0.7)	4.7	(+0.1)
ITRMO II operācijas	717.9	(–2.7)	718.8	(–0.0)	716.7	(–2.1)	720.5	(–3.7)
Tiešo darījumu portfeli	2 641.3	(–5.9)	2 645.8	(–7.1)	2 635.9	(–9.9)	2 647.2	(+42.2)
Pirmā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	4.1	(–0.2)	4.2	(–0.1)	3.9	(–0.3)	4.3	(–0.2)
Otrā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	3.9	(–0.1)	4.0	(–0.0)	3.8	(–0.2)	4.0	(–0.0)
Trešā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	262.2	(–0.1)	262.4	(–0.2)	261.9	(–0.5)	262.3	(+3.9)
"Vērtspapīru tirgu programma"	65.3	(–7.7)	67.4	(–5.7)	62.8	(–4.7)	73.0	(–1.2)
"Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programma"	26.2	(–1.5)	26.4	(–1.2)	25.9	(–0.5)	27.6	(+0.3)
"Valsts sektora aktīvu iegādes programma"	2 101.6	(+2.9)	2 103.3	(+0.1)	2 099.7	(–3.6)	2 098.7	(+30.9)
"Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programma"	178.0	(+0.9)	178.1	(–0.1)	177.9	(–0.2)	177.1	(+8.4)
Aizdevumu iespēja uz nakti	0.1	(–0.1)	0.1	(–0.0)	0.1	(–0.0)	0.1	(+0.0)

Cita ar likviditāti saistīta informācija

(vidējie rādītāji; mljrd. euro)

	Pašreizējais aplūkojamais periods: 2019. gada 30. janvāris–16. aprīlis						Iepriekšējais aplūkojamais periods: 2018. gada 31. oktobris– 2019. gada 29. janvāris	
	Pirmais un otrais rezervju prasību izpildes periods		Pirmais rezervju prasību izpildes periods: 30. janvāris– 12. marts	Otrais rezervju prasību izpildes periods: 13. marts– 16. aprīlis		Septītais un astotais rezervju prasību izpildes periods		
Kopējās likviditātes vajadzības	1 496.4	(–15.1)	1 500.4	(–39.6)	1 491.7	(–8.6)	1 511.5	(+51.8)
Autonomie faktori ²	1 368.3	(–16.2)	1 372.5	(–40.1)	1 363.3	(–9.2)	1 384.5	(+51.4)
Likviditātes pārpalikums	1 872.5	(+4.3)	1 874.5	(+29.9)	1 870.1	(–4.4)	1 868.2	(–16.1)

Procentu likmju dinamika

(vidējie rādītāji; %)

	Pašreizējais aplūkojamais periods: 2019. gada 30. janvāris–16. aprīlis						Iepriekšējais aplūkojamais periods: 2018. gada 31. oktobris– 2019. gada 29. janvāris
	Pirmais un otrais rezervju prasību izpildes periods		Pirmais rezervju prasību izpildes periods: 30. janvāris– 12. marts		Otrais rezervju prasību izpildes periods: 13. marts– 16. aprīlis		Septītais un astotais rezervju prasību izpildes periods
GRO	0.00	(+0.00)	0.00	(+0.00)	0.00	(+0.00)	0.00 (+0.00)
Aizdevumu iespēja uz nakti	0.25	(+0.00)	0.25	(+0.00)	0.25	(+0.00)	0.25 (+0.00)
Noguldījumu iespēja	–0.40	(+0.00)	–0.40	(+0.00)	–0.40	(+0.00)	–0.40 (+0.00)
EONIA	–0.367	(–0.0)	–0.367	(–0.0)	–0.367	(+0.00)	–0.363 (–0.0)

Avots: ECB.

Piezīmes. Visi skaitļi tabulā noapaļoti līdz tuvākajiem 0.1 mljrd. euro. Skaitļi iekavās norāda uz pārmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējo aplūkojamo vai rezervju prasību izpildes periodu.

1) "Obligāto rezervju prasības" ir papildpostenis, kas neparādās Eurosistēmas bilanci, tāpēc nav iekļaujams kopējo saistību aprēķinā.

2) Autonomo faktoru kopējā vērtība ietver arī pozīciju "postenī norēķinu procesā".

Ar monetārās politikas instrumentiem nodrošinātā likviditāte

Vidējais likviditātes apjoms, kas nodrošināts ar atklātā tirgus operācijām

(ietverot abas izsoļu operācijas un monetārās politikas portfeļus), saruka par

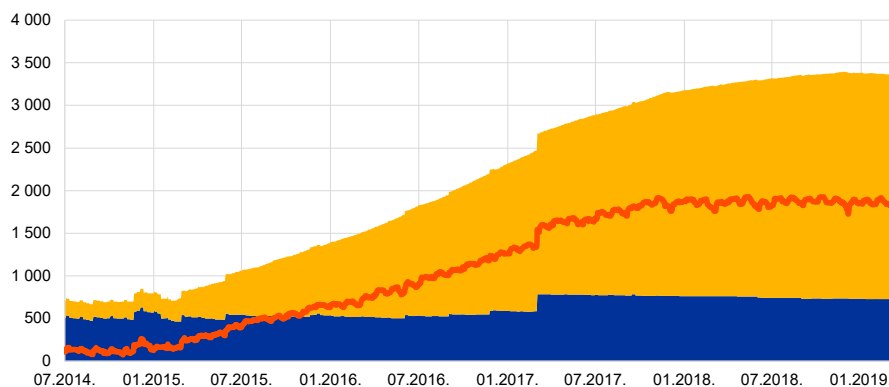
10.8 mljrd. euro (līdz 3369.1 mljrd. euro; sk. A att.). Šo samazinājumu galvenokārt izraisīja zemāks pieprasījums izsoļu operācijās, kā arī mazāka likviditātes ieplūde saistībā ar monetārās politikas portfeļiem, ko īpaši noteica "Vērtspapīru tirgu programmas" ietvaros iegādāto vērtspapīru dzēšana.

A attēls

Atklātā tirgus operāciju un likviditātes pārpalikuma dinamika

(mljrd. euro)

■ Izsoļu operācijas
■ Monetārās politikas portfeļi
— Likviditātes pārpalikums

Avots: ECB.

Ar izsoļu operācijām nodrošinātais vidējais likviditātes apjoms aplūkojamā periodā nedaudz saruka (par 4.9 mljrd. euro; līdz 727.7 mljrd. euro). Šo

samazinājumu pamatā noteica mazāks ar ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperāciju (ITRMO) starpniecību nodrošinātās likviditātes apjoms, kas saruka vidēji par 2.7 mljrd. euro brīvprātīgo pirmstermiņa atmaksu dēļ. Zemāks pieprasījums noteica arī ar GRO starpniecību nodrošinātās likviditātes apjoma sarukumu vidēji par 1.5 mljrd. euro (līdz 5.9 mljrd. euro), un ar ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām (ITRO) ar termiņu 3 mēneši nodrošinātās likviditātes apjoms kritās vidēji par 0.7 mljrd. euro (līdz 3.9 mljrd. euro).

Ar Eurosistēmas monetārās politikas portfeļu starpniecību nodrošinātās likviditātes apjoms samazinājās vidēji par 5.9 mljrd. euro (līdz 2641.3 mljrd. euro). To galvenokārt noteica "Vērtspapīru tirgu programmas" ietvaros turēto obligāciju dzēšana. "Vērtspapīru tirgu programmas" un pirmo divu "Nodrošināto obligāciju iegādes programmu" ietvaros turēto obligāciju dzēšanas kopapjoms bija 8.0 mljrd. euro. Attiecībā uz AIP portfeļiem kopš 2019. gada 1. janvāra programmā iestājies atkārtotās ieguldīšanas posms. Lai gan neto aktīvu iegādes vairs netiek veiktas, paredzēts turpināt atkārtoti ieguldīt AIP ietvaros iegādāto vērtspapīru, kuriem pienācis dzēšanas termiņš, pamatsummas maksājumus ilgāku laiku pēc tam, kad ECB Padome būs sākusi paaugstināt galvenās ECB procentu likmes, un jebkurā gadījumā tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, lai uzturētu labvēlīgus likviditātes apstākļus un būtisku stimulējošas monetārās politikas pasākumu apjomu. Raiti un elastīgi veicot atkārtotu ieguldīšanu, tiek ievērots tirgus neitralitātes princips. Operatīvu iemeslu dēļ atkārtotās ieguldīšanas posmā var būt ierobežotas īslaicīgas novirzes no AIP kopējā apjoma un sastāva.¹⁶ AIP portfeļa nominālā vērtība saglabājas stabila – aplūkojamā periodā tā palielinājās vidēji tikai par 2.1 mljrd. euro (līdz 2567.9 mljrd. euro).

Likviditātes pārpalikums

Iepriekš aprakstīto norišu rezultātā vidējais likviditātes pārpalikums salīdzinājumā ar iepriekšējo aplūkojamo periodu nedaudz palielinājās (par 4.3 mljrd. euro; līdz 1872.5 mljrd. euro; sk. A att.). Šis pieaugums atspoguļo mazāku neto autonomo faktoru apjomu, ko daļēji kompensēja mazāks ar Eurosistēmas izsoļu operāciju un monetārās politikas portfeļu starpniecību nodrošinātās likviditātes apjoms. AIP portfelis joprojām bija stabils, jo programmai 1. janvārī sākās atkārtotās ieguldīšanas posms. Attiecībā uz likviditātes pārpalikuma sadali starp pieprasījuma noguldījumu kontiem un noguldījumu iespēju pieprasījuma noguldījumu kontu vidējais atlikums nedaudz palielinājās (par 13.7 mljrd. euro; līdz 1371.3 mljrd. euro), bet noguldījumu iespējas vidējais izmantošanas apjoms saruka par 8.4 mljrd. euro (līdz 629.4 mljrd. euro).

¹⁶ Sk. ECB 2018. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 2 rakstu [Taking stock of the Eurosystem's asset purchase programme after the end of net asset purchases](#) ("Eurosistēmas aktīvu iegādes programmas analīze pēc neto aktīvu iegāžu pārtraukšanas").

Procentu likmju norises

Naudas tirgus procentu likmes darījumiem uz nakti ar nodrošinājumu un bez nodrošinājuma joprojām bija tuvu ECB noguldījumu iespējas uz nakti procentu likmei. Beznodrošinājuma darījumu tirgū euro uz nakti izsniegto kredītu vidējās procentu likmes indekss (EONIA) vidēji bija -0.367% (nedaudz zemāks nekā iepriekšējā aplūkojamā periodā). Tas svārstījās robežās no zemākā punkta -0.372% 26. februārī un 5. martā līdz augstākajam punktam -0.356% 29. martā (ceturkšņa beigās). Nodrošināto darījumu tirgū vispārējā nodrošinājuma *GC Pooling* tirgus¹⁷ standarta un paplašinātā nodrošinājuma groza *repo* darījumu uz nakti vidējo procentu likmju starpība nedaudz palielinājās. Salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu standarta nodrošinājuma groza *repo* darījumu uz nakti vidējā procentu likme samazinājās aptuveni par 1 bāzes punktu (līdz -0.425%), bet paplašinātajam nodrošinājuma grozam tā kopumā saglabājās stabila (-0.408%).

¹⁷ *GC Pooling* tirgus sniedz iespēju *Eurex* platformā tirgot *repo* līgumus pret standartizētiem nodrošinājuma groziem.

3. Euro zonas īslaicīgu ekonomiskās lejupslīdes periodu definīcijas un raksturlielumi

Sagatavojuši Matija Duma (*Mattia Duma*), Magnuss Forselss (*Magnus Forsells*) un Nīls Kenedijs (*Neale Kennedy*)

Pēc ārkārtīgi spēcīgā snieguma 2017. gadā 2018. gadā tautsaimniecības attīstības temps palēninājās, raisot jautājumu, vai tas bija tikai īslaicīgs ekonomiskās lejupslīdes periods, vai arī norāde uz ilgāku ekonomiskās attīstības pavājināšanās posmu. Terminu "īslaicīgs ekonomiskās lejupslīdes periods" (*soft patch*) plaši izmanto plašsaziņas līdzekļos un citur īslaicīga lēnāka kāpuma perioda apzīmēšanai izaugsmes posmā, kam raksturīga augstāka pieauguma tempa tendence.¹⁸ Tomēr šķiet, ka šādi periodi analizēti samērā maz, īpaši euro zonā.

Euro zonas tautsaimniecība kopš 20. gs. 70. gadu sākuma piedzīvojusi piecus augstākos un zemākos punktus.¹⁹ Jēdziens "īslaicīgs ekonomiskās lejupslīdes periods" attiecas tikai uz izaugsmes periodiem, kas vērojami starp zemāko un augstāko punktu. A attēlā atspoguļoti pieci kopš 20. gs. 70. gadu sākuma pieredzētie euro zonas izaugsmes periodi, kurus konstatējusi CEPR Euro zonas ekonomiskās attīstības ciklu datēšanas komiteja (zemākais punkts indekss ar 100).²⁰ Jāuzsver, ka pēdējais izaugsmes periods, kas sākās 2013. gada 1. ceturksnī, vēl nav beidzies.²¹ Aplūkojot šos izaugsmes posmus, t.sk. pašreizējo, skaidri redzams, ka tie būtiski atšķiras gan ilguma, gan intensitātes ziņā. Vienlaikus jāmin dažādo izaugsmes posmu kopīga iezīme – tiem raksturīgs samērā zems svārstīgums. Neraugoties uz to, katrā izaugsmes posmā izšķirami īsi periodi, kad produkcijas izlaides pieaugums īslaicīgi palēninās.

¹⁸ Sk., piemēram, Mario Dragi runu konferencē "The ECB and Its Watchers XX" Frankfurtē pie Mainas 2019. gada 27. martā (Draghi, M. "[Monetary policy in the euro area](#)").

¹⁹ IKP dati iegūti no visas zonas modeļa datubāzes. Sk. Fagan, G., Henry, J., Mestre, R. [An area-wide model \(AWM\) for the euro area. Working Paper Series](#), No 42, ECB, January 2001.

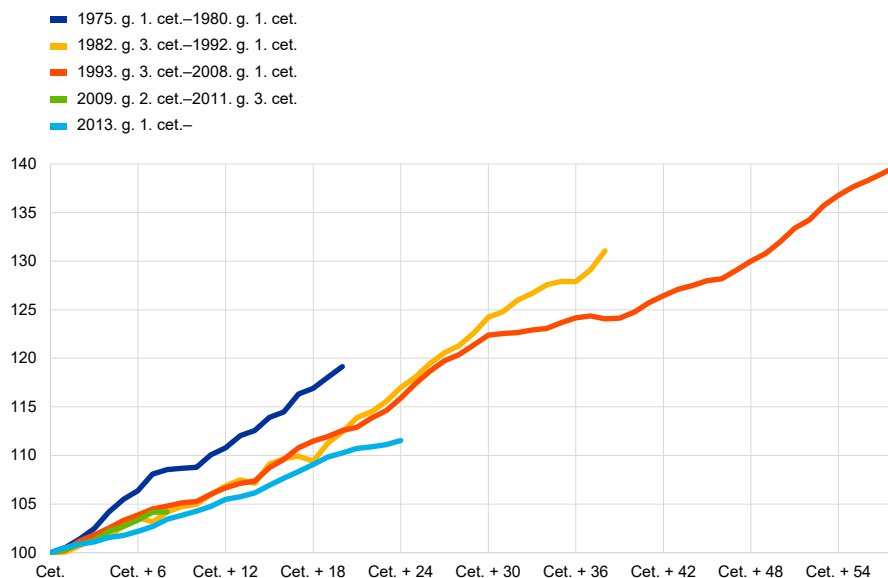
²⁰ Stikāku informāciju par šo komiteju sk. Ekonomikas politikas pētniecības centra (CEPR) [interneta vietnē](#).

²¹ Sk., piemēram, ECB 2011. gada maija "Mēneša Biļetena" ielikumu "[The measurement and prediction of the euro area business cycle](#)" ("Euro zonas ekonomiskās attīstības cikla vērtēšana un prognozēšana").

A attēls

Euro zonas atveseļošanās posmi

(zemākais punkts = 100)

Avoti: Eurostat, euro zonas modeļa datubāze un ECB speciālistu aprēķini.

Piezīmes. Attēlā atspoguļoti pieci kopš 20. gs. 70. gadu sākuma pieredzētie euro zonas izaugsmes periodi (ko konstatējis CEPR). Līnijas sākas zemākajā punktā (kas indekss ar 100) un beidzas augstākajā punktā. Pēdējais izaugsmes posms, kas sākas 2013. gada 1. ceturksnī, vēl nav beidzies.

Jēdzienam "Īslaicīgs ekonomiskās lejupslīdes periods" nav precīzas

definīcijas. Īslaicīgs ekonomiskās lejupslīdes periods parasti ir vienu vai vairākus ceturkšņus vērojama ceturkšņa IKP pieauguma tempa palēnināšanās. Šajā ielikumā veicamajai analīzei nepieciešama precīzāka definīcija. Kā redzams A tabulā, tiek aplūkotas četras alternatīvas īslaicīga ekonomiskās lejupslīdes perioda definīcijas.²² Tās ir šādas: īslaicīgu lejupslīdes periodu nosaka, kad IKP kāpuma temps divus vai trīs ceturkšņus pēc kārtas ir mazāks nekā ceturksnī pirms šiem ceturkšņiem (attieci 1. un 2. definīcija) vai lai novērstu to, ka īslaicīgu ekonomiskās lejupslīdes periodu nosaka pēc ārkārtīgi strauja pieauguma tempa jebkurā ceturksnī, kad IKP kāpuma temps divus vai trīs ceturkšņus pēc kārtas ir mazāks nekā vidējais kāpums divos mēnešos pirms šiem ceturkšņiem (attieci 3. un 4. definīcija).²³

Īslaicīgu ekonomiskās lejupslīdes periodu skaits būtiski atšķiras atkarībā no precīza definīcijas formulējuma. A tabulā atspoguļots īslaicīgu ekonomiskās lejupslīdes periodu skaits katram euro zonas ekonomiskās attīstības cikla izaugsmes posmam saskaņā ar dažādām izmantotajām definīcijām. Skaitļi nozīmē tādu ceturkšņu skaitu, kuros konstatēts īslaicīgs ekonomiskās lejupslīdes periods saskaņā ar attiecīgo definīciju. Šī metode nozīmē, ka garākus īslaicīgas ekonomiskās lejupslīdes periodus uzrāda kā vairākus secīgus īsākus īslaicīgas

²² Izņēmums ir Anderson, R. G., Liu, Y. *On the Road to Recovery, Soft Patches Turn Up Often*. *The Regional Economist*, Federal Reserve Bank of St. Louis, January 2012. Pirmās divas īslaicīga ekonomiskās lejupslīdes perioda definīcijas atbilst šai agrākajai analīzei.

²³ Šeit neaplūkota alternatīva pieeja būtu pievērsties pieauguma tempa tendencei izaugsmes posmā un aplūkot secīgu ceturkšņa pieauguma tempu, kas būtu mazāks par šo tendenci. Šīs pieejas trūkums saistīts ar nenoteiktību tendences pieauguma novērtēšanā, īpaši tuvāk izlases perioda beigām.

ekonomiskās lejupslīdes periodus, kuru skaits atšķiras atkarībā no definīcijas. Šeit neaplūkota alternatīva iespēja būtu uzskatīt secīgus īslaicīgus ekonomiskās lejupslīdes periodus par vienu īslaicīgu ekonomiskās lejupslīdes periodu. Šādas uzskaites rezultātā visām izmantotajām definīcijām atbilstu mazāks īslaicīgu ekonomiskās lejupslīdes periodu skaits.²⁴

A tabula

Īslaicīgu ekonomiskās lejupslīdes periodu skaits saskaņā ar dažādām definīcijām

Ekonomiskās attīstības cikla izaugsmes periodi	1. definīcija	2. definīcija	3. definīcija	4. definīcija
1970. g. 2. cet.– 1974. g. 3. cet.	7	5	6	6
1975. g. 1. cet.– 1980. g. 1. cet.	5	3	4	2
1982. g. 3. cet.– 1992. g. 1. cet.	12	8	8	3
1993. g. 3. cet.– 2008. g. 1. cet.	20	18	20	16
2009. g. 2. cet.– 2011. g. 3. cet.	2	1	2	0
2013. g. 1. cet.– 2019. g. 1. cet.	7	3	6	3
Kopā	53	38	46	29

Avoti: Eurostat, CEPR un ECB speciālistu aprēķini.

Piezīme. Datu nepieejamības dēļ pirmais izaugsmes posms (1970. gada 2. ceturksnis–1974. gada 3. ceturksnis) ir nepilnīgs.

Ekonomiskās attīstības cikla izaugsmes posmā vērojamie īslaicīgie

ekonomiskās lejupslīdes periodi nav nekas neparasts, un tie nav uzskatāmi par ticamu norādi uz recesiju. B attēlā tas atspoguļots, parādot euro zonas

produkcijas izlaides līmeni līdztekus īslaicīgiem ekonomiskās lejupslīdes periodiem (saskaņā ar 3. definīciju) un recesiju periodiem. Šis secinājums (kas attiecas arī uz ASV) liecina, ka nav nemaz tik vienkārši izdarīt noteiktus secinājumus par nenovēršamu pagrieziena punktu. Lai gan šajā analīzē konstatēti vairāki īslaicīgi ekonomiskās lejupslīdes periodi tieši pirms recesijas, daudzi īslaicīgi ekonomiskās lejupslīdes periodi norisēja, nākamajā gadā nesākoties tautsaimniecības recesijai.²⁵

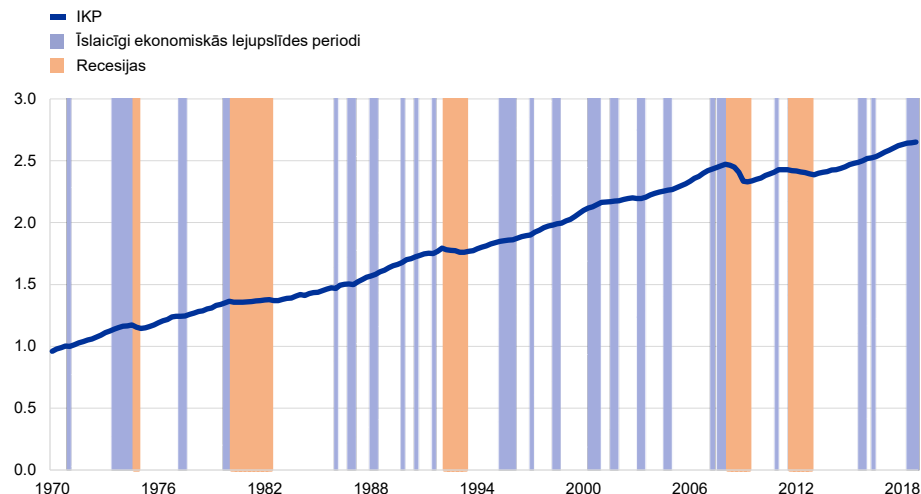
²⁴ Lai īslaicīgu ekonomiskās lejupslīdes periodu konstatēšanu padarītu stabilāku un mazāk jutīgu pret nelielām atšķirībām, aprēķinos izmantotie dati noapaļoti līdz vienam ciparam aiz komata.

²⁵ Aplūkojot IKP dalījumu, redzams, ka īslaicīgu ekonomiskās lejupslīdes periodu rašanos iepriekš veicinājuši visi izdevumu komponenti. Tomēr būtiskāko pienesumu devuši ieguldījumi un privātais patēriņš. Abu šo komponentu noturība nesen piedzīvotajā īslaicīgajā ekonomiskās lejupslīdes periodā 2018. gadā apstiprināja novērtējumu, ka šis periods tiešām bija īslaicīgs.

B attēls

Īslaicīgi ekonomiskās lejupslīdes periodi un recesijas kopš 1970. gada

(trīj. euro)

Avoti: Eurostat, CEPR un euro zonas modeļa datubāze.

Piezīme. Iekrāsotie laukumi apzīmē recesijas/īslaicīgus ekonomiskās lejupslīdes periodus.

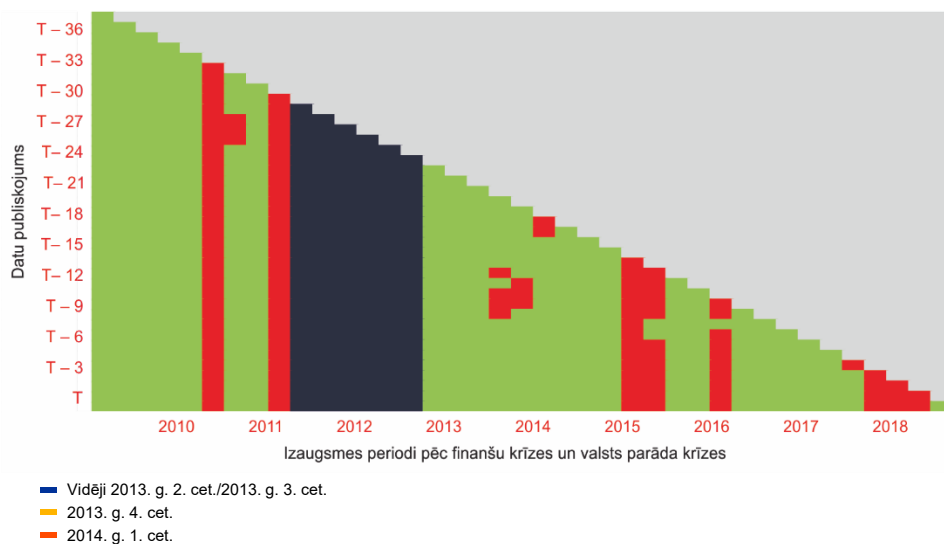
Nozīmīgs apsvērums saistīts ar datu korekcijām, kuras laika gaitā var mainīt

to, kā noteikts īslaicīgais ekonomiskās lejupslīdes periods. Tas atspoguļots C attēlā, kura a) daļā redzami abi izaugsmes posmi, kas dažādiem vēsturiskiem datu publiskojumiem sākas 2009. gada 2. ceturksnī un 2013. gada 1. ceturksnī (zaļie laukumi attēlo "normālu" kāpumu izaugsmes laikā, sarkanie laukumi – "īslaicīgus ekonomiskās lejupslīdes periodus" saskaņā ar 3. definīciju un zilais laukums – recesiju pēc valsts parāda krīzes laikposmā no 2011. gada 3. ceturkšņa līdz 2013. gada 1. ceturksnim). Zemākā rinda (T) ataino jaunāko datu publiskojumu, kas ietver nacionālo kontu datus par 2019. gada 1. ceturksni, savukārt augstāk redzamajās rindās atspoguļoti iepriekšējie datu publiskojumi. C attēla b) daļā redzama datu korekciju ietekme uz 2013./2014. gada mijā novēroto īslaicīga ekonomiskās lejupslīdes perioda novērtējumu (saskaņā ar 3. definīciju). Pirmajā un jaunākajā datu publiskojumā nav konstatēts neviens īslaicīgs ekonomiskās lejupslīdes periods. Tomēr IKP datu publiskojumos 2015. gada beigās un vēlāk, 2016. gada otrajā pusē, tiešām tika konstatēts īslaicīgs ekonomiskās lejupslīdes periods (sk. pelēkos laukumus). Tas liecina, ka vēlākajos datu publiskojumos veiktās korekcijas ir faktors, kas var mainīt jaunākā cikliskā stāvokļa novērtējumu reālajā laikā.

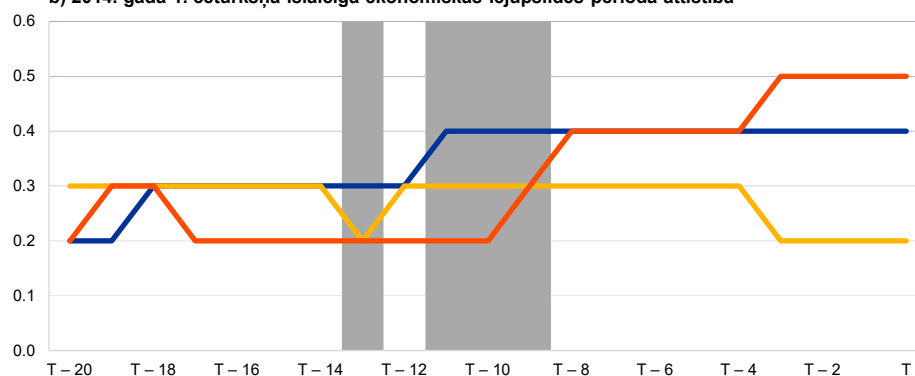
C attēls

Datu korekciju ietekme uz īslaicīgiem ekonomiskās lejupslīdes periodiem

a) 2009. gada 2. ceturksnī un 2013. gada 1. ceturksnī sākušies izaugsmes periodi

b) 2014. gada 1. ceturksņa īslaicīgā ekonomiskās lejupslīdes perioda attīstība

Avoti: Eurostat un ECB/Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses.

Piezīmes. Zilie laukumi attēla a) daļā atspoguļo "normālu" kāpumu izaugsmes laikā, sarkanie laukumi – "īslaicīgus ekonomiskās lejupslīdes periodus" saskaņā ar 3. definīciju un zilais laukums – recesiju pēc valsts parāda krīzes laikposmā no 2011. gada 3. ceturksņa līdz 2013. gada 1. ceturksnim. Zemākā rinda (T) ataino jaunāko datu publikāciju, kas ietver nacionālo kontu datus par 2019. gada 1. ceturksni, savukārt augstāk redzamajās rindās atspoguļoti iepriekšējie datu publikāciju. Attēla b) daļā redzama datu korekciju ietekme uz ceturksņa IKP pieaugumu 2014. gada 1. ceturksnī, 2013. gada 4. ceturksnī un vidējo IKP pieaugumu 2013. gada 2. un 3. ceturksnī. Pelēkie laukumi atspoguļo laikposmus, kad tika konstatēts īslaicīgs ekonomiskās lejupslīdes periods. IKP pieauguma temps noapaļots līdz vienam ciparam aiz komata.

Kopumā īslaicīgi ekonomiskās lejupslīdes periodi nav uzskatāmi par ticamu nākamā ekonomiskās attīstības cikla pagrieziena punkta rādītāju. 2018. gadā

vērotā izaugsmes palēnināšanās ir labs piemērs, jo šā gada 1. ceturksnī izaugsmes temps atkal palielinājās. Tas atbilst secinājumam, ka īslaicīgi ekonomiskās lejupslīdes periodi ir daudz ierastāki nekā recesijas. Plašākā kontekstā, analizējot īslaicīgus ekonomiskās lejupslīdes periodus un to informācijas saturu, jāievēro piesardzība, ņemot vērā, ka alternatīvas definīcijas sniedz atšķirīgus rezultātus un datu korekcijas var izraisīt nozīmīgas pārmaiņas pašreizējā tautsaimniecības ekonomiskās attīstības cikla stāvokļa novērtējumā.

4. Konfidence un ieguldījumi

Sagatavojuši Mālina Andersone (*Malin Andersson*) un Benjamins Mosks (*Benjamin Mosk*)

Tautsaimniecības dalībnieku konfidence un reālās tautsaimniecības norises ir savstarpēji cieši saistītas.²⁶ Periodi, kad konfidences līmenis ir augsts, paši par sevi varētu veicināt aktivitāti, savukārt pašlaik vērojamā zemākā konfidence varētu pastiprināt ietilgušās ekonomiskās lejupslīdes dziļumu un ilgumu euro zonā. Aplūkojot IKP izdevumu puses komponentus, ieguldījumus uzņēmējdarbībā īpaši ietekmē konfidences un nenoteiktības pārmaiņas, jo uzņēmumi lielas nenoteiktības laikā var atlikt savus ieguldījumu plānus un izvēlēties nogaidīšanas pozīciju.²⁷ Šajā ielikumā aplūkots pēdējā laikā novērotā iespējamā zemākas konfidences izplatības ietekme uz ieguldījumiem.

Pēc ilgāka noskaņojuma uzlabošanās perioda ekonomiskā konfidence euro zonā kopš 2017. gada beigām samazinājusies. Noskaņojuma pasliktināšanās nav tikai vājāku ekonomisko pamatrādītāju gaidu rezultāts, bet arī atspoguļo paaugstinātu ar ģeopolitiskajiem faktoriem saistītu nenoteiktību, protekcionisma draudu saasināšanos, breksitu un jauno tirgus ekonomikas valstu, t.sk. Ķīnas, ievainojamību. Konfidenci ilustrē arī rādītāji, piemēram, Eiropas Komisijas ekonomiskā noskaņojuma rādītājs (ENR). Tas ir saliktais rādītājs, kurš nosaka rūpniecības, pakalpojumu, būvniecības un mazumtirdzniecības, kā arī patērētāju konfidenci.²⁸ Kopš 2017. gada beigām ENR lielākajās euro zonas valstīs un euro zonā kopumā būtiski samazinājies, lai gan joprojām pārsniedz ilgtermiņa vidējo līmeni (100; sk. A att.). Konfidences samazināšanās euro zonā vērojama visās nozarēs (sk. B att.).

²⁶ Sk., piemēram, ECB 2013. gada janvāra "Mēneša Biļetena" rakstu *Confidence indicators and economic developments* ("Konfidences rādītāji un ekonomiskās norises").

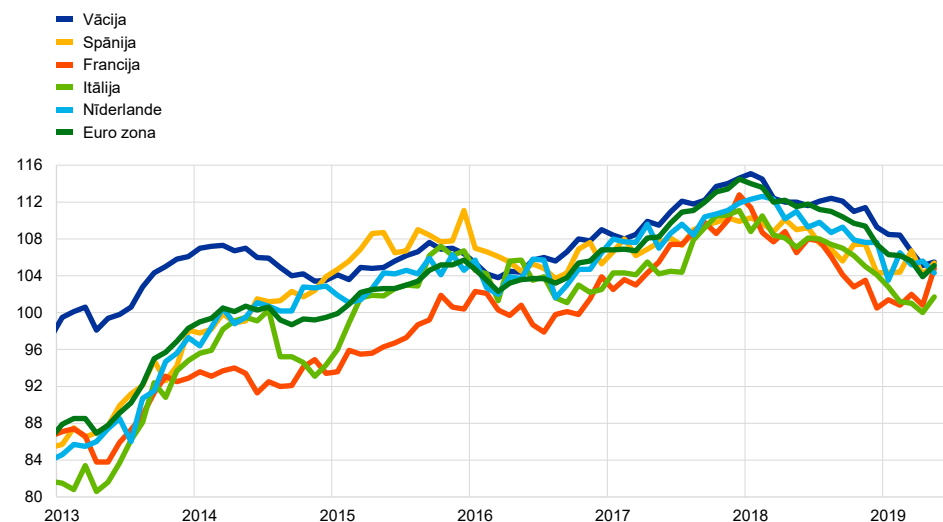
²⁷ Vienkāršojot ekonomiskā konfidence ietver gaidas attiecībā uz nākotnes perspektīvu (vidējā vērtība) un ekonomiskā nenoteiktība attiecas uz šādu gaidu neatbilstību vai dispersiju (neatbilstība).

²⁸ Rādītājs veidots tā, lai tā ilgtermiņa vidējā vērtība būtu 100 un standartnovirze – 10, tādējādi vērtības, kas pārsniedz 100, norāda, ka ekonomiskais noskaņojums ir augstāks par vidējo. Sk. *The Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys – User Guide* ("Kopīgā saskaņotā ES uzņēmumu un patērētāju apsekojumu programma – lietotāju rokasgrāmata"). Eiropas Komisija, 2016 (dati aktualizēti 2019. gada janvārī).

A attēls

Atsevišķu valstu ekonomiskā noskaņojuma rādītāji

(indekss; ilgtermiņa vidējais = 100)

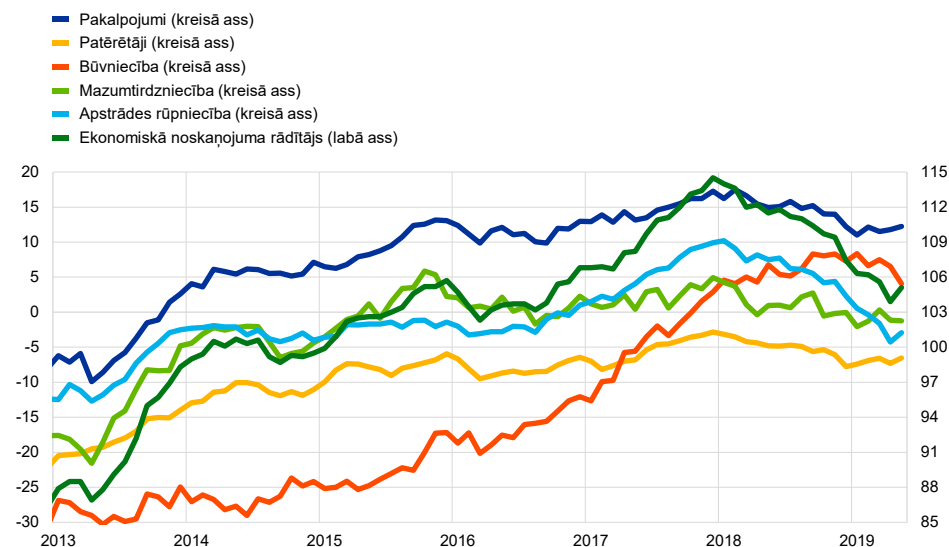
Avots: Eiropas Komisija.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada maijā.

B attēls

Euro zonas visu nozaru ekonomiskā noskaņojuma rādītāji

(saldo; indekss; ilgtermiņa vidējais = 100)

Avots: Eiropas Komisija.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada maijā.

Konfidence lielākoties atspoguļo plašu ekonomisko apstākļu spektru, taču reizēm tā var kļūt arī par ekonomiskās attīstības cikla svārstību autonomu avotu. Konfidences rādītāju un citu tautsaimniecības statistisko datu dinamika parasti ir līdzīga, jo konfidences rādītāji atspoguļo makroekonomisko pamatrādītāju gaidas. Vienlaikus šie rādītāji varētu sniegt papildu informāciju, ko nesniedz citi

statistiskie dati un ko var izmantot makroekonomisko norišu novērtēšanai.²⁹

Piemēram, krasas ekonomiskās lejupslīdes laikā konfidence var samazināties, taču, ja pamatā esošie ekonomiskie apstākļi attaisno pat vēl zemāku konfidences līmeni, pasliktināšanos joprojām var uzskatīt par pozitīvu konfidences šoku. Šādi konfidences šoki varētu būt noderīgi ekspertu vērtējuma sagatavošanai, lai papildinātu uz modeļiem balstītās prognozes.

Modeļa rezultāti liecina, ka konfidences šokiem pēdējos divos gados kopumā bijusi pozitīva ietekme uz ieguldījumu pieaugumu un negatīva ietekme 2019. gadā.

Jaunais vairāku valstu modelis (JVVM),³⁰ kas ir ECB galvenais makroekonomisko iespēju aplēšu modelis,³¹ skaidri neraksturo konfidenci, bet to var papildināt ar strukturālo konfidences šoku ietekmes noteikšanas mehānismu. Konfidence modelī ietverta divos soļos. Pirmkārt, konfidences šoki tiek identificēti, izmantojot strukturālo vektoru autoregresijas modeli, kurš ietver JVVM ieguldījumu vienādojuma mainīgos lielumus.³² Otrajā solī šie konfidences šoki tiek ietverti JVVM ieguldījumu vienādojumam ar modeli iegūtie atlikumi, kas ietver modeļa izlaidis un ekonomisko rādītāju starpību, daļēji var tikt skaidroti ar konfidences šokiem.^{33, 34} Pamatojoties uz šiem empīriskajiem rezultātiem, modelis tiek izmantots, lai vēsturiskā skatījumā sadalītu ieguldījumu pieaugumu konfidences faktorā un pārējos faktoros, tādējādi parādot, ka 2017. un 2018. gadā konfidence kopumā būtiski un pozitīvi ietekmēja ieguldījumu kāpumu (sk. C att.). Šo analīzi var paplašināt, ietverot arī prognozēšanu pēc tam, kad, pamatojoties uz JVVM modeli, izdarīti pieņēmumi par konfidences rādītājiem nākotnē un interpretēti Eurosistēmas speciālistu prognožu dati.³⁵ Pieņemot, ka euro zonas valstu ENR saglabājas 2019. gada maija līmenī, modeļa simulācijas norāda uz negatīvu, bet mērenu konfidences ietekmi uz ieguldījumu pieaugumu 2019. gadā, daļēji kompensējošiem faktoriem, kas veicina euro zonas ekspansiju, piemēram, labvēlīgiem finansēšanas nosacījumiem, turpmāku nodarbinātības un darba samaksas pieaugumu, kā arī joprojām notiekošo, lai gan nedaudz lēnāku, globālās aktivitātes kāpumu.

²⁹ Sk., piemēram, Angeletos, G. M. et al. [Quantifying Confidence](#). *Econometrica*, vol. 86, No 5, 2018, pp. 1689–1726.

³⁰ Sk. Dieppe, A., González-Pandiella, A. and Willman, A. [The ECB's New Multi-Country Model for the euro area: NMCM – Simulated with rational expectations](#). *Economic Modelling*, vol. 29, issue 6, 2012, pp. 2597–2614; un Dieppe, A., González-Pandiella, A. and Willman, A. [Limited information minimal state variable learning in a medium-scale multi-country model](#). *Economic Modelling*, vol. 33, 2013, pp. 808–825.

³¹ Sk. [A guide to the Eurosystem/ECB staff macroeconomic projection exercises](#) ("Eurosistēmas/ECB speciālistu makroekonomisko iespēju aplēšu sagatavošanas rokasgrāmata"). ECB, 2016. gada jūlijs.

³² Konfidences šoki tiek identificēti, izmantojot Čoleski (*Cholesky*) dekompozīciju, saskaņā ar kuru euro zonas ENR atbilstoši mainīgo secībai ir pēdējais. Tas atspoguļo konceptuālo pieņēmumu, ka konfidence (ceturkšņa laikā) vienlaikus reaģē uz citu tautsaimniecības statistisko datu dinamiku, savukārt konfidences šoki vienlaikus neietekmē citus mainīgos (piemēram, kapitāla lietošanas izmaksas).

³³ Kļūdas lielumu, kas iegūti, izmantojot novēlotu strukturālo konfidences šoku noteikšanas JVVM ieguldījumu vienādojumu, lineārā regresija uzrāda statistiski nozīmīgus koeficientus, savukārt statistiskie rādītāji liecina par strukturālo konfidences šoku būtisku papildu izskaidrojošo spēku.

³⁴ Salīdzinājumam – privātā patēriņa un nodarbinātības kļūdas lielumi norāda uz daudz vājāku sakarību ar konfidenci. Šā ielikuma ietvaros tikai ieguldījumu vienādojums tiek papildināts, lai reaģētu uz konfidences šokiem, un ietekme uz privāto patēriņu un nodarbinātību ir tikai netieša.

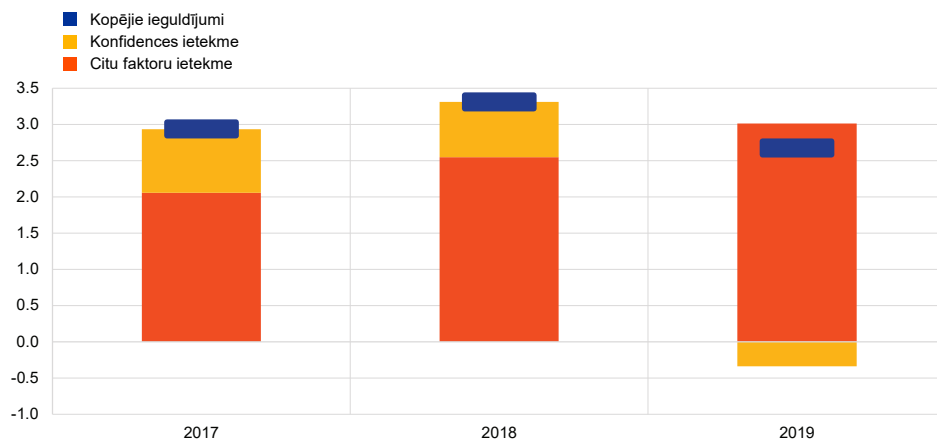
³⁵ Speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomisko iespēju aplēses ir kopīga Eurosistēmas prognoze. Lai iegūtu modelim atbilstošu ieguldījumu sadalījumu konfidences faktorā un pārējos faktoros, šīs prognozes dati tiek pārstāti, izmantojot JVVM.

Visbeidzot, kvantitatīvie rezultāti rāda, ka konfidences šokiem varētu būt nozīmīga ietekme uz ieguldījumiem.

C attēls

Kopējais ieguldījumu kāpums un konfidences ietekme

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %, procentu punktos)

Avoti: Eurostat un Eurosistēmas speciālistu 2019. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai.
Piezīmes. ECB analīze balstīta uz jauno vairāku valstu modeli. Strukturālie konfidences šoki tiek veidoti, izmantojot strukturālo vektoru autoregresijas (SVAR) modeli, kurš ietver: a) euro zonas ekonomiskā noskaņojuma rādītāju (ENR) un b) mainīgos lielumus, kas parādās JVVM ieguldījumu vienādojumā. 2017. un 2018. gada dati attiecas uz rezultātiem, savukārt 2019. gada dati tiek prognozēti. Analīzē tiek pieņemts, ka ENR 2019. gada atlikušajā daļā saglabāsies 2019. gada maijā novērotajā līmenī.

5. Īres maksas inflācija euro zonā pēc krīzes

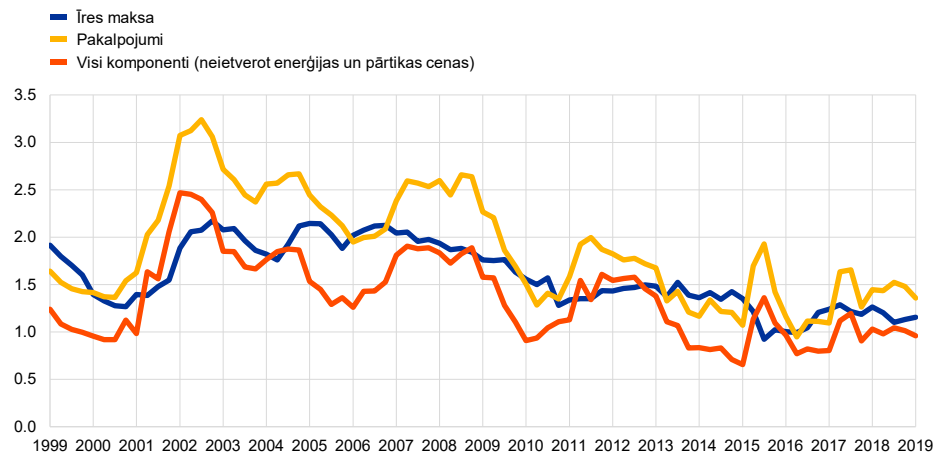
Sagatavojis Moreno Roma

Īres maksas inflācija pēdējā laikā nostiprinājusī, nevis ierobežojusi, joprojām samērā mēreno euro zonas pakalpojumu cenu inflācijas un pamatinflācijas dinamiku. Kopš 2018. gada janvāra īres maksas inflācija svārstījies 1.25% līmenī un kopumā saglabājusies zemāka par pakalpojumu cenu inflāciju (sk. A att.). Lai gan tas bija līdzīgi gandrīz visā periodā pirms krīzes³⁶, šķiet, ka pēdējā laikā vērojama pastiprināšanās, jo īres maksas inflāciju parasti uzskata par noturīgāku inflācijas komponentu, kura rādītājs ir relatīvi augstāks periodos, kad citu SPCI inflācijas komponentu rādītājiem ir tendence būt zemiem. Turklāt šīs norises interesanti aplūkot, ņemot vērā daudzās euro zonas valstīs notiekošās sabiedriskās diskusijas par būtisku īres maksas kāpumu, kā arī pēdējos gados pastāvīgi vēroto mājokļu cenu pieaugumu eiro zonā. Šajā ielikumā nesenās euro zonā vērotās īres maksas inflācijas norises interpretētas plašākā kontekstā. Tā kā mājokļu un īres tirgi joprojām ir neviendabīgi, šajā ielikumā analizētas norises dažādās euro zonas valstīs.

A attēls

Euro zonas SPCI (neietverot enerģijas, pārtikas un pakalpojumu cenas un īres maksu)

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %)

Avots: Eurostat.

Piezīmes. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada 1. ceturksnī. Pakalpojumu cenu 2015. gada inflācijas datiem ir augšupvērstis kropļojums saistībā ar Vācijas komplekso tūrisma braucienu cenu indeksa jaunas aprēķināšanas metodoloģijas izmantošanu kopš 2019. gada janvāra.

Periodā pēc krīzes īres maksas inflācija sarukusi, un tās devums euro zonas pakalpojumu cenu inflācijā mazinājies. Euro zonas SPCI īres maksas

komponenta gada pārmaiņas periodā pirms krīzes bija vidēji 1.8%, bet periodā pēc krīzes tas pazeminājās līdz 1.4% (sk. B att. a) paneli). Zemā īres maksas inflācija skaidrota ar īres maksas komponenta devuma pakāpenisku sarukumu euro zonas SPCI ietverto pakalpojumu cenu inflācijā. Attiecīgais devums periodā pēc krīzes bija

³⁶ Apzīmējums "periods pirms krīzes" attiecas uz periodu no 1999. gada janvāra līdz 2007. gada decembrim, un apzīmējums "periods pēc krīzes" attiecas uz periodu, kas sākas ar 2008. gada janvāri.

par trešdaļu zemāks nekā periodā pirms krīzes (sk. B att. b) paneli). Šāda tendence bija vērojama visās lielākajās euro zonas valstīs, izņemot Vāciju, kur ģres maksas komponenta devums SPCI ietverto pakalpojumu cenu inflācijā pēc krīzes pieauga. Tomēr atsevišķos posmos norises var atspoguļot valstīm raksturīgus faktorus. Piemēram, kopš 2018. gada janvāra Francijā vērotais negatīvais ģres maksas komponenta devums SPCI ietverto pakalpojumu cenu inflācijā saistīts ar 2018. gadā īstenoto ģres maksas pazemināšanu sociālajiem mājokļiem.³⁷ Vācijā pēdējos gados vērotā samērā zemā ģres maksas inflācija varētu daļēji atspoguļot privāto ģpašnieku augstāku ģpatsvaru statistiskajā izlasē kopš 2015. gada, jo kopumā privātie ģpašnieki ģres maksu palielināja mazāk nekā, piemēram, vietējās pašpārvaldes, mājokļu asociācijas un privātie uzņēmumi.³⁸

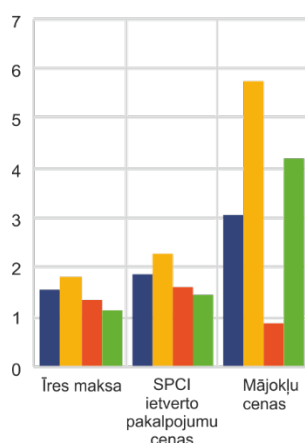
B attēls

Mājokļu cenas, ģres maksa un SPCI ietverto pakalpojumu cenas

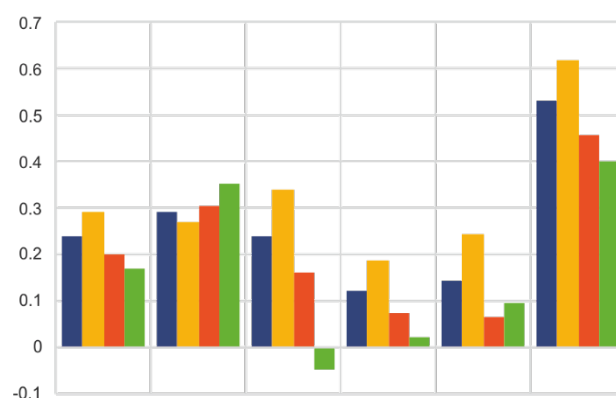
(a) panelis: pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, %; b) panelis: procentu punktos)

■ Vidējie dati kopš 1999. gada
 ■ Vidējie dati pirms krīzes (1999-2007)
 ■ Vidējie dati pēc krīzes (kopš 2018. g.)
 ■ Jaunākie dati (kopš 2018. gada janvāra)

a) Mājokļu cenas, ģres maksa un SPCI ietverto pakalpojumu cenas euro zonā

b) Ģres maksas devums SPCI ietvertajā pakalpojumu cenu inflācijā dažādās valstīs

Avoti: Eurostat, ECB un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2019. gada aprīlī visiem mainīgajiem, izņemot mājokļu cenas, par kurām jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 4. ceturksnī.

Ģres maksas komponenta devuma SPCI ietverto pakalpojumu cenu inflācijā samazināšanos galvenokārt noteica ģres maksas inflācijas sarukums.

Ģres maksas komponenta devumu SPCI ietverto pakalpojumu cenu inflācijā ietekmē ne tikai ģres maksas inflācijas līmenis, bet arī ģres maksas komponenta svērumu SPCI ietverto pakalpojumu cenu inflācijā, kas dažādās euro zonas valstīs būtiski atšķiras (sk. C att. a) paneli). Aplūkojot piecu lielāko euro zonas valstu ģres maksas komponenta svērumu, Vācijā un Nīderlandē tas ir lielāks, bet Spānijā un Itālijā –

³⁷ Sociālo mājokļu ģres maksa tika pazemināta 2018. gada jūnijā kopumā par 800 milj. euro. Vienlaikus tika samazināti ģrnieku mājokļa pabalsti. Pazeminātas maksas vai bezmaksas ģres ģpatsvars Francijā 2017. gadā bija 16.4% – augstāks nekā euro zonas vidējais rādītājs (10.3%; sk. C att. b) paneli).

³⁸ Diskusiju sk. publikācijā [Hintergrundpapier zur Revision des Verbraucher-preisindex für Deutschland 2019](#).

mazāks nekā vidēji euro zonā. Tas atspoguļo arī īpašnieku, kas apdzīvo savus mājokļus, un īrnieku īpatsvara attiecību dažādās valstīs (sk. C att. b) paneli), jo īpašnieku apdzīvoto mājokļu komponents SPCI nav ietverts³⁹. Euro zonas līmenī īres maksas komponenta svēruma SPCI ietvertu pakalpojumu cenu inflācijā kopš 2018. gada janvāra nedaudz pazeminājies (līdz 14.5%; vidējais rādītājs periodā, kas sākas 1999. gadā, – 15.1%). Tas nozīmē, ka laika gaitā vērotās īres maksas komponenta svēruma pārmaiņas euro zonas SPCI ietvertu pakalpojumu cenu inflācijā nav būtiski ietekmējušas īres maksas komponenta devumu SPCI ietvertajā pakalpojumu cenu inflācijā.

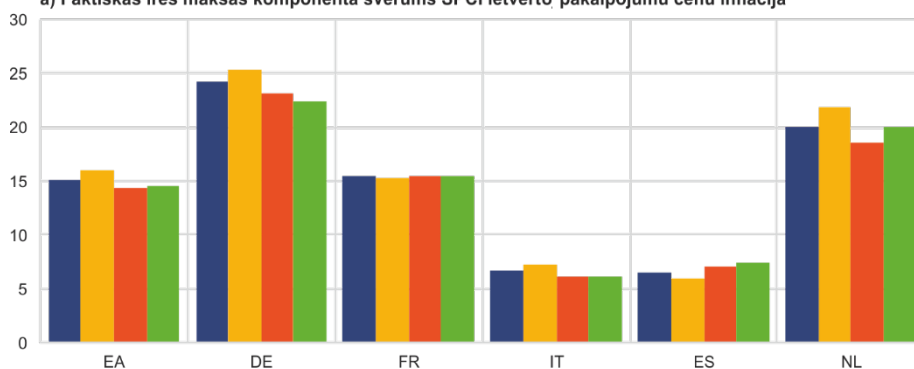
C attēls

Faktiskās īres maksas komponenta svēruma SPCI ietvertu pakalpojumu cenu inflācijā un īrnieku struktūra euro zonas valstīs

(%)

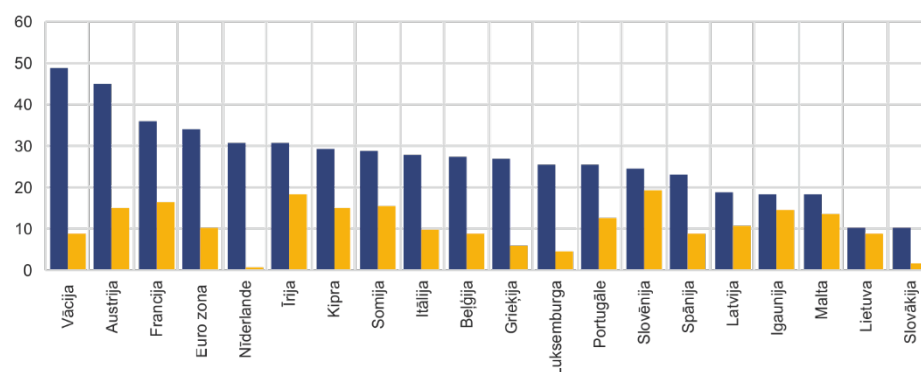
- Vidējie dati kopš 1999. gada
- Vidējie dati periodā no 1999. gada līdz 2007. gadam
- Vidējie dati kopš 2008. gada
- Jaunākie dati (kopš 2018. gada janvāra)

a) Faktiskās īres maksas komponenta svēruma SPCI ietvertu pakalpojumu cenu inflācijā

- Īrnieki
- Pazeminātas maksas vai bezmaksas īre

b) Īrnieku struktūra 2017. gadā euro zonas valstu dalījumā

Avoti: Eurostat, EU-SILC, ECB un ECB aprēķini.

³⁹ Diskusiju sk. ECB 2016. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 8 ielikumā "Mājokļa izmaksu ietekmes uz SPCI inflāciju novērtējums".

Spēcīga mājokļu cenu dinamika ne vienmēr ir saistīta ar augstu īres maksas inflāciju.

Abu rādītāju saikne kopumā ir visai ierobežota⁴⁰. Tas novērots arī nesenākajā periodā, kad vienlaikus ar ierobežotu īres maksas inflāciju bija vērojama strauja mājokļu cenu inflācija, kas pārsniedza 4% (sk. B att. a) paneli). Apsverot mājokļa īpašumu kā aktīvu, augstākām mājokļu cenām būtu jāveidojas, *ceteris paribus*, pieaugot nākotnes īres maksas plūsmu diskontētajai vērtībai, kuru var uzskatīt par attiecīgo dividenžu aizstājējvērtību. Tomēr mājokļu cenu ierobežoto ietekmi uz īres maksu var noteikt vairāki faktori, t.sk. īres maksas regulējums, ar mājokļiem saistīti fiskālās politikas pasākumi, kā arī prioritāšu un finanšu nosacījumu pārmaiņas. Visi minētie faktori, iespējams, vājina teorētisko ilgtermiņa saikni starp mājokļu cenām un īres maksu.

Īres maksu var noteikt vairāki faktori, t.sk. uzturēšanas izmaksas, hipotēku kredītu procentu likmes un pieprasījuma nosacījumi.

Pirmkārt, mājokļa uzturēšanas un remonta izmaksas īpašnieki parasti daļēji vai pilnībā sedz, nosakot īrniekiem augstāku īres maksu. Praksē piecās lielākajās euro zonas valstīs īres maksas inflācija periodā pēc krīzes lielākoties bijusi zemāka par "mājokļa uzturēšanas un remonta"⁴¹ cenu inflāciju, liecinot, ka īpašnieki uzturēšanas izdevumus atguvuši tikai daļēji. Otrkārt, īres maksu nosaka arī hipotēku kredītu procentu likmes: ja iegāde izīrēšanai tiek finansēta ar hipotēku kredītu, augstāku finansēšanas izmaksu gadījumā īpašnieks īrniekam noteiks augstāku īres maksu. Šajā ziņā ierobežoto īres maksas dinamiku daļēji skaidro zemākas finansēšanas izmaksas periodā pēc krīzes un pēdējā laikā. Vienlaikus pārsvarā zemā īenesīguma dēļ īres maksas ienākumi kļuvuši relatīvi pievilcīgāki (pat ierobežota īres maksas kāpuma apstākļos) salīdzinājumā ar citiem ieguldījumiem kapitāla vērtspatīros vai obligāciju tirgū.⁴² Turklāt arī mājokļu pieprasījums teorētiski ir īres maksu ietekmējošs faktors, īpaši atsevišķās jurisdikcijās vai pilsētā, kur var būt ierobežots piedāvājums. Mājokļu pieprasījuma kāpums ļautu īpašniekiem palielināt īres maksu, kā arī mazināt tādu situāciju risku, kad īrnieks pēc īres maksas paaugstināšanas nolēmī izvākties un īpašums kļūst neapdzīvots. Tomēr īres tirgum ir vairākas institucionālas iezīmes, kas var neļaut brīvi koriģēt īres maksu atbilstoši izmaksu un pieprasījuma apstākļiem.

Indeksācija var ierobežot īres maksas attīstību. Daudzās euro zonas valstīs ir noteikts kāds indeksācijas veids. Lielākajās euro zonas valstīs, piemēram, Spānijā, īres maksas kāpumu vismaz sākotnēji kopumā ierobežo patēriņa cenu indeksa (PCI) pieauguma temps. Francijā un Itālijā īres maksas kāpums parasti nedrīkst pārsniegt attiecīgo īres maksas atsaucē indeksu, kuru katru ceturksni publicē *Institut national de la statistique et des études économiques*, pamatojoties uz PCI (neietverot tabaku un īres maksu) un patēriņa cenu indeksu nodarbināto mājsaimniecībām. Nīderlandē gada maksimālais īres maksas kāpums noteikts, t.sk. pamatojoties uz inflācijas

⁴⁰ Diskusiju sk. ECB 2014. gada augusta "Mēneša Biļetena" ielikumā [House prices and the rent component of the HICP in the euro area](#) ("Mājokļu cenu un īres maksas komponents euro zonas SPCI") un ECB 2018. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 1 ielikumā [Recent house price increases and housing affordability](#) ("Nesenais mājokļu cenu kāpums un mājokļu iegādes iespēja").

⁴¹ Postenis "mājokļa uzturēšana un remonts" ietver nelielus uzturēšanas un remonta izdevumus, kas radušies īrniekiem vai īpašniekiem, kuri apdzīvo savus mājokļus.

⁴² Atbilstošu salīdzinājumu sk. ECB 2018. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 7 rakstā [The state of the housing cycle in the euro area](#) ("Mājokļu cikla stāvoklis euro zonā").

rādītāju un mājtsaimniecību ienākumu līmeni. Vācijā daži īres līgumi indeksēti ar Vācijas PCI, daži nosaka pakāpenisku īres maksas paaugstināšanu visu līguma darbības laiku, bet lielākā daļa līgumu neparedz nekādus konkrētus noteikumus par īres maksas paaugstināšanu. Pēdējā gadījumā īres maksa var tikt palielināta, piemēram, ja mājoklī tiek veikti uzlabojumi⁴³ vai īres maksa ir zemāka nekā vidējā īres maksa par līdzīgiem īpašumiem attiecīgajā vietā. Privātie īpašnieki bieži atturas no īres maksas paaugstināšanas, lai mazinātu risku, ka īrnieks nolemj izvērtties un īpašums kļūst neapdzīvots.⁴⁴ Kopumā līgumā noteikta indeksācija ar inflāciju (kāds no šādas indeksācijas veidiem) un neliels īres līgumu apgrozījums ir būtiski faktori, kas ļauj novērst neierobežotu īres maksas paaugstināšanos.

Relatīvi mērenu īres maksas inflāciju euro zonā galvenokārt nosaka zems inflācijas līmenis un neliels īres līgumu apgrozījums. Šie faktori skaidro samērā nelielo īres maksas komponenta devumu euro zonas pakalpojumu cenu inflācijā un pamatinflācijā, kā arī īres maksas un mājokļu cenu norīšu acīmredzamo neatbilstību. Ja šo faktoru ietekme saglabāsies, īres maksas inflācijas devums pakalpojumu cenu inflācijā un pamatinflācijā, iespējams, arī turpmāk būs samērā ierobežots.

⁴³ Tomēr šāds ar ēkas uzlabojumu veikšanu saistīts nomināls īres maksas kāpums oficiālajā statistikā varētu neparādīties, ja īres maksas indekss ir koriģēts atbilstoši kvalitātei.

⁴⁴ Piemēram, Vācijā īres maksa parasti tiek paaugstināta, slēdzot līgumu ar jauniem īrniekiem, un tas vidēji notiek aptuveni ik pēc 10 gadiem. Sk. publikāciju [Hintergrundpapier zur Revision des Verbraucherpreisindex für Deutschland 2019](#).

Statistika

Saturs

1. Ārējā vide	S2
2. Finanšu norises	S3
3. Saimnieciskā darbība	S8
4. Cenas un izmaksas	S14
5. Nauda un kredītu atlikumi	S18
6. Fiskālās norises	S23

Sīkāka informācija

ECB statistiskie dati pieejami un lejupielādējami Statistisko datu noliktavā:	http://sdw.ecb.europa.eu/
"Tautsaimniecības Biljetena" nodaļas "Statistika" dati pieejami Statistisko datu noliktavā:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004813
Visaptverošs "Statistikas Biljetens" pieejams Statistisko datu noliktavā:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004045
Metodoloģiskās definīcijas pieejamas "Statistikas Biljetena" "Vispārējās piezīmēs":	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000023
Sīkāka informācija par aprēķiniem pieejama "Statistikas Biljetena" "Tehniskajās piezīmēs":	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000022
Terminu skaidrojumi un saīsinājumi pieejami ECB statistikas terminu vārdnīcā:	www.ecb.europa.eu/home/glossary/html/glossa.en.html

Tabulās lietotie apzīmējumi

-	datu nav/dati nav izmantojami
.	dati vēl nav pieejami
...	nulle vai vērā ņemams
(p)	provizorisks dati
s.i.	sezonāli izlīdzināts
s.n.	sezonāli neizlīdzināts

1. Ārējā vide

1.1. Galveno tirdzniecības partnervalstu IKP un PCI

	IKP ¹⁾ (pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)						PCI (pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)						
	G20	ASV	Apvienotā Karaliste	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona	OECD valstis		ASV	Apvienotā Karaliste (SPCI)	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona ²⁾ (SPCI)
	1	2	3	4	5	6	Kopā	Neietverot pārtiku un enerģiju	9	10	11	12	13
2016	3.3	1.6	1.8	0.6	6.7	1.9	1.1	1.8	1.3	0.7	-0.1	2.0	0.2
2017	3.8	2.2	1.8	1.9	6.8	2.4	2.2	1.8	2.1	2.7	0.5	1.6	1.5
2018	3.7	3.0	1.4	0.8	6.6	1.9	2.6	2.1	2.4	2.5	1.0	2.1	1.8
2018 II	0.9	1.0	0.4	0.5	1.7	0.4	2.5	2.0	2.7	2.4	0.7	1.8	1.7
III	0.8	0.8	0.7	-0.6	1.6	0.1	2.9	2.2	2.6	2.5	1.1	2.3	2.1
IV	0.8	0.5	0.2	0.4	1.5	0.2	2.7	2.3	2.2	2.3	0.8	2.2	1.9
2019 I	.	0.8	0.5	0.5	1.4	0.4	2.1	2.1	1.6	.	0.3	1.8	1.4
2018 dec.	-	-	-	-	-	-	2.4	2.2	1.9	2.1	0.3	1.9	1.5
2019 janv.	-	-	-	-	-	-	2.1	2.2	1.6	1.8	0.2	1.7	1.4
febr.	-	-	-	-	-	-	2.1	2.1	1.5	1.9	0.2	1.5	1.5
marts	-	-	-	-	-	-	2.3	2.1	1.9	1.9	0.5	2.3	1.4
apr.	-	-	-	-	-	-	2.5	2.2	2.0	2.1	0.9	2.5	1.7
maijs ³⁾	-	-	-	-	-	-	.	.	.	.	.	.	1.2

Avoti: Eurostat (3., 6., 10. un 13. aile); SNB (9., 11. un 12. aile); OECD (1., 2., 4., 5., 7. un 8. aile).

1) Sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

3) Euro zonas rādītājs ir aplēse, pamatojoties uz provizoriskiem valstu datiem, kā arī uz jaunāko informāciju par enerģijas cenām.

1.2. Galveno tirdzniecības partnervalstu iepirkumu vadītāju indekss un pasaules tirdzniecība

	Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi; s.i. dati)									Preču imports ¹⁾		
	Apvienotais iepirkumu vadītāju indekss						Globālais iepirkumu vadītāju indekss ²⁾			Pasaule	Attīstītās valstis	Jaunās tirgus ekonomikas valstis
	Pasaule ²⁾	ASV	Apvienotā Karaliste	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona	Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi	Jauni eksporta pasūtījumi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2016	51.6	52.4	53.4	50.5	51.4	53.3	51.7	52.0	50.1	1.2	1.4	1.0
2017	53.2	54.3	54.7	52.5	51.8	56.4	53.8	53.8	52.8	5.9	3.2	7.7
2018	53.4	55.0	53.3	52.1	52.3	54.6	53.1	53.8	50.9	4.3	3.1	5.1
2018 II	53.9	55.9	54.3	52.3	52.5	54.7	53.1	54.2	50.3	-0.3	-0.7	0.0
III	53.1	54.8	53.9	51.5	52.1	54.3	52.6	53.2	49.8	1.8	0.7	2.5
IV	53.1	54.7	51.4	52.3	51.5	52.3	52.0	53.5	49.9	-1.0	1.4	-2.5
2019 I	52.8	54.8	50.6	50.6	51.5	51.5	50.9	53.4	49.6	-0.6	-0.2	-0.8
2018 dec.	53.1	54.4	51.4	52.0	52.2	51.1	52.1	53.4	50.0	-1.0	1.4	-2.5
2019 janv.	52.4	54.4	50.3	50.9	50.9	51.0	50.9	52.9	49.6	-2.2	0.6	-4.0
febr.	52.8	55.5	51.5	50.7	50.7	51.9	50.9	53.5	49.5	-1.7	0.7	-3.3
marts	53.1	54.6	50.0	50.4	52.9	51.6	50.9	53.8	49.7	-0.6	-0.2	-0.8
apr.	52.3	53.0	50.9	50.8	52.7	51.5	51.1	52.7	49.6	.	.	.
maijs	.	50.9	.	50.7	51.5	51.8	50.3	.	49.4	.	.	.

Avoti: Markit (1.–9. aile); CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis un ECB aprēķini (10.–12. aile).

1) Pasaules un attīstīto valstu datus nav ietverta euro zona. Gada un ceturkšņa dati attiecas uz pārmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu (%); mēneša dati attiecas uz triju mēnešu pārmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējiem trijiem mēnešiem (%). Visi dati ir sezonāli izlīdzināti.

2) Neietverot euro zonu.

2. Finanšu norises

2.1. Naudas tirgus procentu likmes

(gadā; %; perioda vidējie rādītāji)

	Euro zona ¹⁾					ASV	Japāna
	Noguldījumi uz nakti (EONIA)	Noguldījumi ar termiņu 1 mēnesis (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 6 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 12 mēnešu (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2016	-0.32	-0.34	-0.26	-0.17	-0.03	0.74	-0.02
2017	-0.35	-0.37	-0.33	-0.26	-0.15	1.26	-0.02
2018	-0.36	-0.37	-0.32	-0.27	-0.17	2.31	-0.05
2018 nov.	-0.36	-0.37	-0.32	-0.26	-0.15	2.65	-0.10
dec.	-0.36	-0.37	-0.31	-0.24	-0.13	2.79	-0.10
2019 janv.	-0.37	-0.37	-0.31	-0.24	-0.12	2.77	-0.08
febr.	-0.37	-0.37	-0.31	-0.23	-0.11	2.68	-0.08
marts	-0.37	-0.37	-0.31	-0.23	-0.11	2.61	-0.07
apr.	-0.37	-0.37	-0.31	-0.23	-0.11	2.59	-0.06
maijs	-0.37	-0.37	-0.31	-0.24	-0.13	2.53	-0.07

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām; sk. "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmes".

2.2. Peļņas likmju līknes

(perioda beigās; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

	Tagadnes darījumu procentu likmes					Procentu likmju starpības			Nākotnes darījumu tūlītējās procentu likmes			
	Euro zona ^{1), 2)}					Euro zona ^{1), 2)}	ASV	Apvienotā Karaliste	Euro zona ^{1), 2)}			
	3 mēnešu	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu	10 gadu – 1 gada	10 gadu – 1 gada	10 gadu – 1 gada	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2016	-0.93	-0.82	-0.80	-0.47	0.26	1.08	1.63	1.17	-0.78	-0.75	0.35	1.35
2017	-0.78	-0.74	-0.64	-0.17	0.52	1.26	0.67	0.83	-0.66	-0.39	0.66	1.56
2018	-0.80	-0.75	-0.66	-0.26	0.32	1.07	0.08	0.51	-0.67	-0.45	0.44	1.17
2018 nov.	-0.67	-0.70	-0.64	-0.23	0.37	1.06	0.30	0.57	-0.68	-0.45	0.50	1.28
dec.	-0.80	-0.75	-0.66	-0.26	0.32	1.07	0.08	0.51	-0.67	-0.45	0.44	1.17
2019 janv.	-0.58	-0.60	-0.58	-0.32	0.19	0.79	0.08	0.45	-0.61	-0.50	0.24	1.00
febr.	-0.57	-0.57	-0.54	-0.28	0.23	0.80	0.17	0.49	-0.56	-0.44	0.27	1.06
marts	-0.57	-0.61	-0.62	-0.45	-0.01	0.60	0.00	0.35	-0.64	-0.59	-0.02	0.75
apr.	-0.56	-0.60	-0.59	-0.39	0.08	0.67	0.12	0.43	-0.62	-0.54	0.08	0.88
maijs	-0.57	-0.64	-0.69	-0.56	-0.13	0.51	-0.08	0.24	-0.72	-0.72	-0.17	0.64

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām; sk. "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmes".

2) ECB aprēķinu pamatā ir EuroMTS sniegtie dati un Fitch Ratings noteiktie kredītreitings.

2.3. Akciju tirgus indeksi

(indeksu līmeņi izteikti punktos; perioda vidējie rādītāji)

	Dow Jones EURO STOXX indeksi												ASV	Japāna
	Etalons		Galveno tautsaimniecības nozaru indeksi											
	Broad indekss	50	Pamat-izejvielas	Patēriņa pakalpojumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanses	Rūpniecība	Tehnoloģijas	Komunālie pakalpojumi	Telekomunikācijas	Veselības aprūpe	Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2016	321.6	3 003.7	620.7	250.9	600.1	278.9	148.7	496.0	375.8	248.6	326.9	770.9	2 094.7	16 920.5
2017	376.9	3 491.0	757.3	268.6	690.4	307.9	182.3	605.5	468.4	272.7	339.2	876.3	2 449.1	20 209.0
2018	375.5	3 386.6	766.3	264.9	697.3	336.0	173.1	629.5	502.5	278.8	292.9	800.5	2 746.2	22 310.7
2018 nov. dec.	351.3	3 186.4	692.3	258.1	649.3	328.6	157.2	589.4	459.6	277.1	293.9	757.5	2 723.2	21 967.9
	335.2	3 057.8	646.7	247.8	624.8	311.8	146.9	556.0	441.5	283.5	296.3	719.4	2 567.3	21 032.4
2019 janv. febr. marts apr. maijs	340.5	3 088.7	662.2	252.1	630.4	315.4	150.2	570.3	448.1	293.2	288.0	718.3	2 607.4	20 460.5
	355.0	3 223.1	699.4	266.4	667.5	329.9	152.9	598.9	480.6	301.7	285.8	743.0	2 754.9	21 123.6
	365.7	3 332.9	718.3	272.1	692.2	339.9	157.6	621.0	493.4	307.8	297.0	755.1	2 804.0	21 414.9
	379.0	3 458.8	750.9	277.8	731.0	341.6	163.8	652.7	522.5	311.9	296.9	749.6	2 903.8	21 964.9
	369.4	3 385.4	710.2	267.4	721.6	324.7	157.0	643.9	519.6	312.0	290.9	732.7	2 854.7	21 218.4

Avots: ECB.

2. Finanšu norises

2.4. Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu un to noguldījumu MFI procentu likmes (jaunajiem darījumiem)^{1), 2)} (gadā; %; perioda vidējā procentu likme, ja nav norādīts citādi)

	Noguldījumi				Automātiski atjaunojamie aizdevumi un norēķinu kontu debeta atlikumi	Norēķinu kartes procentu aizdevumi	Patērēja kredīts			Aizdevumi individuālā darba veicējiem un līgumsabiedrībām bez juridiskās personas statusa	Kredīti mājokļa iegādei					Aizņemšanās izmaksu saliktais rādītājs
	Uz nakti	Ar brīdina termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Ar noteikto termiņu				Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā		APRC ³⁾		Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā				APRC ³⁾	
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem			Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu			Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	5–10 gadu	Ilgāk par 10 gadiem		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2018 maijs	0.04	0.46	0.34	0.57	6.09	16.86	4.83	5.88	6.39	2.38	1.58	1.85	1.97	1.90	2.13	1.83
jūn.	0.03	0.46	0.34	0.63	6.04	16.84	4.51	5.64	6.11	2.27	1.60	1.81	1.97	1.88	2.12	1.82
jūl.	0.03	0.46	0.33	0.64	6.00	16.80	4.85	5.75	6.22	2.40	1.63	1.83	1.93	1.85	2.12	1.81
aug.	0.03	0.45	0.30	0.64	6.01	16.78	5.44	5.88	6.41	2.38	1.63	1.82	1.92	1.85	2.11	1.81
sept.	0.03	0.45	0.30	0.69	6.04	16.71	5.30	5.74	6.27	2.33	1.60	1.81	1.91	1.85	2.08	1.79
okt.	0.03	0.45	0.29	0.73	5.97	16.73	5.06	5.71	6.23	2.45	1.60	1.80	1.91	1.86	2.09	1.80
nov.	0.04	0.44	0.29	0.73	5.93	16.67	4.93	5.68	6.18	2.37	1.61	1.85	1.94	1.88	2.11	1.81
dec.	0.03	0.43	0.30	0.78	5.87	16.68	4.92	5.47	5.98	2.27	1.61	1.80	1.91	1.84	2.10	1.80
2019 janv.	0.03	0.42	0.33	0.75	5.92	16.63	5.32	5.83	6.34	2.36	1.61	1.81	1.89	1.86	2.09	1.82
febr.	0.03	0.42	0.32	0.71	5.97	16.61	5.28	5.71	6.28	2.41	1.59	1.84	1.87	1.84	2.09	1.80
marts	0.03	0.41	0.30	0.78	5.90	16.65	5.41	5.61	6.18	2.36	1.60	1.80	1.83	1.81	2.06	1.78
apr. ^(p)	0.03	0.40	0.32	0.77	5.88	16.66	5.56	5.63	6.19	2.36	1.60	1.77	1.77	1.77	2.02	1.75

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

3) Gada izmaksu efektīvā procentu likme (APRC).

2.5. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu un to noguldījumu MFI procentu likmes (jaunajiem darījumiem)^{1), 2)}

(gadā; %; perioda vidējā procentu likme, ja nav norādīts citādi)

	Noguldījumi			Automātiski atjaunojamie aizdevumi un norēķinu kontu debeta atlikumi	Citi aizdevumi apjoma un procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā									Aizņemšanās izmaksu saliktais rādītājs
	Uz nakti	Ar noteikto termiņu			Līdz 0.25 milj. euro			0.25–1 milj. euro			Vairāk par 1 milj. euro			
		Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem		Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēneši–1 gads	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēneši–1 gads	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēneši–1 gads	Ilgāk par 1 gadu	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2018 maijs	0.03	0.08	0.44	2.29	2.30	2.48	2.37	1.66	1.61	1.73	1.08	1.22	1.65	1.62
jūn.	0.04	0.07	0.74	2.29	2.26	2.45	2.30	1.64	1.56	1.69	1.21	1.33	1.70	1.68
jūl.	0.03	0.08	0.39	2.27	2.15	2.42	2.25	1.68	1.59	1.66	1.14	1.30	1.65	1.63
aug.	0.03	0.08	0.61	2.25	2.19	2.43	2.32	1.67	1.63	1.73	1.10	1.27	1.69	1.63
sept.	0.03	0.08	0.44	2.22	2.21	2.35	2.31	1.65	1.54	1.67	1.13	1.40	1.69	1.65
okt.	0.03	0.06	0.52	2.22	2.13	2.43	2.33	1.66	1.60	1.69	1.23	1.10	1.66	1.64
nov.	0.03	0.06	0.63	2.19	2.19	2.40	2.34	1.67	1.60	1.67	1.20	1.35	1.69	1.66
dec.	0.03	0.07	0.53	2.18	2.20	2.29	2.25	1.60	1.59	1.67	1.21	1.39	1.59	1.63
2019 janv.	0.03	0.08	0.55	2.22	2.15	2.40	2.32	1.67	1.62	1.72	1.13	1.30	1.61	1.63
febr.	0.03	0.07	0.52	2.21	2.15	2.41	2.33	1.65	1.63	1.70	1.13	1.38	1.56	1.64
marts	0.03	0.12	0.62	2.17	2.17	2.38	2.30	1.66	1.58	1.68	1.19	1.36	1.57	1.65
apr. ^(p)	0.03	0.09	0.55	2.19	2.19	2.36	2.26	1.68	1.60	1.64	1.16	1.33	1.41	1.62

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklassificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru.

2. Finanšu norises

2.6. Euro zonas rezidentu emitētie parāda vērtspapīri emitentu sektoru un sākotnējo termiņu dalījumā (mljrd. euro; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

	Apgrozībā esošais apjoms							Emisiju bruto apjoms ¹⁾						
	Kopā	MFI (ietverot Euro- sistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI			Valdība		Kopā	MFI (ietverot Euro- sistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI			Valdība	
			Finanšu sabiedrības (neietverot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība	Finanšu sabiedrības (neietverot MFI)			Ne- finanšu sabied- rības	Centrālā valdība	Pārējā valdība		
													FIS	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Īstermiņa														
2016	1 241	518	135	.	59	466	62	349	161	45	.	31	79	33
2017	1 240	519	155	.	70	438	57	367	167	54	.	37	79	31
2018	1 219	505	171	.	72	424	47	388	171	64	.	41	76	35
2018 okt.	1 285	529	172	.	92	439	54	426	185	80	.	46	77	38
nov.	1 278	523	169	.	89	445	52	361	155	65	.	37	74	31
dec.	1 219	505	171	.	72	424	47	283	107	71	.	36	44	26
2019 janv.	1 288	541	166	.	88	435	58	473	221	66	.	50	98	38
febr.	1 268	539	161	.	94	419	55	377	189	59	.	42	63	24
marts	1 308	564	156	.	98	435	55	407	186	58	.	45	79	40
Ilgttermiņa														
2016	15 379	3 695	3 175	.	1 184	6 684	641	220	62	53	.	19	78	8
2017	15 360	3 560	3 049	.	1 243	6 865	642	247	66	73	.	18	83	7
2018	15 750	3 688	3 150	.	1 265	7 020	626	229	64	68	.	16	75	6
2018 okt.	15 718	3 665	3 135	.	1 264	7 026	628	223	60	70	.	14	69	10
nov.	15 798	3 689	3 164	.	1 262	7 054	629	230	66	79	.	7	72	7
dec.	15 750	3 688	3 150	.	1 265	7 020	626	193	60	95	.	15	20	3
2019 janv.	15 817	3 712	3 150	.	1 263	7 067	625	282	106	41	.	16	109	9
febr.	15 936	3 744	3 164	.	1 274	7 121	632	289	99	50	.	14	115	11
marts	15 987	3 747	3 186	.	1 288	7 124	641	262	76	56	.	25	88	17

Avots: ECB.

1) Lai dati būtu salīdzināmi, gada dati ir gada mēnešu vidējais rādītājs.

2.7. Parāda vērtspapīru un kotēto akciju pieauguma temps un apgrozībā esošais apjoms

(mljrd. euro; pārmaiņas; %)

	Parāda vērtspapīri							Kotētās akcijas			
	Kopā	MFI (ietverot Eurosistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI		Valdība		Kopā	MFI	Finanšu sabiedrības (neietverot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	
			Finanšu sabiedrības (neietverot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība					
											FIS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Apgrozībā esošais apjoms											
2016	16 620.1	4 213.3	3 310.0	.	1 243.3	7 149.9	703.7	7 089.5	537.6	1 080.2	5 471.6
2017	16 599.9	4 079.6	3 204.2	.	1 312.6	7 303.6	699.9	7 954.7	612.5	1 249.6	6 092.6
2018	16 968.7	4 192.6	3 321.1	.	1 337.8	7 444.5	672.7	7 027.1	465.1	1 099.4	5 462.6
2018 okt.	17 003.0	4 194.0	3 306.7	.	1 355.5	7 464.7	682.0	7 546.6	515.4	1 202.1	5 829.2
nov.	17 075.9	4 211.7	3 333.4	.	1 351.0	7 498.8	681.0	7 475.0	512.1	1 179.4	5 783.4
dec.	16 968.7	4 192.6	3 321.1	.	1 337.8	7 444.5	672.7	7 027.1	465.1	1 099.4	5 462.6
2019 janv.	17 105.0	4 253.3	3 315.9	.	1 350.7	7 502.1	683.1	7 482.9	487.0	1 185.1	5 810.9
febr.	17 203.9	4 282.9	3 325.7	.	1 367.9	7 540.9	686.5	7 715.8	518.7	1 225.1	5 972.0
marts	17 294.5	4 311.1	3 341.9	.	1 386.4	7 559.4	695.7	7 764.2	495.8	1 230.8	6 037.6
Pieauguma temps											
2016	0.3	-3.0	-1.2	.	6.2	2.2	-0.1	0.5	1.2	0.9	0.4
2017	1.3	-0.5	0.1	.	5.9	2.2	0.5	1.0	6.1	2.8	0.2
2018	2.0	1.7	3.3	.	3.3	1.9	-4.3	0.8	-0.1	2.8	0.4
2018 okt.	2.1	0.9	3.0	.	4.7	2.4	-3.1	0.9	0.5	3.1	0.5
nov.	2.2	1.3	3.6	.	3.5	2.4	-3.6	0.9	0.4	2.9	0.5
dec.	2.0	1.7	3.3	.	3.3	1.9	-4.3	0.8	-0.1	2.8	0.4
2019 janv.	2.1	2.1	2.3	.	3.5	2.3	-2.7	0.7	-0.1	2.7	0.4
febr.	2.6	2.9	2.4	.	4.6	2.5	-1.6	0.6	-0.1	2.6	0.3
marts	2.4	2.9	2.4	.	3.7	2.1	0.0	0.4	-0.2	1.7	0.2

Avots: ECB.

2. Finanšu norises

2.8. Euro efektīvie kursi¹⁾

(perioda vidējie; indekss: 1999. gada 1. ceturksnis = 100)

	EEK19						EEK38	
	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar RCI	Reālā IKP deflators	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar VDIAR ²⁾	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar VDIIT	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI
	1	2	3	4	5	6	7	8
2016	94.4	89.5	90.9	85.1	79.1	89.3	109.7	88.9
2017	96.6	91.4	92.0	86.0	78.5	89.8	112.0	90.0
2018	98.9	93.4	93.5	87.6	79.6	91.0	117.9	93.8
2018 II	98.4	93.1	93.1	87.2	79.1	90.5	117.0	93.4
III	99.2	93.7	93.5	87.8	79.6	91.3	119.2	94.8
IV	98.5	93.0	93.0	87.2	79.2	90.6	118.4	93.8
2019 I	97.4	91.6	92.3	.	.	.	116.7	92.1
2018 dec.	98.4	92.7	93.0	-	-	-	118.0	93.3
2019 janv.	97.8	92.1	92.8	-	-	-	117.3	92.7
febr.	97.4	91.7	92.4	-	-	-	116.6	92.0
marts	96.9	91.1	91.7	-	-	-	116.2	91.5
apr.	96.7	91.0	91.2	-	-	-	116.1	91.5
maijs	97.4	91.6	91.7	-	-	-	117.0	92.1
<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)</i>								
2019 maijs	0.7	0.7	0.5	-	-	-	0.8	0.8
<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)</i>								
2019 maijs	-0.7	-1.2	-1.1	-	-	-	0.3	-1.1

Avots: ECB.

1) Tirdzniecības partnervalstu grupu definīciju un citu informāciju sk. "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmēs".

2) Ar VDIAR deflētais datu laikrindas pieejamas tikai EEK18 tirdzniecības partnervalstu grupai.

2.9. Divpusējie valūtu kursi

(perioda vidējie; nacionālās valūtas vienības par 1 euro)

	Kīnas renminbi	Horvātijas kuna	Čehijas krona	Dānijas krona	Ungārijas forints	Japānas jena	Polijas zlots	Lielbritānijas sterliņu mārciņa	Rumānijas leva	Zviedrijas krona	Šveices franks	ASV dolārs
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2016	7.352	7.533	27.034	7.445	311.438	120.197	4.363	0.819	4.4904	9.469	1.090	1.107
2017	7.629	7.464	26.326	7.439	309.193	126.711	4.257	0.877	4.5688	9.635	1.112	1.130
2018	7.808	7.418	25.647	7.453	318.890	130.396	4.261	0.885	4.6540	10.258	1.155	1.181
2018 II	7.602	7.398	25.599	7.448	317.199	130.045	4.262	0.876	4.6532	10.330	1.174	1.191
III	7.915	7.417	25.718	7.455	324.107	129.606	4.303	0.892	4.6471	10.405	1.144	1.163
IV	7.895	7.420	25.864	7.462	322.995	128.816	4.299	0.887	4.6605	10.320	1.137	1.141
2019 I	7.663	7.422	25.683	7.464	317.907	125.083	4.302	0.873	4.7358	10.419	1.132	1.136
2018 dec.	7.840	7.404	25.835	7.465	322.738	127.878	4.290	0.898	4.6536	10.277	1.129	1.138
2019 janv.	7.750	7.429	25.650	7.466	319.800	124.341	4.292	0.886	4.7062	10.269	1.130	1.142
febr.	7.649	7.415	25.726	7.463	317.908	125.280	4.318	0.873	4.7486	10.499	1.137	1.135
marts	7.587	7.421	25.676	7.462	315.924	125.674	4.297	0.858	4.7546	10.500	1.131	1.130
apr.	7.549	7.428	25.677	7.465	321.181	125.436	4.286	0.862	4.7584	10.482	1.132	1.124
maijs	7.674	7.419	25.768	7.468	324.978	122.948	4.296	0.872	4.7594	10.737	1.130	1.118
<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)</i>												
2019 maijs	1.7	-0.1	0.4	0.0	1.2	-2.0	0.2	1.2	0.0	2.4	-0.1	-0.5
<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)</i>												
2019 maijs	1.9	0.4	0.5	0.3	2.5	-5.1	0.3	-0.6	2.6	3.8	-4.0	-5.3

Avots: ECB.

2. Finanšu norises

2.10. Euro zonas maksājumu bilance. Finanšu kants

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)

	Kopā ¹⁾			Tiešās investīcijas		Portfeļieguldījumi		Trie atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi		Rezerves aktīvi	Papildpostenis: bruto ārējais parāds
	Aktīvi	Pasīvi	Saldo	Aktīvi	Pasīvi	Aktīvi	Pasīvi		Aktīvi	Pasīvi		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)												
2018 I	25 012.2	25 790.4	-778.2	10 751.0	8 857.7	8 530.2	10 921.1	-75.7	5 133.5	6 011.6	673.2	14 172.3
II	25 656.6	26 284.2	-627.5	10 965.4	9 014.8	8 742.7	10 986.3	-83.3	5 341.8	6 283.1	690.0	14 410.2
III	25 805.4	26 314.1	-508.7	10 913.3	8 916.3	8 886.5	11 069.5	-64.4	5 396.1	6 328.3	673.9	14 463.0
IV	25 023.4	25 460.8	-437.4	10 562.7	8 777.2	8 467.0	10 424.1	-79.1	5 353.8	6 259.5	719.1	14 185.2
Atlikumi (% no IKP)												
2018 IV	216.2	220.0	-3.8	91.3	75.8	73.2	90.1	-0.7	46.3	54.1	6.2	122.6
Darījumi												
2018 II	197.6	154.6	43.0	39.2	21.2	0.5	-51.2	38.4	112.9	184.7	6.6	-
III	27.1	-60.0	87.1	-116.2	-102.3	43.9	-0.5	35.4	62.8	42.7	1.2	-
IV	-338.0	-423.6	85.5	-208.3	-134.6	-55.6	-161.5	29.5	-109.5	-127.5	5.8	-
2019 I	264.4	211.0	53.4	37.1	20.7	56.2	112.1	15.7	152.2	78.2	3.2	-
2018 okt.	62.4	89.9	-27.5	33.6	14.6	-30.2	-14.9	7.0	52.8	90.2	-0.7	-
nov.	-45.0	-97.0	51.9	-106.1	-70.5	1.9	-12.3	16.0	39.8	-14.2	3.5	-
dec.	-355.4	-416.5	61.1	-135.7	-78.8	-27.2	-134.3	6.6	-202.1	-203.4	3.1	-
2019 janv.	219.4	216.8	2.6	-4.4	15.6	37.8	36.7	5.8	182.8	164.4	-2.7	-
febr.	-8.4	-21.5	13.1	18.5	6.5	4.2	21.2	4.6	-36.4	-49.1	0.7	-
marts	53.3	15.7	37.6	22.9	-1.3	14.1	54.1	5.3	5.8	-37.1	5.2	-
12 mēnešu kumulētie darījumi												
2019 marts	151.0	-117.9	269.0	-248.1	-195.0	44.9	-101.1	119.1	218.3	178.1	16.8	-
12 mēnešu kumulētie darījumi (% no IKP)												
2019 marts	1.3	-1.0	2.3	-2.1	-1.7	0.4	-0.9	1.0	1.9	1.5	0.1	-

Avots: ECB.

1) Kopējos aktīvos iekļauti trije atvasinātie finanšu instrumenti.

3. Saimnieciskā darbība

3.1. IKP un izdevumu posteņi

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	IKP											
	Kopā	Iekšzemes pieprasījums								Ārējā bilance ¹⁾		
Kopā		Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana				Krājumu pārmaiņas ²⁾	Kopā	Eksports ¹⁾	Imports ¹⁾	
				Kopā būvniecība	Kopā iekārtu ražošana	Intelektuālā īpašuma produkti						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Faktiskajās cenās (mljrd. euro)												
2016	10 833.2	10 350.7	5 878.0	2 223.9	2 210.2	1 052.9	679.1	472.1	38.5	482.5	4 946.4	4 463.9
2017	11 212.0	10 689.7	6 058.8	2 286.2	2 302.9	1 121.5	716.3	459.3	41.8	522.3	5 295.7	4 773.3
2018	11 581.0	11 076.9	6 227.5	2 350.0	2 429.9	1 195.0	753.0	476.3	69.4	504.1	5 541.8	5 037.7
2018 II	2 890.4	2 757.6	1 551.3	586.4	603.4	297.3	187.9	116.8	16.4	132.9	1 380.5	1 247.6
III	2 904.9	2 787.0	1 560.7	588.2	612.7	301.7	190.1	119.4	25.4	117.9	1 395.4	1 277.5
IV	2 923.5	2 807.0	1 573.8	595.2	624.9	306.6	192.3	124.6	13.1	116.4	1 412.9	1 296.5
2019 I	2 946.9	2 820.4	1 583.0	597.7	634.0	313.2	194.5	124.9	5.8	126.5	1 420.3	1 293.8
% no IKP												
2018	100.0	95.6	53.8	20.3	21.0	10.3	6.5	4.1	0.6	4.4	-	-
Kēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās)												
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)												
2018 II	0.4	0.3	0.1	0.4	1.6	1.5	2.2	0.9	-	-	1.2	1.1
III	0.1	0.6	0.1	0.0	0.5	0.3	0.3	1.6	-	-	0.2	1.2
IV	0.2	0.2	0.3	0.6	1.4	0.9	0.9	3.7	-	-	1.2	1.2
2019 I	0.4	0.3	0.5	0.1	1.1	1.5	1.2	-0.1	-	-	0.6	0.4
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)												
2016	1.9	2.4	1.9	1.8	3.9	2.7	5.8	4.3	-	-	3.0	4.2
2017	2.4	1.8	1.7	1.2	2.7	3.9	5.1	-3.5	-	-	5.1	3.9
2018	1.9	1.8	1.3	1.0	3.4	3.2	4.4	2.2	-	-	3.2	3.2
2018 II	2.2	1.6	1.4	1.1	2.8	3.9	5.6	-3.9	-	-	4.0	2.8
III	1.7	1.9	1.0	0.7	3.4	2.2	4.3	4.9	-	-	3.0	3.7
IV	1.2	1.8	1.1	1.1	3.7	3.1	2.6	7.1	-	-	2.0	3.4
2019 I	1.2	1.4	1.1	1.1	4.8	4.3	4.7	6.2	-	-	3.2	4.0
devums IKP ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)												
2018 II	0.4	0.3	0.1	0.1	0.3	0.2	0.1	0.0	-0.2	0.1	-	-
III	0.1	0.5	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.4	-0.4	-	-
IV	0.2	0.2	0.2	0.1	0.3	0.1	0.1	0.2	-0.4	0.0	-	-
2019 I	0.4	0.3	0.3	0.0	0.2	0.2	0.1	0.0	-0.3	0.1	-	-
devums IKP gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)												
2016	1.9	2.3	1.0	0.4	0.8	0.3	0.4	0.2	0.1	-0.3	-	-
2017	2.4	1.7	0.9	0.3	0.5	0.4	0.3	-0.1	0.0	0.7	-	-
2018	1.9	1.7	0.7	0.2	0.7	0.3	0.3	0.1	0.1	0.2	-	-
2018 II	2.2	1.5	0.8	0.2	0.6	0.4	0.4	-0.2	-0.1	0.7	-	-
III	1.7	1.8	0.5	0.1	0.7	0.2	0.3	0.2	0.5	-0.2	-	-
IV	1.2	1.7	0.6	0.2	0.8	0.3	0.2	0.3	0.1	-0.5	-	-
2019 I	1.2	1.4	0.6	0.2	1.0	0.4	0.3	0.2	-0.5	-0.2	-	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Eksports un imports aptver preces un pakalpojumus un ietver pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā.

2) Ietverot vērtislietu iegādi un neietverot to pārdošanu.

3. Saimnieciskā darbība

3.2. Pievienotā vērtība saimnieciskās darbības veidu dalījumā

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopējā pievienotā vērtība (bāzes cenās)											Produktu nodokļi mīnus produktu subsīdijas
	Kopā	Lauksaim- niecība, mežsaim- niecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būv- niecība	Tirdzniecība, transports, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komuni- kācijas pakalpojumi	Finanses un apdroši- nāšana	Nekus- tamais īpašums	Profe- sionālie, komerc- darbības un atbalsta dienestu pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakal- pojumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Faktiskajās cenās (mljrd. euro)												
2016	9 721.5	158.4	1 960.6	486.8	1 840.3	451.5	469.8	1 100.5	1 067.9	1 849.7	336.1	1 111.7
2017	10 052.4	172.4	2 026.7	515.5	1 921.0	469.3	462.2	1 129.4	1 115.4	1 897.5	343.2	1 159.6
2018	10 376.7	174.0	2 072.7	553.1	1 982.5	491.5	464.7	1 162.3	1 168.2	1 958.0	349.8	1 204.3
2018 II	2 589.6	43.1	519.7	137.1	495.3	122.5	115.4	289.6	291.6	488.1	87.2	300.8
III	2 602.5	43.8	519.7	139.7	496.4	123.6	116.4	291.5	293.0	491.0	87.5	302.3
IV	2 619.8	44.0	519.6	142.4	500.4	124.5	116.6	293.5	295.7	495.0	87.9	303.7
2019 I	2 639.7	44.6	521.5	145.6	503.7	125.0	117.5	295.9	298.5	498.8	88.5	307.2
% no pievienotās vērtības												
2018	100.0	1.7	20.0	5.3	19.1	4.7	4.5	11.2	11.3	18.9	3.4	-
Kēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās)												
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)												
2018 II	0.4	0.0	0.2	1.0	0.4	1.6	0.3	0.1	0.7	0.1	-0.1	0.6
III	0.2	-1.0	-0.1	0.6	0.0	0.7	0.7	0.4	-0.1	0.3	0.4	-0.1
IV	0.3	0.6	-0.5	1.1	0.4	0.6	0.2	0.3	0.6	0.3	0.2	0.0
2019 I	0.4	0.7	0.1	1.1	0.7	0.3	-0.4	0.3	0.5	0.4	0.4	0.4
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)												
2016	1.8	-1.4	3.3	1.6	1.9	3.8	0.5	0.5	2.4	1.2	0.5	2.8
2017	2.4	1.7	3.0	3.3	3.1	4.6	0.4	1.0	3.9	1.1	0.9	2.5
2018	1.9	1.0	1.2	3.4	2.3	4.8	1.1	1.4	3.3	1.2	0.8	1.6
2018 II	2.2	1.8	2.3	3.3	2.5	5.5	1.0	1.3	3.7	1.2	0.6	1.9
III	1.7	0.2	0.7	3.3	2.0	4.4	1.6	1.3	2.9	1.1	0.5	1.7
IV	1.2	-0.1	-1.2	3.4	1.7	4.4	0.9	1.4	2.8	1.2	0.5	1.0
2019 I	1.2	0.3	-0.3	4.0	1.6	3.2	0.8	1.1	1.8	1.2	0.9	0.9
devums pievienotās vērtības ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)												
2018 II	0.4	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	-
III	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	-
IV	0.3	0.0	-0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	-
2019 I	0.4	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	-
devums pievienotās vērtības gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)												
2016	1.8	0.0	0.7	0.1	0.4	0.2	0.0	0.1	0.3	0.2	0.0	-
2017	2.4	0.0	0.6	0.2	0.6	0.2	0.0	0.1	0.4	0.2	0.0	-
2018	1.9	0.0	0.2	0.2	0.4	0.2	0.1	0.2	0.4	0.2	0.0	-
2018 II	2.2	0.0	0.5	0.2	0.5	0.3	0.0	0.1	0.4	0.2	0.0	-
III	1.7	0.0	0.1	0.2	0.4	0.2	0.1	0.1	0.3	0.2	0.0	-
IV	1.2	0.0	-0.2	0.2	0.3	0.2	0.0	0.2	0.3	0.2	0.0	-
2019 I	1.2	0.0	-0.1	0.2	0.3	0.1	0.0	0.1	0.2	0.2	0.0	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

3. Saimnieciskā darbība

3.3. Nodarbinātība¹⁾

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopā	Saimnieciskās darbības veidu dalījumā											
		Nodarbinātības statusu dalījumā											
		Darba ņēmēji	Pašnodarbinātie	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būvniecība	Tirdzniecība, transports, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	Finances un apdrošināšana	Nekustamais īpašums	Profesionālie, komercdarbības un atbalsta dienestu pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakalpojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Nodarbinātās personas													
īpatsvars nodarbināto kopskaitā (%)													
2016	100.0	85.5	14.5	3.2	14.8	5.9	24.9	2.8	2.6	1.0	13.5	24.2	7.0
2017	100.0	85.8	14.2	3.2	14.8	6.0	24.9	2.8	2.5	1.0	13.7	24.2	7.0
2018	100.0	86.0	14.0	3.1	14.8	6.0	24.9	2.9	2.4	1.0	13.8	24.1	6.9
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)													
2016	1.4	1.7	-0.3	-0.5	0.8	0.2	1.6	3.0	-0.3	2.1	2.9	1.3	0.7
2017	1.6	2.0	-0.5	-0.5	1.3	1.9	1.7	3.3	-1.2	1.9	3.1	1.3	1.2
2018	1.5	1.8	-0.4	-0.4	1.5	2.6	1.5	3.1	-0.9	2.0	2.6	1.2	0.5
2018 II	1.6	1.9	-0.3	-0.4	1.7	2.5	1.4	2.6	-0.9	2.3	3.0	1.3	1.3
III	1.4	1.7	-0.3	0.0	1.3	2.6	1.5	3.5	-1.2	1.9	2.4	1.2	0.0
IV	1.4	1.7	-0.3	-0.3	1.3	3.1	1.5	3.5	-0.7	1.5	1.9	1.2	-0.3
2019 I	1.3	1.5	-0.1	0.3	1.3	2.5	1.2	3.8	-0.3	2.1	1.7	1.2	0.0
Nostrādātās stundas													
īpatsvars nostrādāto stundu kopskaitā (%)													
2016	100.0	80.6	19.4	4.3	15.4	6.7	25.8	3.0	2.6	1.0	13.2	21.9	6.2
2017	100.0	81.0	19.0	4.2	15.4	6.7	25.8	3.0	2.6	1.0	13.4	21.8	6.2
2018	100.0	81.4	18.6	4.2	15.3	6.8	25.7	3.1	2.5	1.0	13.6	21.7	6.1
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)													
2016	1.4	1.8	-0.4	-0.3	0.9	0.4	1.6	3.0	0.1	2.7	3.0	1.3	0.7
2017	1.2	1.7	-0.9	-1.1	1.1	1.9	1.2	3.0	-1.7	2.1	2.7	0.8	0.5
2018	1.6	2.0	-0.4	0.6	1.4	2.9	1.2	3.1	-0.8	2.1	2.9	1.4	0.6
2018 II	1.9	2.4	-0.3	1.0	1.7	2.9	1.2	3.1	-0.4	2.3	3.7	1.6	1.9
III	1.8	2.2	0.1	1.1	1.3	3.6	1.5	3.8	-0.9	2.3	3.2	1.4	0.8
IV	1.6	2.0	0.0	0.4	1.4	3.5	1.4	3.7	-0.2	1.2	2.4	1.5	0.6
2019 I	1.6	1.9	0.5	1.6	1.4	3.7	1.5	4.0	0.1	2.0	2.1	1.2	0.5
Nostrādāto stundu skaits uz vienu nodarbināto													
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)													
2016	0.0	0.2	-0.1	0.2	0.1	0.2	0.1	0.0	0.4	0.6	0.2	-0.1	0.0
2017	-0.4	-0.2	-0.4	-0.6	-0.1	0.0	-0.5	-0.2	-0.5	0.2	-0.4	-0.5	-0.7
2018	0.1	0.2	0.0	0.9	-0.1	0.3	-0.3	0.0	0.1	0.1	0.3	0.1	0.1
2018 II	0.2	0.4	0.1	1.5	0.0	0.4	-0.2	0.4	0.5	0.0	0.7	0.3	0.6
III	0.4	0.4	0.5	1.1	0.0	0.9	0.1	0.3	0.3	0.5	0.8	0.2	0.8
IV	0.3	0.4	0.3	0.7	0.0	0.4	-0.1	0.2	0.5	-0.3	0.5	0.3	1.0
2019 I	0.3	0.3	0.7	1.3	0.1	1.2	0.3	0.2	0.4	-0.2	0.4	0.0	0.4

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Nodarbinātības dati balstīti uz EKS 2010.

3. Saimnieciskā darbība

3.4. Darbaspēks, bezdarbs un brīvās darbvietas

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Darba- spēks (milj.) ¹⁾	Nepietie- kama nodarbi- nātība (% no darba- spēka) ¹⁾	Bezdarbs											Brīvo darbvie- tu īpat- svars ²⁾
			Kopā		Ilgtērmiņa bezdarbs (% no darba- spēka) ¹⁾	Pēc vecuma				Pēc dzimuma				
						Pieaugušie		Jaunieši		Vīrieši		Sievietes		
			Milj.	% no darba- spēka		Milj.	% no darba- spēka	Milj.	% no darba- spēka	Milj.	% no darba- spēka	Milj.	% no darba- spēka	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	% no darbvie- tu kop- skaita
% no 2016. gada kopapjoma			100.0			81.7		18.3		52.2		47.8		
2016	162.028	4.3	16.258	10.0	5.0	13.293	9.0	2.964	20.9	8.484	9.7	7.774	10.4	1.7
2017	162.659	4.1	14.761	9.1	4.4	12.095	8.1	2.666	18.8	7.637	8.7	7.124	9.5	1.9
2018	163.301	3.8	13.392	8.2	3.8	10.963	7.4	2.429	17.0	6.899	7.9	6.493	8.6	2.1
2018 II	163.180	3.9	13.512	8.3	3.9	11.078	7.4	2.434	17.0	6.962	7.9	6.550	8.7	2.1
III	163.730	3.6	13.150	8.1	3.6	10.754	7.2	2.396	16.7	6.794	7.7	6.357	8.4	2.1
IV	163.702	3.7	12.988	7.9	3.6	10.612	7.1	2.376	16.5	6.648	7.6	6.340	8.4	2.3
2019 I	.	.	12.724	7.8	.	10.401	7.0	2.323	16.0	6.486	7.4	6.238	8.2	2.4
2018 nov.	-	-	12.976	7.9	-	10.614	7.1	2.362	16.4	6.648	7.6	6.328	8.3	-
dec.	-	-	12.874	7.9	-	10.521	7.1	2.353	16.3	6.567	7.5	6.307	8.3	-
2019 janv.	-	-	12.829	7.8	-	10.491	7.0	2.338	16.2	6.540	7.4	6.289	8.3	-
febr.	-	-	12.750	7.8	-	10.426	7.0	2.324	16.1	6.504	7.4	6.246	8.2	-
marts	-	-	12.593	7.7	-	10.286	6.9	2.307	15.9	6.413	7.3	6.180	8.1	-
apr.	-	-	12.529	7.6	-	10.221	6.8	2.308	15.8	6.372	7.2	6.157	8.1	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati nav sezonāli izlīdzināti.

2) Brīvo darbvieta īpatsvars ir brīvo darbvieta skaits, dalīts ar aizņemto darbvieta un brīvo darbvieta summu (%).

3.5. Uzņēmējdarbības īstermiņa statistika

	Rūpnieciskā ražošana						Būvniecības produkcija	Jauno rūpniecības pasūtījumu ECB rādītājs	Mazumtirdzniecība				Reģistrētie jaunie viegie automobiļi
	Kopā (izņemot būvniecību)		Galvenās rūpniecības grupas						Kopā	Pārtika, dzērieni, tabaka	Nepārtikas preces	Degviela	
	Apstrādes rūpniecība	Starp- patēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Enerģētika								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
% no 2015. gada kopapjoma	100.0	88.7	32.1	34.5	21.8	11.6	100.0	100.0	100.0	40.4	52.5	7.1	100.0
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)													
2016	1.6	1.8	1.8	1.9	1.8	0.5	3.0	0.7	1.6	1.0	2.2	1.4	7.2
2017	2.9	3.2	3.4	3.9	1.4	1.2	2.9	7.9	2.5	1.6	3.4	1.0	5.7
2018	0.9	1.2	0.6	1.8	1.3	-1.5	2.1	2.7	1.6	1.3	2.0	0.6	0.8
2018 II	2.2	2.6	1.7	4.1	2.0	-1.9	1.6	4.0	1.8	1.2	2.6	0.7	3.3
III	0.5	0.7	-0.3	1.5	1.0	-1.2	2.4	1.6	1.2	1.1	1.5	0.0	3.4
IV	-1.9	-1.7	-2.1	-2.1	-0.4	-3.6	1.8	-1.0	1.7	1.4	1.9	1.6	-9.4
2019 I	-0.3	0.0	-0.8	0.0	1.3	-2.5	4.9	-3.1	2.4	0.9	3.4	2.6	-3.6
2018 nov.	-2.9	-2.8	-2.9	-4.4	0.4	-3.7	1.0	1.6	2.0	0.8	2.7	2.0	-8.9
dec.	-4.1	-3.9	-3.6	-5.0	-2.9	-4.4	3.0	-4.4	0.6	0.9	0.2	1.5	-7.5
2019 janv.	-0.4	-1.2	-1.5	-2.4	1.1	5.6	1.1	-2.8	2.2	1.6	2.3	3.9	-2.5
febr.	0.0	0.8	-0.8	1.0	3.2	-5.9	7.6	-3.7	3.0	0.9	4.6	2.5	-2.3
marts	-0.6	0.3	-0.4	1.3	-0.1	-7.3	6.3	-2.7	2.0	0.4	3.4	1.5	-5.5
apr.	.	.	.	.	.	.	.	.	1.5	1.5	1.2	1.3	-0.2
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati: %)													
2018 nov.	-1.3	-1.3	-1.2	-2.3	0.1	0.5	0.4	3.2	0.8	-0.4	1.4	0.5	6.7
dec.	-0.9	-0.9	0.3	-1.2	-2.0	-0.5	1.5	-4.1	-1.3	0.2	-2.2	-0.4	2.5
2019 janv.	2.0	1.7	0.6	1.8	2.7	3.0	-1.0	-0.4	0.9	0.0	1.6	1.4	4.8
febr.	-0.1	0.4	0.0	-0.1	0.4	-3.4	3.0	-1.4	0.6	0.2	1.1	-0.5	-0.1
marts	-0.3	-0.2	0.1	0.4	-0.8	-0.3	-0.3	0.3	0.0	0.4	-0.2	-0.7	-3.6
apr.	.	.	.	.	.	.	.	.	-0.4	-0.4	-0.4	0.1	4.7

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini, ECB eksperimentālie statistiskie dati (8. aile) un Eiropas Automobiļu ražotāju asociācija (13. aile).

3. Saimnieciskā darbība

3.6. Viedokļu apsekojumi

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi (procentu starpības, ja nav norādīts citādi)							Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi)				
	Ekonomiskā noskaņo- juma rādītājs (ilgtermiņa vidējais rādītājs = 100)	Apstrādes rūpniecība		Patērētāju konfi- dences rādītājs	Būvnie- cības konfi- dences rādītājs	Mazum- tirdznie- cības konfi- dences rādītājs	Pakalpojumu nozares		Apstrādes rūpnie- cības iepirkumu vadītājs indekss (IVI)	Apstrādes rūpnie- cības produk- cijas izlaide	Uzņēmēj- darbības aktivitāte pakalpoju- mu nozarē	Apvienotā produkci- jas izlaide
		Ražotāju konfi- dences rādītājs	Jaudu izman- tošana (%)				Pakal- pojumu nozares konfi- dences rādītājs	Jaudu izman- tošana (%)				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999–2015	99.2	-5.3	80.7	-11.7	-15.0	-8.7	7.2	-	51.2	52.5	53.0	52.8
2016	104.1	-1.8	81.7	-8.1	-16.4	0.6	11.3	88.9	52.5	53.6	53.1	53.3
2017	110.1	5.5	83.2	-5.4	-4.2	2.3	14.6	89.8	57.4	58.5	55.6	56.4
2018	111.2	6.6	83.8	-4.9	6.1	1.3	15.2	90.3	54.9	54.7	54.5	54.6
2018 II	111.8	7.8	83.9	-4.7	5.5	0.5	15.1	90.4	55.6	55.1	54.5	54.7
III	110.9	5.9	83.7	-5.1	6.6	1.9	15.3	90.3	54.3	54.0	54.4	54.3
IV	108.8	3.6	83.6	-6.4	7.9	-0.3	13.4	90.4	51.7	51.0	52.8	52.3
2019 I	106.0	-0.5	83.2	-7.0	7.5	-1.0	11.6	90.7	49.1	49.0	52.4	51.5
2018 dec.	107.4	2.3	-	-7.8	7.3	-0.1	12.2	-	51.4	51.0	51.2	51.1
2019 janv.	106.3	0.6	83.6	-7.4	8.4	-2.1	11.0	90.8	50.5	50.5	51.2	51.0
febr.	106.2	-0.4	-	-6.9	6.6	-1.3	12.1	-	49.3	49.4	52.8	51.9
marts	105.6	-1.6	-	-6.6	7.5	0.3	11.5	-	47.5	47.2	53.3	51.6
apr.	103.9	-4.3	82.8	-7.3	6.5	-1.1	11.8	90.7	47.9	48.0	52.8	51.5
maijs	105.1	-2.9	-	-6.5	4.1	-1.2	12.2	-	47.7	48.9	52.9	51.8

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts; 1.–8. aile) un Markit (9.–12. aile).

3.7. Mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību kontu kopsavilkums

(faktiskajās cenās, ja nav norādīts citādi; sezonāli neizlīdzināti dati)

	Mājsaimniecības							Nefinanšu sabiedrības					
	Uzkrā- jumu rādītājs (bruto) ¹⁾	Parāda rādītājs	Reālie bruto rīcībā esošie ienākumi	Finanšu ieguldījumi	Nefinanšu ieguldījumi (bruto)	Tīrā vērtība ²⁾	Nekus- tāmie aktīvi	Peļņas daļa ³⁾	Uzkrā- jumu rādītājs (neto)	Parāda rādītājs ⁴⁾	Finanšu ieguldījumi	Nefinanšu ieguldījumi (bruto)	Finan- sējums
	Bruto rīcībā esošie ienākumi (izlīdzināti dati; %)	Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)						% no neto pievienotās vērtības	% no IKP	Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2015	12.2	94.0	1.5	1.9	1.2	3.1	2.0	34.7	5.9	138.0	5.1	7.8	3.0
2016	12.1	94.3	1.8	2.0	6.1	3.3	2.7	35.4	7.5	138.0	5.0	6.1	3.0
2017	11.8	94.0	1.4	2.1	6.8	4.2	4.2	34.8	7.0	136.5	3.8	4.7	2.3
2018 I	11.8	93.7	1.8	2.0	5.1	3.8	4.7	34.8	7.0	136.1	3.1	-0.4	1.8
2018 II	11.9	93.7	2.1	2.0	8.0	3.9	4.8	35.0	7.0	136.7	3.2	1.7	1.9
2018 III	12.0	93.6	1.4	2.0	8.3	3.8	5.0	34.7	7.0	136.5	2.9	8.7	1.7
2018 IV	12.1	93.5	1.5	2.0	8.3	2.7	4.9	34.6	6.6	135.6	2.2	12.6	1.4

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Pamatojoties uz četru ceturkšņu uzkrājumu un bruto rīcībā esošo ienākumu kumulētajām summām (korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs).

2) Finanšu aktīvi (neietverot finanšu saistības) un nefinanšu aktīvi. Nefinanšu aktīvus veido galvenokārt nekustamie aktīvi (dzīvojamās ēkas un zeme). Tie ietver arī tādu uzņēmumu nefinanšu aktīvus, kuri nav juridiskās personas un kuri klasificēti mājsaimniecību sektorā.

3) Peļņas daļu nosaka saskaņā ar tīrajiem komercdarbības ienākumiem, kas kopumā atbilst grāmatvedībā aprēķinātajai peļņai.

4) Noteikts, pamatojoties uz aizdevumu, parāda vērtspapīru, tirdzniecības kredītu atlikumu un pensiju shēmu saistībām.

3. Saimnieciskā darbība

3.8. Euro zonas maksājumu balance. Tekošais kants un kapitāla kants

(mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi; darījumi)

	Tekošais kants											Kapitāla kants ¹⁾	
	Kopā			Preces		Pakalpojumi		Sākotnējie ienākumi		Otrreizējie ienākumi		Kredīts	Debets
	Kredīts	Debets	Saldo	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2018 II	1 025.1	938.9	86.3	576.4	508.4	223.1	195.4	197.8	171.0	28.0	64.1	8.3	8.8
III	1 032.8	960.9	71.9	585.8	525.0	228.7	202.8	189.7	164.7	28.5	68.4	8.7	5.8
IV	1 045.3	965.8	79.6	598.6	528.9	230.9	205.8	186.2	157.5	29.7	73.6	21.9	33.6
2019 I	1 045.1	954.8	90.2	602.5	525.4	229.4	206.6	185.1	158.8	28.1	64.0	10.0	7.5
2018 okt.	351.2	323.1	28.1	201.7	180.1	75.7	67.5	64.2	52.0	9.6	23.6	3.3	9.6
nov.	350.1	324.0	26.2	198.0	175.0	78.6	69.2	63.3	54.8	10.2	24.9	4.1	10.6
dec.	344.0	318.6	25.4	198.9	173.8	76.6	69.1	58.7	50.6	9.8	25.1	14.5	13.4
2019 janv.	356.8	319.2	37.6	200.3	173.4	77.9	69.8	68.6	54.1	10.1	22.0	3.9	2.1
febr.	340.2	312.3	27.9	199.2	173.5	75.4	68.4	57.1	49.1	8.5	21.3	3.5	1.9
marts	348.0	323.3	24.7	203.0	178.5	76.2	68.5	59.3	55.6	9.5	20.7	2.6	3.5
12 mēnešu kumulētie darījumi													
2019 marts	4 148.4	3 820.4	328.0	2 363.3	2 087.7	912.1	810.6	758.8	652.0	114.2	270.0	48.9	55.7
12 mēnešu kumulētie darījumi (% no IKP)													
2019 marts	35.8	33.0	2.8	20.4	18.0	7.9	7.0	6.6	5.6	1.0	2.3	0.4	0.5

1) Kapitāla kanta dati nav sezonāli izlīdzināti.

3.9. Euro zonas preču ārējā tirdzniecība¹⁾, vērtības un apjomi preču grupu dalījumā²⁾

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (s.n. dati)		Eksports (FOB)					Imports (CIF)					
	Eksports	Imports	Kopā			Papildpos- tenis: apstrādes rūpniecība	Kopā			Papildposteni			
				Starp- patēriņa preces	Kapitāl- preces		Patēriņa preces		Starp- patēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Apstrādes rūpniecība	Nafta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vērtības (mljrd. euro; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)													
2018 II	4.4	6.2	566.3	271.4	118.1	166.7	474.6	515.6	300.9	80.2	127.0	364.9	65.5
III	4.7	10.3	572.8	278.2	117.4	166.8	478.7	531.0	309.9	86.3	126.9	373.8	68.5
IV	3.9	7.8	580.1	278.1	123.2	168.3	485.1	535.8	309.4	87.9	130.5	379.6	66.4
2019 I	3.9	4.8	587.2	.	.	.	492.3	531.4	.	.	.	379.5	.
2018 okt.	11.1	15.0	194.1	93.7	40.5	56.2	161.2	181.0	105.9	29.3	44.1	127.1	24.2
nov.	2.3	5.5	192.8	92.8	40.5	55.8	162.2	177.6	102.1	28.8	43.6	126.5	21.1
dec.	-2.0	2.6	193.2	91.6	42.2	56.2	161.7	177.3	101.4	29.7	42.8	125.9	21.1
2019 janv.	2.5	3.3	194.8	95.0	40.4	56.9	164.4	177.6	102.4	28.9	43.5	126.7	20.9
febr.	6.2	5.2	195.3	94.4	39.8	57.2	164.2	174.7	100.6	27.5	43.7	126.1	21.0
marts	3.1	6.0	197.0	.	.	.	163.7	179.1	.	.	.	126.7	.
Apjoma indeksi (2000. g. = 100; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)													
2018 II	3.1	2.9	125.7	124.4	127.0	129.4	126.4	115.4	115.6	112.6	118.4	119.7	101.4
III	1.1	2.0	125.3	125.7	124.9	127.6	126.1	115.4	115.0	118.1	115.5	120.1	99.4
IV	0.1	1.7	126.0	124.9	129.7	127.7	126.6	116.0	115.1	117.8	117.6	120.4	100.7
2019 I	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2018 sept.	-4.7	-1.2	124.5	124.9	124.8	126.4	126.0	114.7	113.9	118.4	114.9	119.6	95.6
okt.	7.0	5.3	127.0	126.4	129.0	128.6	127.2	116.7	116.0	119.7	119.5	122.0	98.2
nov.	-1.6	-0.6	125.5	124.9	128.1	127.0	127.0	114.7	113.4	115.0	117.5	119.9	94.6
dec.	-5.2	0.1	125.7	123.5	132.2	127.7	125.5	116.5	115.8	118.6	115.8	119.4	109.3
2019 janv.	-1.1	1.7	126.2	127.3	127.4	128.2	126.9	117.2	117.9	117.0	116.5	120.0	111.5
febr.	2.0	1.2	126.5	126.6	125.4	128.5	126.9	115.1	115.0	111.2	118.3	120.2	105.7

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Atšķirība starp ECB maksājumu balances posteņa "Preces" (3.8. tabula) un Eurostat preču tirdzniecības (3.9. tabula) datiem veidojas galvenokārt to atšķirīgo definīciju dēļ.

2) Preču grupas atbilstoši plašo ekonomisko kategoriju (Broad Economic Categories) klasifikācijai.

4. Cenas un izmaksas

4.1. Saskaņotais patēriņa cenu indekss¹⁾

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Kopā					Kopā (s.i. dati; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %) ²⁾						Administratīvi regulējamās cenas	
	Indekss: 2015. g. = 100	Kopā		Preces	Pakal- pojumi	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neap- strādātā pārtika	Neenerģijas rūpniecības preces	Enerģija (s.n. dati)	Pakal- pojumi	Kopējais SPCI (neietverot administratīvi regulējamās cenas)	Adminis- trātīvi regulē- jamās cenas
			Kopā (neietverot pārtiku un enerģiju)										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
% no 2019. gada kopapjoma	100.0	100.0	70.9	55.5	44.5	100.0	14.5	4.5	26.4	10.1	44.5	83.6	16.4
2016	100.2	0.2	0.8	-0.4	1.1	-	-	-	-	-	-	0.2	0.3
2017	101.8	1.5	1.0	1.6	1.4	-	-	-	-	-	-	1.6	1.0
2018	103.6	1.8	1.0	2.0	1.5	-	-	-	-	-	-	1.7	2.1
2018 II	103.8	1.7	1.0	2.0	1.4	0.6	0.7	1.0	0.0	1.9	0.5	1.7	1.6
III	104.1	2.1	1.0	2.6	1.5	0.5	0.4	0.5	0.1	2.7	0.3	2.1	2.4
IV	104.3	1.9	1.0	2.3	1.5	0.3	0.3	0.3	0.1	1.6	0.2	1.8	2.8
2019 I	103.5	1.4	1.0	1.5	1.4	0.0	0.6	0.2	0.1	-2.4	0.3	1.3	2.3
2018 dec.	104.1	1.5	0.9	1.7	1.3	-0.3	0.0	0.2	0.0	-3.3	0.1	1.3	2.7
2019 janv.	103.0	1.4	1.1	1.2	1.6	0.0	0.3	0.0	0.1	-0.9	0.1	1.2	2.4
febr.	103.3	1.5	1.0	1.6	1.4	0.2	0.2	0.9	0.0	0.6	0.1	1.3	2.3
marts	104.4	1.4	0.8	1.6	1.1	0.1	0.4	-1.3	-0.2	0.8	0.2	1.3	2.2
apr.	105.1	1.7	1.3	1.5	1.9	0.4	0.1	0.0	0.1	0.7	0.6	1.7	2.1
maijs ³⁾	105.3	1.2	0.8	.	1.1	0.1	0.2	0.4	0.1	0.9	-0.2	.	.

	Preces						Pakalpojumi						
	Pārtika (ietverot alkoholiskos dzērienus un tabaku)			Rūpniecības preces			Mājoklis		Transports	Sakari	Atpūta un individuālie pakalpojumi	Dažādi	
	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Kopā	Neenerģijas rūpniecības preces	Enerģija	Īres maksa						
								14	15	16	17	18	19
% no 2019. gada kopapjoma	19.0	14.5	4.5	36.5	26.4	10.1	11.0	6.5	7.2	2.6	15.3	8.4	
2016	0.9	0.6	1.4	-1.1	0.4	-5.1	1.1	1.1	0.8	0.0	1.3	1.2	
2017	1.8	1.5	2.4	1.5	0.3	4.9	1.3	1.2	2.1	-1.1	2.1	0.8	
2018	2.2	2.1	2.3	1.9	0.3	6.4	1.2	1.2	1.5	-0.1	2.0	1.4	
2018 II	2.6	2.3	3.3	1.6	0.2	5.6	1.2	1.2	1.3	0.1	1.9	1.3	
III	2.5	2.1	3.8	2.7	0.2	9.5	1.1	1.1	1.4	0.2	2.2	1.3	
IV	2.0	1.9	2.0	2.4	0.2	8.4	1.2	1.1	1.5	-0.3	1.9	1.7	
2019 I	2.0	1.9	1.9	1.3	0.3	3.9	1.2	1.2	1.3	-0.6	1.7	1.5	
2018 okt.	1.8	1.7	1.8	1.6	0.2	5.5	1.2	1.1	1.2	-0.3	1.6	1.7	
2019 janv.	1.8	1.8	1.8	1.0	0.3	2.7	1.2	1.1	1.6	-0.4	2.2	1.5	
febr.	2.3	2.1	2.9	1.3	0.4	3.6	1.2	1.2	1.3	-0.8	1.8	1.5	
marts	1.8	2.0	1.1	1.5	0.1	5.3	1.2	1.2	1.1	-0.7	1.2	1.5	
apr.	1.5	1.7	0.8	1.6	0.2	5.3	1.3	1.2	2.5	-1.2	2.8	1.6	
maijs ³⁾	1.6	1.9	0.4	.	0.3	3.8	.	.	.	.	.	.	

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) 2016. gada maijā ECB sāka publicēt uzlabotās sezonāli izlīdzinātās euro zonas SPCI datu laikrindas saskaņā ar pārskatīto sezonāli izlīdzināto pieeju, kas aprakstīta ECB 2016. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 3 1. ielikumā (<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/ecbu/eb201603.en.pdf>).

3) Aplēse, pamatojoties uz provizoriskiem valstu datiem, kā arī uz jaunāko informāciju par enerģijas cenām.

4. Cenas un izmaksas

4.2. Rūpniecības, būvniecības un īpašuma cenas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Ražotāju cenas rūpniecībā, neietverot būvniecību ¹⁾										Būv- niecība ²⁾	Mājokļu cenas ³⁾	Komer- cību cenu ekspe- rimentālais rādītājs ³⁾
	Kopā (indekss: 2015. g. = 100)	Kopā		Rūpniecība (neietverot būvniecību un enerģētiku)					Ener- ģētika				
		Apstrā- des rūp- niecība	Kopā	Star- patēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces							
						Kopā	Pār- tāika, alkoholiskie dzērieni un tabaka	Nepār- tāikas preces					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
% no 2015. gada kopējuma	100.0	100.0	77.3	72.1	28.9	20.7	22.5	16.5	5.9	27.9			
2016	97.9	-2.1	-1.4	-0.5	-1.6	0.5	0.0	0.0	0.0	-6.9	0.7	3.4	4.9
2017	100.8	3.0	3.0	2.1	3.2	0.9	1.9	2.8	0.2	5.6	2.0	3.7	5.0
2018	104.0	3.2	2.4	1.5	2.6	1.0	0.4	0.2	0.6	8.1	2.4	4.2	3.2
2018 II	103.1	2.8	2.6	1.3	2.5	1.0	0.3	0.1	0.6	6.7	2.2	4.2	3.4
III	104.9	4.3	3.2	1.5	3.1	1.1	0.1	-0.3	0.7	12.5	2.9	4.3	2.6
IV	105.7	4.0	2.3	1.4	2.5	1.1	0.3	-0.2	0.8	11.1	2.3	4.2	2.5
2019 I	105.4	3.0	1.3	1.1	1.4	1.5	0.4	-0.1	1.0	7.7	.	.	.
2018 nov.	105.9	4.0	2.3	1.5	2.6	1.2	0.3	-0.2	0.8	11.0	-	-	-
dec.	105.1	3.0	1.5	1.3	2.2	1.1	0.4	0.0	0.8	7.8	-	-	-
2019 janv.	105.4	2.9	0.9	1.1	1.6	1.4	0.4	0.0	0.9	7.4	-	-	-
febr.	105.5	3.0	1.5	1.2	1.3	1.6	0.5	0.0	1.0	8.0	-	-	-
marts	105.4	2.9	1.7	1.1	1.3	1.6	0.2	-0.3	1.0	7.7	-	-	-
apr.	105.1	2.6	1.6	1.2	1.2	1.5	0.8	0.6	0.9	6.6	-	-	-

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini un ECB aprēķini, kuru pamatā ir MSCI dati un valstu avoti (13. aile).

1) Tikai iekšzemes tirdzniecība.

2) Dzīvojamo ēku ražošanas izmaksas.

3) Uz nesaskaņotiem avotiem balstīti eksperimentāli dati (sīkāku informāciju sk.

www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/governance_and_quality_framework/html/experimental-data.en.html).

4.3. Preču cenas un IKP deflatori

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	IKP deflatori								Naftas cenas (euro par barelu)	Neenerģijas preču cenas (euro)					
	Kopā (s.i. dati; indekss: 2010. g. = 100)	Kopā	Iekšzemes pieprasījums				Eksports ¹⁾	Imports ¹⁾		Svērums atbilstoši importam ²⁾			Svērums atbilstoši izmantošanai ²⁾		
			Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamat- kapitāla veidošana				Kopā	Pār- tāika	Nepār- tāikas preces	Kopā	Pār- tāika	Nepār- tāikas preces
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
% no kopējuma										100.0	45.4	54.6	100.0	50.4	49.6
2016	106.9	0.9	0.5	0.4	0.6	0.7	-1.4	-2.4	39.9	-2.0	-1.4	-2.8	-3.1	-3.7	-2.3
2017	108.0	1.1	1.5	1.3	1.5	1.5	1.9	3.0	48.1	5.8	-3.5	16.6	6.7	-1.6	17.8
2018	109.5	1.4	1.8	1.4	1.8	2.1	1.4	2.3	60.4	-0.9	-6.3	4.3	-0.2	-5.5	5.7
2018 II	109.3	1.3	1.7	1.3	1.8	1.8	1.0	1.9	62.6	2.1	-6.0	10.3	1.9	-6.3	11.7
III	109.7	1.3	2.0	1.7	1.9	2.4	2.3	3.9	64.8	2.0	-3.4	7.1	3.1	-2.2	8.8
IV	110.2	1.5	2.0	1.7	1.8	2.5	1.8	2.9	59.5	1.9	0.1	3.6	2.3	0.2	4.4
2019 I	110.6	1.6	1.9	1.5	1.9	2.4	1.3	2.0	55.6	3.2	3.7	2.8	3.9	5.2	2.7
2018 dec.	-	-	-	-	-	-	-	-	49.8	1.5	2.0	1.1	2.2	2.4	2.1
2019 janv.	-	-	-	-	-	-	-	-	51.9	1.2	3.9	-1.1	1.5	3.8	-0.7
febr.	-	-	-	-	-	-	-	-	56.5	4.1	4.9	3.5	4.4	5.6	3.3
marts	-	-	-	-	-	-	-	-	58.8	4.3	2.4	6.0	5.9	6.3	5.5
apr.	-	-	-	-	-	-	-	-	63.4	2.2	1.6	2.8	4.4	7.7	1.0
maijs	-	-	-	-	-	-	-	-	63.1	-4.1	-3.0	-5.0	-2.2	2.7	-7.1

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini un Bloomberg (9. aile).

1) Eksporta un importa deflatori attiecas uz precēm un pakalpojumiem un ietver pārrobežu tirdzniecību euro zonā.

2) Svērums atbilstoši importam: svērums noteikts saskaņā ar 2009.–2011. gada vidējo importa struktūru; svērums atbilstoši izmantošanai: svērums noteikts saskaņā ar 2009.–2011. gada vidējo iekšzemes pieprasījuma struktūru.

4. Cenas un izmaksas

4.4. Ar cenām saistīto viedokļu apsekojumi

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi (procentu starpības)					Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi)			
	Pārdošanas cenu gaidas (nākamajiem trim mēnešiem)				Patēriņa cenu tendences pēdējos 12 mēnešos	Ražošanas izmaksas		Noteiktās cenas	
	Apstrādes rūpniecība	Mazumtirdzniecība	Pakalpojumi	Būvniecība		Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi	Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999–2015	4.2	-	-	-3.6	32.0	56.7	56.3	-	49.7
2016	-0.4	2.3	4.4	-7.1	0.6	49.8	53.9	49.3	49.6
2017	9.2	5.1	6.9	2.5	12.7	64.6	56.3	55.1	51.6
2018	11.5	7.4	9.4	12.1	20.3	65.4	57.9	56.1	52.7
2018 II	10.3	6.9	9.4	12.1	18.7	65.6	57.6	56.5	52.3
III	11.1	7.5	9.0	12.4	21.2	65.2	58.4	55.5	52.8
IV	11.9	8.5	10.0	13.0	23.9	62.6	58.4	54.5	52.7
2019 I	8.9	8.2	10.4	11.4	20.4	53.9	57.7	53.0	53.1
2018 dec.	13.0	9.2	11.1	13.6	23.1	59.1	57.9	54.1	52.5
2019 janv.	10.7	8.8	11.5	12.9	19.2	55.7	58.3	53.8	53.2
febr.	9.0	8.1	9.2	12.4	20.4	53.9	58.1	52.7	52.7
marts	6.9	7.8	10.4	8.9	21.5	52.3	56.8	52.3	53.3
apr.	5.2	8.3	10.1	7.8	15.6	52.7	57.7	51.4	53.1
maijs	5.3	6.9	8.4	6.7	22.6	51.2	57.5	51.6	51.6

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts) un *Markit*.

4.5. Darbaspēka izmaksu indeksi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (indekss: 2012. g. = 100)	Kopā	Komponentu dalījumā		Atsevišķu saimnieciskās darbības veidu dalījumā		Papildpostenis: vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītājs ¹⁾
			Darba samaksa	Darba devēju sociālās iemaksas	Uzņēmējdarbības nozares	Galvenokārt ar uzņēmējdarbību nesaistītās nozares	
	1	2	3	4	5	6	7
% no 2012. gada kopapjoma	100.0	100.0	74.6	25.4	69.3	30.7	
2016	105.5	1.3	1.4	1.1	1.3	1.5	1.4
2017	107.4	1.8	1.8	1.8	1.9	1.6	1.5
2018	109.8	2.2	2.1	2.8	2.4	1.9	2.0
2018 II	113.7	2.2	1.9	2.9	2.6	1.5	2.1
III	106.4	2.5	2.4	3.0	2.6	2.2	2.1
IV	116.6	2.3	2.4	2.4	2.2	2.5	2.2
2019 I	.	.	.	.	.	.	2.2

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.

1) Uz nesaskaņotiem avotiem balstīti eksperimentāli dati (sīkāku informāciju sk. www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/governance_and_quality_framework/html/experimental-data.en.html).

4. Cenas un izmaksas

4.6. Vienības darbaspēka izmaksas, atlīdzība vienam nodarbinātajam un darba ražīgums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopā (indekss: 2010. g. = 100)	Kopā	Saimnieciskās darbības veidu dalījumā									
			Lauksaim- niecība, mežsaim- niecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būv- niecība	Tirdzniecība, transporta, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komuni- kācijas pakalpojumi	Finanses un apdroši- nāšana	Nekusta- mais īpašums	Profesionālie, komerc- darbības un atbalsta pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakal- pojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vienības darbaspēka izmaksas												
2016	105.3	0.7	1.3	-1.2	0.6	1.1	-0.6	1.5	3.5	0.7	1.5	2.0
2017	106.1	0.8	-0.8	-0.3	-0.3	0.2	0.3	-1.4	4.5	2.4	1.7	1.7
2018	108.1	1.9	0.6	2.2	0.9	1.4	0.8	0.0	3.9	2.4	2.2	2.4
2018 II	107.6	1.6	0.0	1.5	0.7	1.1	0.1	0.1	3.6	2.4	2.1	2.5
III	108.5	2.3	1.9	2.9	1.7	2.0	1.6	-0.3	4.1	2.9	2.4	2.8
IV	109.0	2.4	1.2	4.1	1.4	1.9	0.9	0.3	3.8	2.5	2.4	2.6
2019 I	109.4	2.3	1.1	3.8	1.6	2.1	2.6	-0.4	5.6	1.4	2.1	2.4
Atlīdzība vienam nodarbinātajam												
2016	109.4	1.2	0.3	1.3	1.9	1.4	0.2	2.3	1.8	0.2	1.4	1.7
2017	111.1	1.6	1.4	1.4	1.1	1.7	1.6	0.2	3.6	3.2	1.5	1.5
2018	113.6	2.2	2.0	1.9	1.7	2.2	2.5	2.1	3.2	3.2	2.2	2.6
2018 II	113.3	2.2	2.2	2.1	1.5	2.2	2.8	2.1	2.5	3.1	2.1	1.8
III	114.2	2.5	2.1	2.3	2.4	2.5	2.5	2.5	3.5	3.4	2.3	3.3
IV	114.6	2.2	1.4	1.5	1.7	2.1	1.9	1.9	3.6	3.3	2.3	3.5
2019 I	115.1	2.2	1.1	2.2	3.0	2.5	2.0	0.6	4.5	1.4	2.0	3.2
Darba ražīgums uz vienu nodarbināto												
2016	103.9	0.6	-1.0	2.5	1.4	0.3	0.7	0.8	-1.6	-0.5	-0.1	-0.2
2017	104.7	0.8	2.2	1.7	1.4	1.4	1.3	1.6	-0.8	0.8	-0.2	-0.2
2018	105.1	0.4	1.4	-0.3	0.8	0.8	1.7	2.1	-0.6	0.7	0.0	0.3
2018 II	105.3	0.6	2.2	0.6	0.8	1.1	2.7	1.9	-1.0	0.7	0.0	-0.7
III	105.2	0.2	0.2	-0.6	0.7	0.5	0.8	2.8	-0.6	0.5	-0.1	0.5
IV	105.1	-0.2	0.2	-2.4	0.3	0.2	0.9	1.6	-0.2	0.9	0.0	0.9
2019 I	105.2	-0.1	0.0	-1.6	1.4	0.4	-0.6	1.1	-1.1	0.0	-0.1	0.8
Atlīdzība par vienu nostrādāto stundu												
2016	110.9	1.0	-0.4	1.1	1.9	0.9	0.1	2.0	1.5	-0.1	1.4	1.6
2017	112.9	1.8	1.4	1.4	1.0	2.0	1.7	0.6	3.4	3.2	1.9	2.1
2018	115.2	2.0	1.5	1.8	1.2	2.3	2.3	2.0	2.7	2.8	2.0	2.1
2018 II	114.4	1.8	0.6	2.0	0.8	2.1	2.1	1.6	2.0	2.3	1.7	0.6
III	115.1	2.1	1.9	2.1	1.6	2.1	2.1	2.3	2.6	2.6	2.1	2.0
IV	115.5	1.9	0.9	1.4	1.1	2.1	1.4	1.5	3.5	2.7	2.0	2.2
2019 I	116.1	1.8	-0.3	2.1	2.1	2.0	1.6	0.3	4.4	1.1	2.0	2.8
Darba ražīgums stundā												
2016	105.8	0.5	-1.2	2.4	1.2	0.2	0.7	0.4	-2.2	-0.6	0.0	-0.2
2017	107.0	1.2	2.8	1.8	1.4	1.9	1.6	2.1	-1.0	1.1	0.3	0.5
2018	107.4	0.3	0.5	-0.2	0.5	1.0	1.7	2.0	-0.7	0.4	-0.1	0.2
2018 II	107.1	0.3	0.7	0.6	0.4	1.3	2.3	1.4	-1.0	0.0	-0.3	-1.3
III	106.8	-0.1	-0.9	-0.6	-0.2	0.4	0.6	2.5	-1.0	-0.3	-0.3	-0.3
IV	106.8	-0.4	-0.5	-2.5	-0.1	0.2	0.7	1.1	0.1	0.3	-0.3	-0.1
2019 I	106.9	-0.5	-1.3	-1.7	0.2	0.1	-0.8	0.7	-0.9	-0.3	-0.1	0.4

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.1. Monetārie rādītāji¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	M3											
	M2						M3 – M2					
	M1			M2 – M1								
	Skaidrā nauda apgrozībā	Nogul- dījumi uz nakti		Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem			Repo darījumi	Naudas tirgus fondu akcijas	Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi												
2016	1 075.3	6 082.8	7 158.1	1 330.6	2 221.0	3 551.5	10 709.7	69.6	523.1	86.6	679.2	11 388.9
2017	1 111.6	6 637.3	7 748.9	1 197.0	2 260.9	3 457.9	11 206.8	74.7	512.0	71.6	658.4	11 865.1
2018	1 162.7	7 121.0	8 283.7	1 125.7	2 294.1	3 419.9	11 703.5	74.6	523.3	73.1	670.9	12 374.5
2018 II	1 133.6	6 892.0	8 025.6	1 178.1	2 270.5	3 448.6	11 474.2	73.7	507.8	65.5	647.1	12 121.3
III	1 150.6	7 009.8	8 160.3	1 126.6	2 284.6	3 411.2	11 571.5	71.4	495.4	60.4	627.3	12 198.8
IV	1 162.7	7 121.0	8 283.7	1 125.7	2 294.1	3 419.9	11 703.5	74.6	523.3	73.1	670.9	12 374.5
2019 I	1 180.7	7 289.6	8 470.3	1 113.0	2 313.9	3 427.0	11 897.3	74.4	509.6	31.5	615.5	12 512.8
2018 nov.	1 158.2	7 091.4	8 249.6	1 125.8	2 294.9	3 420.8	11 670.4	73.8	503.5	59.1	636.3	12 306.7
dec.	1 162.7	7 121.0	8 283.7	1 125.7	2 294.1	3 419.9	11 703.5	74.6	523.3	73.1	670.9	12 374.5
2019 janv.	1 167.7	7 126.3	8 293.9	1 123.7	2 298.6	3 422.4	11 716.3	74.9	508.5	63.5	646.9	12 363.2
febr.	1 172.8	7 194.3	8 367.1	1 125.1	2 304.7	3 429.8	11 796.8	70.7	505.1	57.6	633.4	12 430.2
marts	1 180.7	7 289.6	8 470.3	1 113.0	2 313.9	3 427.0	11 897.3	74.4	509.6	31.5	615.5	12 512.8
apr. ^(p)	1 182.2	7 309.6	8 491.8	1 125.2	2 326.8	3 452.0	11 943.8	73.9	510.5	37.6	622.0	12 565.8
Darījumi												
2016	38.1	541.7	579.8	-106.1	16.1	-90.0	489.8	-4.3	34.3	18.3	48.3	538.0
2017	36.4	591.8	628.1	-110.5	34.3	-76.2	551.9	6.6	-10.9	-18.4	-22.7	529.2
2018	50.0	464.3	514.3	-74.0	45.0	-29.0	485.3	-3.5	11.3	-2.3	5.5	490.8
2018 II	16.6	137.7	154.4	4.8	9.9	14.7	169.0	-0.9	-3.2	2.3	-1.8	167.2
III	16.0	116.1	132.1	-51.8	14.1	-37.7	94.4	-2.4	-12.6	-4.8	-19.7	74.7
IV	12.1	107.7	119.8	-2.2	13.4	11.2	131.0	2.9	27.7	9.3	39.8	170.8
2019 I	18.1	166.0	184.1	-15.0	20.3	5.3	189.3	-0.5	-16.8	-38.3	-55.5	133.8
2018 nov.	3.8	47.8	51.5	-11.8	4.8	-7.0	44.5	1.8	-2.2	-0.8	-1.2	43.3
dec.	4.5	28.6	33.0	0.4	3.1	3.5	36.6	0.9	19.6	12.5	32.9	69.5
2019 janv.	5.0	8.6	13.6	-2.2	5.1	2.8	16.5	0.3	-15.7	-9.3	-24.7	-8.2
febr.	5.1	66.4	71.5	0.7	6.0	6.7	78.2	-4.3	-3.5	-5.0	-12.8	65.4
marts	8.0	90.9	98.9	-13.5	9.2	-4.2	94.7	3.5	2.5	-24.0	-18.0	76.7
apr. ^(p)	1.4	24.7	26.1	11.8	8.3	20.1	46.1	-0.5	2.7	5.4	7.7	53.9
Pieauguma temps												
2016	3.7	9.7	8.8	-7.4	0.7	-2.5	4.8	-5.8	7.0	26.1	7.6	5.0
2017	3.4	9.8	8.8	-8.4	1.5	-2.1	5.2	9.5	-2.1	-21.4	-3.3	4.7
2018	4.5	7.0	6.6	-6.2	2.0	-0.8	4.3	-4.6	2.2	-3.4	0.8	4.1
2018 II	3.5	8.1	7.4	-5.5	1.7	-0.9	4.7	5.3	-1.4	-16.3	-2.4	4.3
III	4.1	7.3	6.9	-7.4	1.8	-1.4	4.3	2.0	-6.7	-26.1	-8.1	3.6
IV	4.5	7.0	6.6	-6.2	2.0	-0.8	4.3	-4.6	2.2	-3.4	0.8	4.1
2019 I	5.6	7.8	7.5	-5.5	2.6	-0.2	5.2	-1.1	-1.0	-48.7	-5.7	4.6
2018 nov.	4.3	7.1	6.7	-6.7	2.0	-1.0	4.3	-8.2	-3.1	-22.0	-5.8	3.7
dec.	4.5	7.0	6.6	-6.2	2.0	-0.8	4.3	-4.6	2.2	-3.4	0.8	4.1
2019 janv.	4.7	6.4	6.2	-6.3	2.0	-0.8	4.0	-4.0	-1.7	3.7	-1.5	3.7
febr.	5.0	6.9	6.6	-4.9	2.2	-0.2	4.5	-7.1	-1.0	-4.7	-2.1	4.2
marts	5.6	7.8	7.5	-5.5	2.6	-0.2	5.2	-1.1	-1.0	-48.7	-5.7	4.6
apr. ^(p)	5.2	7.8	7.4	-3.9	2.7	0.5	5.3	-4.6	-0.5	-46.2	-5.9	4.7

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.2. M3 ietilpstošie noguldījumi¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Nefinanšu sabiedrības ²⁾					Mājsaimniecības ³⁾					Finanšu sabiedrības (neietverot MFI un ASPF) ²⁾	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Pārējā valdība ⁴⁾
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Atlikumi													
2016	2 093.2	1 630.3	295.1	159.6	8.2	6 055.5	3 402.3	644.9	2 006.3	2.1	972.0	199.5	383.8
2017	2 237.7	1 794.2	285.7	148.8	9.1	6 316.5	3 702.0	562.0	2 051.9	0.7	998.6	204.4	412.6
2018	2 336.5	1 902.7	278.4	147.5	7.8	6 642.9	4 038.5	517.3	2 086.0	1.2	1 004.6	200.2	431.2
2018 II	2 283.5	1 850.8	277.7	148.0	7.0	6 469.7	3 870.8	535.3	2 062.5	1.1	1 014.3	220.1	426.7
III	2 309.7	1 886.3	267.9	148.7	6.8	6 545.8	3 946.3	524.6	2 073.8	1.1	986.4	212.2	438.3
IV	2 336.5	1 902.7	278.4	147.5	7.8	6 642.9	4 038.5	517.3	2 086.0	1.2	1 004.6	200.2	431.2
2019 I	2 384.6	1 960.5	269.6	147.9	6.6	6 753.7	4 130.7	515.0	2 106.7	1.3	977.1	213.3	462.3
2018 nov.	2 322.1	1 890.4	275.4	148.1	8.1	6 607.9	4 004.3	517.8	2 084.6	1.2	1 003.7	208.3	443.9
dec.	2 336.5	1 902.7	278.4	147.5	7.8	6 642.9	4 038.5	517.3	2 086.0	1.2	1 004.6	200.2	431.2
2019 janv.	2 325.3	1 898.9	271.4	147.3	7.7	6 678.2	4 068.2	517.3	2 091.1	1.7	977.9	204.0	438.1
febr.	2 348.4	1 918.9	275.8	147.0	6.7	6 723.6	4 107.3	516.9	2 097.8	1.5	964.6	206.0	452.1
marts	2 384.6	1 960.5	269.6	147.9	6.6	6 753.7	4 130.7	515.0	2 106.7	1.3	977.1	213.3	462.3
apr. ^(p)	2 391.9	1 964.6	270.7	148.6	7.9	6 789.4	4 156.1	513.6	2 118.1	1.7	982.3	211.8	460.1
Darījumi													
2016	131.8	156.6	-25.2	0.3	0.1	300.7	334.2	-46.5	13.9	-0.9	24.2	-28.4	19.1
2017	178.5	181.4	-3.1	-0.8	1.0	255.5	304.9	-81.6	33.5	-1.3	55.1	6.3	26.9
2018	94.9	106.7	-9.3	-1.1	-1.4	325.7	324.5	-45.1	45.9	0.5	-1.9	-4.9	17.8
2018 II	29.2	29.2	1.1	-0.4	-0.7	83.3	81.7	-8.9	11.0	-0.5	20.2	8.9	10.0
III	25.9	35.4	-9.9	0.6	-0.2	76.0	75.5	-10.7	11.3	0.0	-29.2	-8.0	11.4
IV	27.3	16.6	10.5	-0.7	0.9	96.6	88.3	-7.5	15.7	0.1	17.2	-12.5	-6.8
2019 I	50.1	59.5	-9.0	0.8	-1.2	109.6	91.5	-2.7	20.7	0.1	-31.8	12.4	30.4
2018 nov.	7.0	0.2	5.0	-0.3	2.2	23.1	20.9	-3.0	5.2	0.0	9.0	-0.4	3.8
dec.	16.4	13.9	3.4	-0.6	-0.3	35.5	30.6	-0.4	5.2	0.0	1.8	-8.1	-12.6
2019 janv.	-6.5	-0.2	-6.7	0.4	-0.1	35.3	29.6	0.0	5.2	0.5	-27.1	3.4	6.8
febr.	22.5	19.6	4.4	-0.3	-1.1	44.9	39.0	-0.5	6.6	-0.1	-14.3	2.1	13.7
marts	34.2	40.1	-6.6	0.8	-0.1	29.5	22.9	-2.2	8.9	-0.3	9.7	7.0	9.9
apr. ^(p)	7.3	4.2	1.1	0.8	1.3	35.0	29.7	-1.8	6.8	0.4	5.6	-1.5	-2.2
Pieauguma temps													
2016	6.8	10.4	-7.9	0.3	1.4	5.2	10.9	-6.7	0.7	-29.3	2.5	-12.5	5.2
2017	8.5	11.2	-1.1	-0.5	12.5	4.2	9.0	-12.7	1.7	-65.5	5.7	3.2	7.0
2018	4.2	5.9	-3.3	-0.7	-16.0	5.2	8.7	-8.0	2.2	65.1	-0.2	-2.4	4.3
2018 II	5.1	7.3	-5.5	-0.3	7.0	4.4	8.5	-10.8	1.7	-53.9	5.7	12.8	5.6
III	4.8	7.0	-6.8	0.3	27.4	4.5	8.4	-10.0	1.9	-45.8	1.0	5.2	4.8
IV	4.2	5.9	-3.3	-0.7	-16.0	5.2	8.7	-8.0	2.2	65.1	-0.2	-2.4	4.3
2019 I	5.9	7.7	-2.7	0.2	-15.7	5.7	8.9	-5.5	2.9	-18.1	-2.4	0.4	10.8
2018 nov.	4.0	5.6	-3.5	-0.3	-1.2	4.8	8.5	-9.0	2.1	-42.4	0.3	1.5	6.8
dec.	4.2	5.9	-3.3	-0.7	-16.0	5.2	8.7	-8.0	2.2	65.1	-0.2	-2.4	4.3
2019 janv.	2.6	4.5	-7.0	-0.1	-23.1	5.3	8.8	-7.1	2.3	-6.4	-1.7	-1.4	5.3
febr.	4.4	6.0	-2.8	-0.1	-25.7	5.6	8.9	-6.0	2.5	-13.6	-3.7	-1.3	8.4
marts	5.9	7.7	-2.7	0.2	-15.7	5.7	8.9	-5.5	2.9	-18.1	-2.4	0.4	10.8
apr. ^(p)	5.8	7.2	-1.0	1.5	0.9	5.8	8.9	-5.2	2.9	1.3	0.0	-0.5	9.5

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (neietverot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

4) Attiecas uz valdības sektoru, neietverot centrālo valdību.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.3. Euro zonas rezidentiem izsniegtie kredīti¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Kredīts valdībai			Kredīts pārējiem euro zonas rezidentiem								Parāda vērtspapīri	Kapitāla vērtspapīri un ieguldījumu fondu (neietverot naudas tirgus fondus) akcijas
	Kopā	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Kopā	Aizdevumi								
					Kopā	Nefinanšu sabiedrībām ³⁾	Mājsaimniecībām ⁴⁾	Finanšu sabiedrībām (neietverot MFI un ASPF) ³⁾	Apdrošināšanas sabiedrībām un pensiju fondiem				
										Koriģētie aizdevumi ²⁾			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Atlikumi													
2016	4 389.3	1 084.0	3 292.1	12 881.4	10 711.1	10 982.1	4 311.4	5 449.3	836.7	113.5	1 387.4	782.9	
2017	4 625.9	1 033.3	3 578.7	13 116.4	10 874.1	11 167.4	4 325.4	5 600.0	839.1	109.6	1 442.4	799.8	
2018	4 687.0	1 007.4	3 668.2	13 418.0	11 127.0	11 483.8	4 408.8	5 741.5	848.8	127.9	1 520.0	771.0	
2018 II	4 602.9	1 017.7	3 571.0	13 276.2	10 990.8	11 324.3	4 357.5	5 660.3	853.2	119.8	1 496.6	788.7	
III	4 627.4	1 003.5	3 609.9	13 363.1	11 064.5	11 394.1	4 396.2	5 702.0	841.9	124.4	1 513.8	784.8	
IV	4 687.0	1 007.4	3 668.2	13 418.0	11 127.0	11 483.8	4 408.8	5 741.5	848.8	127.9	1 520.0	771.0	
2019 I	4 662.8	1 001.3	3 650.1	13 526.9	11 196.1	11 546.6	4 422.4	5 788.2	854.2	131.4	1 527.4	803.3	
2018 nov.	4 612.6	1 003.4	3 594.3	13 411.9	11 112.4	11 442.1	4 421.2	5 731.8	838.7	120.7	1 516.8	782.8	
dec.	4 687.0	1 007.4	3 668.2	13 418.0	11 127.0	11 483.8	4 408.8	5 741.5	848.8	127.9	1 520.0	771.0	
2019 janv.	4 685.8	1 006.7	3 667.7	13 452.1	11 156.4	11 498.5	4 409.0	5 758.7	861.0	127.7	1 523.0	772.7	
febr.	4 684.7	1 000.8	3 672.0	13 502.1	11 179.3	11 525.9	4 425.1	5 770.4	857.4	126.3	1 533.1	789.8	
marts	4 662.8	1 001.3	3 650.1	13 526.9	11 196.1	11 546.6	4 422.4	5 788.2	854.2	131.4	1 527.4	803.3	
apr. ^(p)	4 639.6	998.2	3 629.9	13 570.2	11 233.9	11 588.7	4 442.3	5 801.9	863.9	125.7	1 523.5	812.8	
Darījumi													
2016	485.9	-34.5	520.3	319.7	235.8	259.9	82.5	121.1	43.2	-11.0	80.3	3.6	
2017	289.7	-43.2	332.3	361.8	273.9	314.7	82.7	173.7	21.1	-3.5	64.3	23.6	
2018	92.4	-28.4	120.8	372.6	304.7	377.3	124.0	166.2	-3.6	18.1	89.4	-21.4	
2018 II	34.7	-6.0	40.3	85.6	55.5	104.0	17.1	34.9	-3.5	6.9	29.7	0.4	
III	48.0	-16.2	64.5	105.3	91.0	88.0	48.7	49.9	-12.1	4.5	18.6	-4.2	
IV	40.7	3.9	36.8	65.9	60.1	91.5	16.5	42.0	-1.8	3.4	13.6	-7.7	
2019 I	-40.4	-6.8	-33.6	107.5	82.9	78.4	25.0	50.1	6.0	1.8	-1.5	26.0	
2018 nov.	-8.3	2.8	-12.1	27.4	30.3	32.8	22.6	18.3	-10.6	0.0	-6.0	3.2	
dec.	57.9	4.1	54.8	6.5	8.4	38.9	-12.8	8.8	5.1	7.2	7.5	-9.3	
2019 janv.	-12.5	-2.3	-10.2	34.8	35.0	18.7	4.3	18.4	12.4	-0.2	0.1	-0.3	
febr.	10.9	-4.8	15.3	46.2	24.8	32.1	17.5	12.9	-4.1	-1.4	7.1	14.3	
marts	-38.8	0.4	-38.7	26.4	23.1	27.6	3.2	18.8	-2.4	3.5	-8.7	12.0	
apr. ^(p)	-22.6	-3.2	-19.5	40.1	41.5	48.7	24.6	14.0	8.6	-5.7	-6.4	5.0	
Pieauguma temps													
2016	12.4	-3.1	18.7	2.5	2.3	2.4	1.9	2.3	5.5	-8.9	6.1	0.5	
2017	6.6	-4.0	10.2	2.8	2.6	2.9	1.9	3.2	2.5	-3.1	4.6	3.0	
2018	2.0	-2.7	3.4	2.8	2.8	3.4	2.9	3.0	-0.4	16.5	6.2	-2.7	
2018 II	4.0	-3.9	6.5	2.8	2.9	3.5	2.6	3.0	3.0	6.9	4.8	-1.4	
III	3.1	-4.4	5.3	3.0	3.0	3.4	3.2	3.1	-0.4	11.7	5.9	-1.1	
IV	2.0	-2.7	3.4	2.8	2.8	3.4	2.9	3.0	-0.4	16.5	6.2	-2.7	
2019 I	1.8	-2.4	3.1	2.8	2.6	3.2	2.5	3.1	-1.3	14.8	4.1	1.9	
2018 nov.	2.1	-3.8	3.8	2.9	2.8	3.2	3.1	3.2	-1.9	5.2	6.6	-1.8	
dec.	2.0	-2.7	3.4	2.8	2.8	3.4	2.9	3.0	-0.4	16.5	6.2	-2.7	
2019 janv.	2.4	-2.9	3.9	2.5	2.5	3.0	2.3	3.2	-1.8	13.0	5.3	-2.6	
febr.	2.5	-2.6	4.0	2.8	2.7	3.3	2.6	3.2	-1.4	10.6	5.3	-0.3	
marts	1.8	-2.4	3.1	2.8	2.6	3.2	2.5	3.1	-1.3	14.8	4.1	1.9	
apr. ^(p)	1.3	-2.7	2.5	2.7	2.8	3.4	2.7	3.2	0.6	5.4	2.6	1.2	

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei (kas nosaka aizdevumu izslēgšanu no MFI statistikas bilancēm), kā arī MFI sniegto naudas līdzekļu apvienošanas virtuālā grupas kontā pakalpojumu rezultātā izveidotajām pozīcijām.

3) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (neietverot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

4) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.4. MFI aizdevumi euro zonas nefinanšu sabiedrībām un mājāsaimniecībām¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Nefinanšu sabiedrības ²⁾					Mājāsaimniecības ³⁾				
	Kopā		Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā		Patērīga kredīts	Kredīti mājokļa iegādei	Citi aizdevumi
		Koriģētie aizdevumi ⁴⁾					Koriģētie aizdevumi ⁴⁾			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2016	4 311.4	4 309.1	1 013.3	795.7	2 502.4	5 449.3	5 728.7	615.9	4 084.1	749.3
2017	4 325.4	4 360.1	987.3	820.2	2 517.9	5 600.0	5 866.6	654.4	4 217.0	728.6
2018	4 408.8	4 493.1	995.7	844.3	2 568.7	5 741.5	6 023.3	683.5	4 353.9	704.1
2018 II	4 357.5	4 420.5	985.7	828.1	2 543.7	5 660.3	5 941.0	670.1	4 273.3	716.9
III	4 396.2	4 459.8	999.7	836.2	2 560.4	5 702.0	5 979.1	678.6	4 311.7	711.7
IV	4 408.8	4 493.1	995.7	844.3	2 568.7	5 741.5	6 023.3	683.5	4 353.9	704.1
2019 I	4 422.4	4 507.6	980.0	852.1	2 590.3	5 788.2	6 065.6	694.2	4 392.0	702.0
2018 nov.	4 421.2	4 482.7	989.2	850.9	2 581.0	5 731.8	6 010.5	685.6	4 336.4	709.8
dec.	4 408.8	4 493.1	995.7	844.3	2 568.7	5 741.5	6 023.3	683.5	4 353.9	704.1
2019 janv.	4 409.0	4 488.9	980.0	846.5	2 582.6	5 758.7	6 037.2	687.5	4 367.2	703.9
febr.	4 425.1	4 504.8	980.5	851.2	2 593.4	5 770.4	6 051.7	690.7	4 375.6	704.1
marts	4 422.4	4 507.6	980.0	852.1	2 590.3	5 788.2	6 065.6	694.2	4 392.0	702.0
apr. ^(p)	4 442.3	4 524.4	986.1	858.3	2 597.9	5 801.9	6 084.4	695.3	4 405.2	701.4
Darījumi										
2016	82.5	100.4	-14.7	43.2	54.0	121.1	113.8	24.1	105.4	-8.4
2017	82.7	131.7	-0.3	38.0	45.0	173.7	165.5	45.1	134.3	-5.8
2018	124.0	174.9	19.6	33.5	70.8	166.2	188.6	39.6	136.4	-9.8
2018 II	17.1	48.1	-12.1	10.3	18.9	34.9	44.3	10.4	29.1	-4.6
III	48.7	47.8	16.4	9.7	22.6	49.9	48.6	10.3	40.5	-0.9
IV	16.5	39.8	-2.3	7.4	11.3	42.0	50.8	7.7	39.2	-4.9
2019 I	25.0	23.4	-14.4	10.3	29.1	50.1	49.0	11.5	38.9	-0.3
2018 nov.	22.6	23.0	5.7	8.3	8.6	18.3	18.2	4.2	14.1	0.0
dec.	-12.8	12.7	8.3	-9.2	-12.0	8.8	14.1	0.1	13.1	-4.4
2019 janv.	4.3	-2.1	-13.8	2.5	15.6	18.4	15.3	4.4	13.8	0.2
febr.	17.5	17.2	0.7	5.4	11.4	12.9	17.5	3.3	9.1	0.5
marts	3.2	8.2	-1.2	2.4	2.1	18.8	16.1	3.8	16.0	-1.0
apr. ^(p)	24.6	23.8	7.5	6.7	10.4	14.0	19.4	2.8	10.5	0.8
Pieauguma temps										
2016	1.9	2.4	-1.4	5.7	2.2	2.3	2.0	4.1	2.7	-1.1
2017	1.9	3.1	0.0	4.8	1.8	3.2	2.9	7.3	3.3	-0.8
2018	2.9	4.0	2.0	4.1	2.8	3.0	3.2	6.1	3.2	-1.4
2018 II	2.6	4.1	1.4	5.5	2.2	3.0	2.9	7.2	3.1	-1.2
III	3.2	4.3	3.3	4.6	2.8	3.1	3.1	6.9	3.2	-0.9
IV	2.9	4.0	2.0	4.1	2.8	3.0	3.2	6.1	3.2	-1.4
2019 I	2.5	3.6	-1.2	4.6	3.3	3.1	3.3	6.0	3.5	-1.5
2018 nov.	3.1	4.0	1.4	5.3	3.0	3.2	3.3	6.7	3.3	-0.9
dec.	2.9	4.0	2.0	4.1	2.8	3.0	3.2	6.1	3.2	-1.4
2019 janv.	2.3	3.4	-0.4	3.6	2.9	3.2	3.2	6.1	3.5	-1.2
febr.	2.6	3.8	0.1	4.5	3.0	3.2	3.3	6.0	3.5	-1.2
marts	2.5	3.6	-1.2	4.6	3.3	3.1	3.3	6.0	3.5	-1.5
apr. ^(p)	2.7	3.9	-0.8	5.2	3.3	3.2	3.4	5.8	3.5	-1.2

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (neietverot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

3) T.sk. mājāsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

4) Koriģēti atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei (kas nosaka aizdevumu izslēgšanu no MFI statistikas bilancēm), kā arī MFI sniegto naudas līdzekļu apvienošanas virtuālā grupas kontā pakalpojumu rezultātā izveidotajām pozīcijām.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.5. M3 neietilpstošie bilances posteņi (neietverot euro zonas rezidentiem izsniegtos kredītus)¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	MFI saistības						MFI aktīvi			
	Centrālās valdības turējumi ²⁾	Ilgāka termiņa finanšu saistības pret pārējiem euro zonas rezidentiem					Tīrie ārējie aktīvi	Citi		
		Kopā	Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem	Parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem	Kapitāls un rezerves		Kopā		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2016	307.7	6 955.9	2 089.5	70.9	2 145.9	2 649.6	1 124.8	257.0	205.9	121.6
2017	343.9	6 768.4	1 968.3	59.7	2 014.1	2 726.2	935.5	299.8	143.5	92.5
2018	378.9	6 808.4	1 941.4	56.0	2 090.6	2 720.4	1 028.6	428.0	187.0	194.9
2018 II	330.7	6 708.6	1 950.7	58.4	2 025.6	2 673.9	858.8	422.8	174.1	183.8
III	403.7	6 693.6	1 934.8	56.9	2 048.5	2 653.5	881.1	424.5	177.3	183.0
IV	378.9	6 808.4	1 941.4	56.0	2 090.6	2 720.4	1 028.6	428.0	187.0	194.9
2019 I	367.8	6 903.7	1 937.7	55.6	2 145.7	2 764.6	1 175.7	418.9	199.0	212.3
2018 nov.	390.6	6 784.9	1 929.9	55.8	2 098.7	2 700.5	1 039.3	418.4	196.1	204.4
dec.	378.9	6 808.4	1 941.4	56.0	2 090.6	2 720.4	1 028.6	428.0	187.0	194.9
2019 janv.	377.3	6 855.5	1 939.7	55.6	2 111.2	2 749.0	1 066.0	392.1	199.0	208.4
febr.	408.9	6 874.1	1 936.6	55.6	2 141.4	2 740.5	1 110.2	416.2	198.1	210.5
marts	367.8	6 903.7	1 937.7	55.6	2 145.7	2 764.6	1 175.7	418.9	199.0	212.3
apr. ^(p)	362.3	6 887.5	1 933.5	56.0	2 129.4	2 768.6	1 189.0	416.9	218.5	232.1
Darījumi										
2016	22.0	-122.9	-71.3	-8.6	-118.7	75.7	-278.3	-90.2	12.8	-12.0
2017	39.1	-74.9	-83.7	-6.6	-72.0	87.4	-92.5	-65.6	-60.9	-27.6
2018	39.0	44.7	-37.8	-4.9	17.0	70.4	64.6	44.9	21.8	24.2
2018 II	-10.4	-10.0	-4.8	-1.1	-15.0	11.0	-62.2	88.7	16.4	19.4
III	76.4	29.8	-16.2	-1.5	19.2	28.4	38.9	-11.3	3.2	-0.8
IV	-24.1	16.0	-0.4	-0.9	3.4	13.9	34.7	21.4	9.7	11.9
2019 I	-11.1	51.2	-10.7	-0.3	45.2	17.0	111.7	-4.9	2.7	5.5
2018 nov.	-7.9	-4.5	-6.1	-0.9	-2.3	4.7	48.8	-37.1	29.0	30.0
dec.	-10.9	6.3	5.7	0.2	1.2	-0.8	-27.6	28.2	-9.1	-9.5
2019 janv.	-1.6	20.1	-6.0	-0.4	20.5	5.9	20.6	-32.6	12.0	13.5
febr.	31.5	21.0	-3.2	0.0	26.3	-2.2	42.0	18.7	-0.9	2.1
marts	-41.0	10.2	-1.5	0.0	-1.6	13.2	49.2	9.0	-8.4	-10.2
apr. ^(p)	-5.5	-11.1	-3.6	0.4	-15.4	7.6	19.8	0.0	19.5	19.8
Pieauguma temps										
2016	7.8	-1.7	-3.4	-10.9	-5.3	2.9	-	-	6.3	-9.0
2017	12.6	-1.1	-4.0	-9.7	-3.4	3.3	-	-	-29.7	-22.7
2018	11.3	0.7	-1.9	-8.1	0.8	2.7	-	-	11.0	2.2
2018 II	6.5	-0.9	-3.2	-10.8	-2.5	2.4	-	-	-3.6	-18.0
III	14.3	0.0	-2.8	-9.3	0.0	2.3	-	-	7.7	4.9
IV	11.3	0.7	-1.9	-8.1	0.8	2.7	-	-	11.0	2.2
2019 I	8.9	1.3	-1.6	-6.4	2.5	2.6	-	-	18.9	12.7
2018 nov.	24.7	0.6	-2.1	-9.1	0.8	2.6	-	-	-0.1	-24.6
dec.	11.3	0.7	-1.9	-8.1	0.8	2.7	-	-	11.0	2.2
2019 janv.	18.9	0.8	-1.9	-7.7	1.0	2.8	-	-	28.0	22.7
febr.	19.6	1.3	-1.8	-7.1	2.9	2.7	-	-	35.9	27.9
marts	8.9	1.3	-1.6	-6.4	2.5	2.6	-	-	18.9	12.7
apr. ^(p)	4.6	1.0	-1.9	-5.2	2.1	2.5	-	-	41.6	44.3

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Ietver centrālās valdības MFI sektorā veikto noguldījumu un MFI sektora emitēto vērtspapīru turējumus.

3) Nav veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo ietekmi.

6. Fiskālās norises

6.1. Deficīts/pārpalikums

(% no IKP; gada plūsmas)

	Deficīts (-)/pārpalikums (+)					Papildpostenis: sākotnējais deficīts (-)/ pārpalikums (+)
	Kopā	Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālā nodrošinājuma fondi	
	1	2	3	4	5	6
2015	-2.0	-1.9	-0.2	0.1	-0.1	0.3
2016	-1.6	-1.7	-0.1	0.2	0.1	0.6
2017	-1.0	-1.3	0.0	0.2	0.1	1.0
2018	-0.5	-1.1	0.1	0.2	0.3	1.3
2018 I	-0.8	.	.	.	.	1.1
II	-0.5	.	.	.	.	1.3
III	-0.4	.	.	.	.	1.4
IV	-0.5	.	.	.	.	1.3

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

6.2. Ieņēmumi un izdevumi

(% no IKP; gada plūsmas)

	Ieņēmumi						Izdevumi						
	Kopā	Kārtējie ieņēmumi				Kapitāla ieņēmumi	Kopā	Kārtējie izdevumi					Kapitāla izdevumi
		Tiešie nodokļi	Netiešie nodokļi	Neto sociālās iemaksas	Atlīdzība nodarbinā- tajiem			Starppatēriņš	Procentu maksājumi	Sociālie maksājumi			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2015	46.2	45.7	12.5	13.0	15.2	0.5	48.3	44.4	10.0	5.2	2.3	22.7	3.9
2016	46.0	45.5	12.5	12.9	15.2	0.5	47.5	44.0	9.9	5.2	2.1	22.7	3.6
2017	46.1	45.7	12.8	12.9	15.2	0.4	47.0	43.3	9.8	5.2	2.0	22.4	3.8
2018	46.3	45.9	13.0	13.0	15.2	0.4	46.8	43.1	9.8	5.1	1.8	22.3	3.7
2018 I	46.1	45.7	12.9	12.9	15.2	0.4	46.9	43.1	9.8	5.2	1.9	22.4	3.8
II	46.2	45.8	12.9	13.0	15.2	0.4	46.7	43.0	9.8	5.2	1.9	22.3	3.7
III	46.3	45.9	13.0	13.0	15.2	0.4	46.7	43.1	9.8	5.2	1.9	22.3	3.7
IV	46.3	45.9	13.0	13.0	15.2	0.4	46.8	43.1	9.8	5.2	1.8	22.3	3.7

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

6.3. Valdības parāda attiecība pret IKP

(% no IKP; atlikumi perioda beigās)

	Kopā	Finanšu instruments			Turētājs			Sākotnējais termiņš		Atlikušais termiņš			Valūta	
		Nauda un noguldī- jumi	Aizde- vumi	Parāda vērts- papīri	Kreditore (rezidenti)	MFI	Kreditore (nereziden- ti)	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Euro vai dalībvalsts valūta	Citas valūtas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2015	90.1	2.8	16.4	70.9	44.3	27.5	45.7	9.1	81.0	17.5	31.3	41.3	88.0	2.1
2016	89.2	2.7	15.6	70.9	46.8	30.7	42.5	8.8	80.5	17.2	29.8	42.2	87.2	2.1
2017	87.1	2.6	14.5	70.0	47.6	32.1	39.5	8.0	79.0	15.8	28.9	42.3	85.2	1.8
2018	85.1	2.6	13.7	68.9	47.3	32.3	37.8	7.5	77.7	15.6	28.2	41.3	83.7	1.5
2018 I	87.2	2.6	14.2	70.3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
II	86.6	2.6	14.0	70.1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
III	86.5	2.6	13.8	70.0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
IV	85.2	2.6	13.7	68.9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

6. Fiskālās norises

6.4. Valdības parāda attiecības pret IKP un pamatfaktoru gada pārmaiņas¹⁾

(% no IKP; gada plūsmas)

	Parāda attiecības pret IKP pārmaiņas ²⁾	Sākotnējais deficīts (+)/ pārpalikums (-)	Deficīta-parāda korekcija							Cita	Procentu likmes un izaugsmes tempa starpība	Papildpostenis: aizņemšanās nepieciešamība
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem					Pārvērtēšanas ietekme un citas apjoma pārmaiņas			
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Kapitāla vērtspapīri un ieguldījumu fondu akcijas				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015	-1.9	-0.3	-0.8	-0.5	0.2	-0.3	-0.3	-0.1	0.0	-0.4	-0.8	1.2
2016	-0.8	-0.6	0.1	0.2	0.3	-0.1	0.0	0.1	0.0	-0.1	-0.4	1.6
2017	-2.2	-1.0	-0.1	0.3	0.5	0.0	-0.2	0.1	-0.1	-0.4	-1.1	0.9
2018	-1.9	-1.3	0.3	0.3	0.4	-0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	-0.9	0.8
2018 I	-2.4	-1.1	-0.1	0.5	0.5	0.0	-0.1	0.1	-0.1	-0.5	-1.1	0.8
II	-2.8	-1.3	-0.2	0.3	0.2	-0.1	0.0	0.2	-0.1	-0.4	-1.3	0.5
III	-2.1	-1.4	0.5	0.7	0.6	0.0	0.0	0.2	-0.1	-0.1	-1.1	1.0
IV	-1.9	-1.3	0.3	0.5	0.4	-0.1	0.0	0.1	0.0	-0.2	-0.9	0.8

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

1) Finanšu krīzes kontekstā veikto starpvaldību aizdevumu dati, neietverot deficīta-parāda korekcijas ceturkšņa datus, ir konsolidēti.

2) Aprēķināts kā starpība starp valdības parāda attiecību pret IKP atsaucies perioda beigās un iepriekšējā gada atbilstošā perioda beigās.

6.5. Valdības parāda vērtspapīri¹⁾

(parāda apkalpošana; % no IKP; plūsmas parāda apkalpošanas periodā; vidējās nominālās peļņas likmes; % gadā)

	Parāda apkalpošana 1 gada ietvaros ²⁾					Vidējais atlikušais termiņš gados ³⁾	Vidējās nominālās peļņas likmes ⁴⁾						
	Kopā	Pamatsumma		Procenti			Apgrozībā esošais apjoms					Darījumi	
		Termiņš līdz 3 mēnešiem	Termiņš līdz 3 mēnešiem	Kopā	Mainīgā procentu likme		Nulles procentu likmes kupons	Fiksētā procentu likme	Termiņš līdz 1 gadam	Emisija	Dzēšana		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2016	14.1	12.4	4.6	1.7	0.4	6.9	2.6	1.2	-0.1	3.0	2.9	0.2	1.2
2017	12.9	11.2	4.2	1.7	0.4	7.1	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.3	0.3	1.1
2018	12.6	11.1	3.7	1.5	0.4	7.3	2.3	1.1	-0.1	2.7	2.5	0.4	0.9
2018 I	12.6	11.0	4.1	1.6	0.4	7.2	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.5	0.4	1.1
II	12.5	10.9	3.4	1.6	0.4	7.3	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.5	0.4	0.9
III	12.7	11.1	3.7	1.6	0.4	7.3	2.3	1.1	-0.1	2.7	2.6	0.4	0.9
IV	12.6	11.1	3.7	1.5	0.4	7.3	2.3	1.1	-0.1	2.7	2.5	0.4	0.9
2018 nov.	13.0	11.5	3.6	1.6	0.4	7.3	2.3	1.1	-0.1	2.7	2.5	0.5	1.0
dec.	12.6	11.1	3.7	1.5	0.4	7.3	2.3	1.1	-0.1	2.7	2.5	0.4	0.9
2019 janv.	12.9	11.3	3.9	1.5	0.4	7.3	2.3	1.1	-0.1	2.7	2.5	0.4	0.9
febr.	12.7	11.2	4.0	1.5	0.4	7.3	2.3	1.1	0.0	2.7	2.4	0.4	0.9
marts	12.7	11.2	3.8	1.5	0.4	7.4	2.3	1.1	0.0	2.6	2.5	0.5	1.0
apr.	13.0	11.5	3.8	1.5	0.4	7.4	2.3	1.1	0.0	2.6	2.5	0.5	1.1

Avots: ECB.

1) Dati uzrādīti nominālvērtībā un nav konsolidēti valdības sektora datos.

2) Nav ietverti nākotnes maksājumi par parāda vērtspapīriem, kuriem vēl nav pienācis termiņš, un pirmstermiņa dzēšana.

3) Atlikušais termiņš perioda beigās.

4) Atlikumi perioda beigās; darījumiem – 12 mēnešu vidējie rādītāji.

6. Fiskālās norises

6.6. Fiskālās norises euro zonas valstīs

(% no IKP; gada plūsmas un atlikumi perioda beigās)

	Beļģija	Vācija	Igaunija	Īrija	Grieķija	Spānija	Francija	Itālija	Kipra
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+)									
2015	-2.4	0.8	0.1	-1.9	-5.6	-5.3	-3.6	-2.6	-1.3
2016	-2.4	0.9	-0.3	-0.7	0.5	-4.5	-3.5	-2.5	0.3
2017	-0.8	1.0	-0.4	-0.3	0.7	-3.1	-2.8	-2.4	1.8
2018	-0.7	1.7	-0.6	0.0	1.1	-2.5	-2.5	-2.1	-4.8
2018 I	-0.9	1.3	-0.3	-0.4	1.0	-2.9	-2.7	-2.4	2.6
II	-0.4	1.9	0.0	-0.6	0.8	-2.7	-2.8	-2.0	3.5
III	-0.3	2.0	0.0	-0.5	0.8	-2.6	-2.6	-2.1	-4.9
IV	-0.7	1.7	-0.6	0.0	1.1	-2.5	-2.5	-2.1	-4.8
Valdības parāds									
2015	106.4	71.6	9.9	76.8	175.9	99.3	95.6	131.6	108.0
2016	106.1	68.5	9.2	73.5	178.5	99.0	98.0	131.4	105.5
2017	103.4	64.5	9.2	68.5	176.2	98.1	98.4	131.4	95.8
2018	102.0	60.9	8.4	64.8	181.1	97.1	98.4	132.2	102.5
2018 I	106.4	63.4	9.0	69.3	177.9	98.7	99.5	133.1	92.9
II	105.9	62.2	8.7	69.2	177.5	98.2	99.2	133.5	102.9
III	105.3	61.8	8.5	68.7	182.3	98.3	99.5	133.5	110.1
IV	102.0	60.9	8.4	64.8	181.1	97.1	98.5	132.2	102.5

	Latvija	Lietuva	Luksemburga	Malta	Nīderlande	Austrija	Portugāle	Slovēnija	Slovākija	Somija
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+)										
2015	-1.4	-0.3	1.4	-1.0	-2.0	-1.0	-4.4	-2.8	-2.6	-2.8
2016	0.1	0.2	1.9	0.9	0.0	-1.6	-2.0	-1.9	-2.2	-1.7
2017	-0.6	0.5	1.4	3.4	1.2	-0.8	-3.0	0.0	-0.8	-0.8
2018	-1.0	0.7	2.4	2.0	1.5	0.1	-0.5	0.7	-0.7	-0.7
2018 I	-0.4	0.4	1.6	3.0	1.6	-0.6	-0.7	0.4	-0.6	-0.5
II	-0.2	0.7	1.6	3.8	1.8	0.1	-1.1	0.5	-0.6	-0.6
III	-0.5	0.6	2.0	3.4	2.0	0.2	-0.2	0.5	-0.5	-0.4
IV	-1.0	0.7	2.4	2.0	1.5	0.1	-0.5	0.7	-0.7	-0.7
Valdības parāds										
2015	36.8	42.6	22.2	57.9	64.6	84.7	128.8	82.6	52.2	63.4
2016	40.3	40.0	20.7	55.5	61.9	83.0	129.2	78.7	51.8	63.0
2017	40.0	39.4	23.0	50.2	57.0	78.2	124.8	74.1	50.9	61.3
2018	35.9	34.2	21.4	46.0	52.4	73.8	121.5	70.1	48.9	58.9
2018 I	35.5	36.0	22.3	49.8	55.1	77.0	125.4	75.5	50.9	59.9
II	36.9	35.0	22.0	49.0	53.9	76.3	124.9	72.6	51.9	59.5
III	37.0	35.0	21.7	46.0	52.9	75.4	124.8	71.1	51.5	58.8
IV	35.9	34.2	21.4	46.0	52.4	73.8	121.5	70.1	48.9	58.9

Avots: Eurostat.

© Eiropas Centrālā banka, 2019

Pasta adrese	60640 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis	+49 69 1344 0
Interneta vietne	www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

ECB Valde ir atbildīga par šā biļetena sagatavošanu. Tulkojumus sagatavo un publicē nacionālās centrālās bankas.

Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst stāvoklim 2019. gada 5. jūnijā.

ISSN 2363-3506

ES kataloga numurs QB-BP-19-004-LV-N